

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO
ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ
MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA
NA ROKY 2022 - 2028**

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

© MO+AD, s.r.o.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je vlastníctvom, imaním jednotlivých obcí Mikroregiónu Stredná Topľa. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je autorským dielom MO+AD, s.r.o. Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa – spoločnosť MO+AD, s.r.o. a sú jej vlastníctvom.

Akékoľvek zneužitie autorského práva fyzickou alebo právnickou osobou, kopírovanie celku, alebo jeho jednotlivých častí, alebo iné zneužitie má za následok právnu zodpovednosť.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA na roky 2022 – 2028
Územné vymedzenie :	Prešovský samosprávny kraj Obce: Andrejová, Beloveža, Brezov, Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kožany, Kučín, Kurima, Kurimka, Nemcovce, Ortuťová, Poliakovce, Porúbka, Šarišské Čierne, Šašová
Účinnosť PHRSRO:	1. 1. 2023 - 31. december 2028
Spracovateľ:	MO+AD, s.r.o. Jesenná 6, 040 01 Košice, IČO: 54 366 429 Registrácia: Okresný súd Košice I., odd. Sro, vložka: 53372/V

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

OBSAH

ÚVOD		6
	1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ	6
A	ANALYTICKÁ ČASŤ	29
	2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH	29
AI	ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ	46
	3. KRAJINA	46
	4. OBYVATELSTVO	49
	5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE	58
	6. ŠKOLSTVO	60
	7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ	65
	8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	69
	9. KULTÚRA A ŠPORT	72
	10 STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI	75
	11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ	75
AII	ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ	77
	12 EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH	77
	13. NEPODNIKATELSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH	79
	14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	81
	15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	81
	16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI	83
	17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ	85
AIII	ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ A SWOT	87
B	STRATEGICKÁ ČASŤ	90
	18. VYMEDZENIE POJMOV	92
	19. VÍZIA OBCÍ	93
	20. PRIORITY A CIELE	94
C	PROGRAMOVÁ ČASŤ	102
	21. OPATRENIA A AKTIVITY	102
	22. MERATELNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ	116
D	REALIZAČNÁ ČASŤ	119
	23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ	119
	24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ	122
	25. KOMUNIKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ	126
	26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023	126
E	FINANČNÁ ČASŤ	143
ZÁVER		145

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

ÚVOD

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa: Andrejová, Beloveža, Brezov, Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kožany, Kučín, Kurima, Kurimka, Nemcovce, Ortuťová, Poliakovce, Porúbka, Šarišské Čierne, Šašová (ďalej aj „*obec*“, „*obce*“, „*obce Mikroregiónu Stredná Topľa*“ v príslušnom gramatickom tvare) rozvoj svojho územia a všetkých vzťahov v rámci jednotlivých obcí koncepcne spoločne programujú od roku 2006, kedy bol prijatý prvý dokument Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa. Realizácia aktivít v súlade so spoločným programom sa rokmi osvedčila. Investície a projekty, ktoré obce realizovali boli koordinované a nie náhodné, finančné prostriedky a granty, ktoré jednotlivé obce do projektov investovali boli aj vďaka programovaniu využité efektívne a hospodárne.

Pre nové programovacie obdobie 2021 – 2027 sa obce Mikroregiónu Stredná Topľa rozhodli pripraviť opäť spoločný Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa na roky 2022 - 2028 (ďalej aj „*Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa*“, „*Program rozvoja obcí*“ v príslušnom gramatickom tvare) v nadväznosti na prijaté nadnárodné a národné dokumenty a aktuálnu legislatívu a v súlade s aktuálnym stavom rozvoja jednotlivých obcí.

1. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

1.1 ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ A JEHO SPRACOVANIE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa na roky 2022 - 2028 je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia programovaných cieľov celkovo aj v každej jednotlivéj obci samostatne, popisuje kľúčové javy v každej obci, hodnotí ich a navrhuje k nim strednodobé priority a opatrenia tak, aby boli aplikovateľné vo všetkých obciach ako celku aj v každej jednotlivéj obci osobitne. Realizácia strednodobých priorít a opatrení by mala viesť k ďalšiemu pozitívnemu rozvoju každej obce v strednodobom horizonte. Program rozvoja obcí odpovedá na otázku, ako naďalej

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

koordinovať činnosť vo vnútri tej - ktorej obce, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov každej jednotlivkej obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je dokumentom, ktorý vychádza zo znalosti územia každej obce, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie „verejného prospechu“ v obciach celkovo a zároveň v každej obci jednotlivito. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa zároveň využíva silné stránky a príležitosti v každej obci a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov. Schválenie Programu rozvoja obcí je podmienkou na predloženie žiadostí ktorejkoľvek z obcí o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov).¹

Kľúčovou ambíciou pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie programovať tak, aby z toho mali jednotlivé obce a ich obyvatelia čo najväčší úžitok a efekt. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom v obciach sa to dá.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa do roku 2028 je strednodobým programom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života jednotlivých obcí a ich obyvateľov. Je návodom pre individuálne projekty jednotlivých obcí, ich podnikateľského zázemia, spolkov či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj.

Starostky a starostovia (ďalej aj „*starostovia*“ v príslušnom gramatickom tvare) obcí Mikroregiónu Stredná Topľa poverili spracovaním dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa odborníkov spoločnosti MO+AD, s.r.o. Spoločne stanovili pracovnú aj riadiacu skupinu. Kľúčovými partnermi spracovateľa boli orgány jednotlivých obcí: starostovia obcí a obecné zastupiteľstvá obcí prostredníctvom poslancov. Orgány obcí pri spracovaní Programu rozvoja obcí mali na zreteli záujmy rozvoja príslušnej obce, ale aj záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obcí a priľahlého regiónu. Program rozvoja obcí tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám všetkých obcí ako celku aj potrebám jednotlivých obcí, ich obyvateľov aj potrebám ďalších subjektov v nich pôsobiacich.

¹ § 8 odsek 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

NÁZOV DOKUMENTU	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa na roky 2022 - 2028
FORMA SPRACOVANIA	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí boli doplňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.</p>
RIADENIE PROCESU SPRACOVANIA	<p>Proces spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa koncepčne aj metodicky riadil spracovateľ: MO+AD, s.r.o.</p> <p>Manažér za spracovateľa: JUDr. Monika Jurčová</p> <p>Riadiaca skupina: Mgr. Tomáš Jurečko, starosta obce Andrejová, Jozef Kostura, starosta obce Beloveža, Mgr. Ladislav Lukáč, starosta obce Brezov, Ing. Helena Madzinová, starostka obce Cernina, Ing. Milan Hudák, starosta obce Dubinné, Ing. František Oláh, starosta obce Hažlín, Jozef Maxin, starosta obce Hrabovec, Ing. Jozef Bednár, starosta obce Komárov, Peter Rajnič, starosta obce Kožany, Vincent Breznický, starosta obce Kučín, Ján Bartoš, starosta obce Kurima, Ján Božík, starosta obce Kurimka, Anna Kakalcová, starostka obce Nemcovce, Ing. Ján Čisár, starosta obce Ortuťová, Ing. Jaroslav Tvardzik, starosta obce Poliakovce, Mgr. Martina Stašová, starostka obce Porúbka, Andrej Buvalič, starosta obce Šarišské Čierne, Jozef Vargovčík, starosta obce Šašová.</p> <p>Pracovná skupina: Nataša Trudičová, zamestnanec obce Andrejová, Mgr. Zuzana Kohutová, zamestnanec obce Beloveža, Ing. Miloš Mikula, hlavný kontrolór obce Beloveža, Ing. Martin Nemeč, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Beloveža, Mgr. Katarína Balažová, zamestnanec obce Brezov, Mgr. Ivana Mihaličoková, zamestnanec obce Cernina, Mária Kovaliková, zamestnanec obce Dubinné, Ing. Anna Majerníková, prednostka Obecného úradu obce Hažlín, Ing. Peter Dulenčín, PhD., poslanec Obecného zastupiteľstva obce</p>

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

	<p>Hažlín, Ing. Jozef Židišín, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Hažlín, Mgr. Katarína Kendrová, zamestnanec obce Hrabovec, Mária Lukáčová, zamestnanec obce Komárov, Anna Grošková, zamestnanec obce Kučín, Mgr. Mária Tarnovská, zamestnanec obce Kurima, Bc. Slavko Kravčíšín, poslanec obecného zastupiteľstva obce Kurimka, Ing. Klaudia Raganová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Kurimka, Ing. Ján Goliaš, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Nemcovce, Ján Dančo, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Nemcovce, Jaroslav Jendroľ, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Nemcovce, Martina Pavúková, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Nemcovce, Dávid Červeňák, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Nemcovce, Zdenka Bilaninová, zástupca starostu obce Ortuťová, Jozef Pavúk, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Porúbka, Ján Pavúk, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Porúbka, Róbert Antolík, poslanec Obecného zastupiteľstva obce Porúbka, Jana Guľová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Porúbka, Viera Guľová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Porúbka, Ing. Jozef Krochta, zástupca starostu obce Šarišské Čierne, Ing. Emília Dančišinová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Šašová, Mgr. Gabriela Maňková, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Šašová, Mária Andrejovská, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Šašová, Alena Andrejovská, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Šašová, Mária Jankuvová, poslankyňa Obecného zastupiteľstva obce Šašová.</p>
OBDOBIE SPRACOVANIA	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa bol spracovaný v období apríl – júl 2022
FINANCOVANIE SPRACOVANIA	Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa bolo financované z vlastných zdrojov jednotlivých obcí Mikroregiónu Stredná Topľa v súlade s rozpočtom jednotlivých obcí Mikroregiónu Stredná Topľa aj v súlade s objednávkou Mikroregiónu Stredná Topľa na zhotovenie diela.

Zdroj: spracovateľ

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

TERMÍN: apríl - júl 2022	IV.	V.	VI.	VII.
Úvod				
Analytická časť				
Strategická časť				

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Programová časť				
Realizačná časť				
Finančná časť				
Záver				

Zdroj: spracovateľ

1.4 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY PRE SPRACOVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Právnym rámcom spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa sú ustanovenia viacerých osobitných predpisov. V súlade s ustanovením zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy schvaľuje koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce.² Schvaľovať koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce je vyhradené obecnému zastupiteľstvu obce.³ Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.⁴ Ustanovenia ďalších osobitných predpisov týmto nie sú dotknuté.

Východiskom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa sú aj ustanovenia vnútorných predpisov riadenia jednotlivých obcí. Program rozvoja obcí je v súlade s ustanoveniami štatútov jednotlivých obcí, v súlade s ustanoveniami územných programov jednotlivých obcí a zároveň zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.

Programová a strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa zohľadňuje najmä nadnárodné a národné koncepčné dokumenty.

Členskými štátmi OSN bola v roku 2015 prijatá Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj. Agendu 2030 tvorí súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy, ktoré nie je možné riešiť izolovane. Zodpovednosť za Agendu 2030 je v podmienkach Slovenskej republiky rozdelená medzi viaceré orgány štátnej správy. Na základe rámca medzinárodných dokumentov (Agenda 2030 a ďalšie) a z potreby zvýšiť efektívnosť jednotlivých priestorovo relevantných rezortných politík ich priestorovou, časovou a vecnou koordináciou bol vypracovaný základný implementačný dokument plnenia národných

² § 4 odsek 3 písmeno j) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

³ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

⁴ § 8 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike: Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „Slovensko 2030“) ako Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, „*východiskový strategický dokument, ktorý komplexne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja*“.⁵ Slovensko 2030 zároveň reflektuje na aktuálne programové dokumenty Európskej Únie, ktoré vznikajú v súvislosti so začiatkom nového programového obdobia Európskej Únie 2021 – 2027.

Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja: ochrana a rozvoj zdrojov, ich udržateľné využívanie a rozvoj komunit. Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovni štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.

1.5 ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

NÁZOV DOKUMENTU	PLATNOSŤ DOKUMENTU	ÚROVEŇ DOKUMENTU	ZDROJ
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030	2030	národná	www.mirri.gov.sk
Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027	2030	národná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: spracovateľ

1.6 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

V súlade s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa a jeho aktualizáciou pre roky 2015 až 2022 realizovali jednotlivé obce viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov každej obce a jej okolia. Obce sa vďaka svojmu plánovaniu mohli uchádzať o ponúkané granty a iné nenávratné finančné prostriedky a pri viacerých žiadostiach boli úspešné. Každá obec využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a s využitím týchto prostriedkov mohli realizovať najmä finančne náročné prioritne investičné aktivity, ale aj ďalšie

⁵ § 6 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

projekty zamerané na skvalitnenie života obce. Prehľad realizovaných investícií a aktivít jednotlivých obcí je uvedený v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Andrejová od roku 2015

NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia obecného vodovodu I. etapa			2019	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
440 000,00 €	330 000,00 €	Environmentálny fond	16 500,00 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Hasičská zbrojnica Andrejová			2020	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
42 887,83 €	30 000,00 €	MVSR	12 887,83 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Rekonštrukcia parku a chodníkov			2019	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10 142,09 €	8 000,00 €	MF SR	2142,09 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Parkovisko pred kostolom			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2836,91 €	0 €		2836,91 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Chodník na cintoríne			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
14 268,00 €	0 €		14 268,00 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Ihrisko			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3260,13 €	0 €		3260,13 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Drevený altánok „Sidanka“			2015	
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNŤ STREDNÁ TOPLA**

1220,84 €	0 €		1220,84 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Ihrisko - volejbalové			
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
2078,54 €	0 €		2078,54 €
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
Rekonštrukcia vstupov do KSB			
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
6157,87 €	6 000,00 €	MFSR	157,87 €

Zdroj: obec Andrejová, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Brezov od roku 2015

Revitalizácia viacúčelového športového areálu v obci Brezov - 3 fázy			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			07 /2020 05/2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
8 500,00 €	2 245,16 €	PSK	74 %
Rekonštrukcia odvodňovacieho kanála a parkoviska pri kostole			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			04/2018 06/2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
17 700,00 €	€		100 %
Rekonštrukcia vstupu do OcÚ a spoločenskej sály			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			08/2017 10/2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
5 500,00 €	€		100 %
Rekonštrukcia strešnej krytiny na OcÚ a spoločenskej sály			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			07/2018 07/2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
4 400,00 €	€		100 %
Rekonštrukcia podláh v materskej škole			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			04/2015 05/2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
2 000,00 €	€		100 %

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Rekonštrukcia odvodňovacieho kanála pri fare a cintoríne			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			04/2020	07/2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 600,00 €	€		100 %	
Rekonštrukcia odvodnenia ulice "KOREA"			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			06/2021	06/2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 500,00 €	€		100 %	
Rekonštrukcia budovy bývalej školy na OcÚ - 2 fázy			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			05/2021	04/2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10 300,00 €	€		100 %	
Lokálna oprava miestnej komunikácie "KOREA"			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			08/2019	08/2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 600,00 €	€		100 %	

Zdroj: obec Brezov, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Cernina od roku 2015

Prevenca kriminality v obci Cernina			ROK 2018	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			14.11.2018	29.11.2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
12 690,00 €	10 000,00 €	MV SR – OÚ Prešov	2 690,00 €	
Výstavba hasičskej zbrojnice			ROK 2018	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			28.5.2018	31.12.2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
33 994,00 €	30 000,00 €	MV SR	3 394,00 €	
Detské ihrisko v obci Cernina			ROK 2018	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			24.9.2018	26.11.2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
9 618,18 €	8 700,00 €	ÚV SR	918,18	
Realizácia sanačných prác na nelegálnych skládkach v obci Cernina			ROK 2018	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNŮ STREDNÁ TOPLA**

			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			1.12.2017	30.3.2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
59 858,20 €	56 865,29 €	MV SR	2 992,91 €	
9 miestne špeciálne motorové vozidlo s hydraulickou plošinou a kotviacim systémom pre invalidný vozík			ROK 2019	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			27.6.2019	20.11.2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
30 450,00 €	23 000,00 €	MPSVaR SR	7 450,00 €	
Zníženie energetickej náročnosti kultúrneho domu			ROK 2020	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			16.5.2019	16.12.2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
151 744,93 €	149 824,93 €	PPA Bratislava	1 920,00 €	
Vytvorenie úžitkového priestoru a nástupnej plochy pre hasičskú techniku v obci Cernina			ROK 2020	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			27.2.2020	18.12.2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
15 829,87 €	11 264,06 €	MV SR	4 565,81 €	
Nákup materiálno-technického vybavenia pre Denný stacionár CERNINA			ROK 2021	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			14.10.2021	31.12.2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
7 537,90 €	6 630,00 €	MPSVaR SR	907,90 €	

Zdroj: obec Cernina, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Dubinné od roku 2015

			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2016	2016
Rekonštrukcia Materskej školy				
Dobudovanie občianskej infraštruktúry v obci Dubinné – Materská škola –				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
52 162,92 €	49 691,00 €	Environmentálny fond	5 %	
Rekonštrukcia Hasičskej zbrojnice			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
32 450,00 €	29 596,86 €	MV SR	8,79 %	
Oprava strechy Domu Nádeje			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

			REALIZÁCIE	
			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 200,00 €	€		100 %	
Rekonštrukcia miestnych komunikácií			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
93 093,33 €	93 093,33 €	PPA	0 %	
Zníženie energetickej účinnosti kultúrno-správnej budovy			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2022	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
250 389,66 €	224 560,00 €	Envirofond	11 %	
Projekt pozemkových úprav			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Projekt PÚ riadi Okresný úrad v Bardejove. Zmluva je medzi zhotoviteľom, obec to finančne nezasahuje.			2020	2024
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
€	€		%	
Rekonštrukcia školskej jedálne			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5000,00 €	€		100 %	
Ozvučenie Domu nádeje			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1500,00 €	€		100 %	
Územný plán obce			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
9 500,00 €	7 800,00 €	MDaV SR	20 %	
Čistopis ÚPNO			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 500,00 €	1 200,00 €	MDaV SR	20 %	
Zmeny a doplnky Územného plánu			ROK	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2022	2022
Dotácia v štádiu pred rozhodnutím.				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
11 760,00 €	€		%	
Nákup chladiaceho zariadenia do Domu nádeje			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2015	2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
2 700,00 €	€		100 %	
Osvetlenie Duba v obci			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 500,00 €	€		100 %	

Zdroj: obec Dubinné, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Hažlín od roku 2015

			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2022
Zariadenie pre seniorov				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1,5 milióna €	700 000,00 €	Ministerstvo regionálneho rozvoja	800 000,00 €	
Výstavba kanalizácie a ČOV			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2008	2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 503 195,00 €	799 581,76 €	Ministerstvo ŽP – Environmentálny fond	2 703 613,24 €	
Podpora IBV – individuálna bytová výstavba Výstavba sietí a komunikácií			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
150 000,00 €	30 000,00 €	Úrad vlády	120 000,00 €	
Rekonštrukcia priestoru vojenského cintorína z 1. sv. vojny			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
obnova hrobov, 2 pamätné dosky, centrálny kríž, oplotenie, sadová výsadba			2015	2021
ROZPOČET PROJEKTU	VÝŠKA ZÍSKANÝCH	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

CELKOM	PROSTRIEDKOV		OBCE
17 540,00 €	11 083,00 €	Ministerstvo vnútra SR	6 457,00 €
Výstavba chodníka na miestnom cintoríne			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
spevnený chodník			2020 2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
17 508,00 €	11 000,00 €	Ministerstvo financií	6 508,00 €
Výstavba novej autobusovej zastávky a plochy na otáčanie autobusových spojov			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2019 2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
5 350,00 €	5 350,00 €	Ministerstvo financií SR	0%
Vybudovanie nového detského ihriska pri MŠ			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2018 2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
14 494,00 €	10 000,00 €	Úrad vlády SR	4 494,00 €
Budovanie skanzenu drevených stavieb			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2015 2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
10 000,00 €	0 €		100 %
Rekonštrukcia budovy MŠ			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
zateplenie , kúrenie, rekuperácia			2018 2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
94 650,00 €	89 742,00 €	Ministerstvo ŽP SR	4 908,00 €
Vybudovanie kamerového systému v obci			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2016 2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
8 741,00 €	6 992,00 €	Ministerstvo vnútra SR	1 749,00 €
Vybudovanie multifunkčného ihriska			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2015 2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
62 883,00 €	40 000,00 €	Úrad vlády SR	22 883,00 €
Oprava telocvične ZŠ			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

			REALIZÁCIE	
			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
12 182,00 €	11 000,00 €	Úrad vlády SR	1 182,00 €	
Výstavba detského ihriska			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
15 779,00 €	8 400,00 €	Ministerstvo financií, PSK	7 379,00 €	
Dostavba Hasičskej zbrojnice			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
30 000,00 €	30 000,00 €	MV SR	0 %	

Zdroj: obec Hažlín, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Hrabovec od roku 2015

			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
Úprava verejného priestranstva obce Hrabovec 072PO130128				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
91 748,70 €	1 025,60 €			
Úprava verejného priestranstva obce Hrabovec 072PO130175				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
101 695,58 €	7 495,58 €			
Požiarňa zbrojnica				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
46 886,48 €	27 323,24 €	MV SR	19 563,24 €	
Bytový dom				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
964 630,60 €	915 519,00 €	MDaV SR	49 111,60 €	
Rekonštrukcia strechy Základnej školy po havárii				
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
50 012,00 €	50 000,00 €	MŠ OÚPO OŠ	12,00 €	
Územný plán			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
15 960,00 €				

Zdroj: obec Hrabovec, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Komárov od roku 2015

Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ na denný stacionár			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2016	2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
12 100,00 €	12 100,00 €	MF SR	0 %	
Sanácia skládky s nezákonne umiestneným odpadom			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
47 633,00 €	47 633,00 €	MŽP	0 %	
Obnova verejných priestranstiev v Lesoparku Kerta			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2017	2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
5 300,00 €	5 000,00 €		300,00 €	
Rekonštrukcia budovy bývalej ZŠ			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
8 000,00 €	8 000,00 €	MF SR	0 %	
Prístrešok nad otvorené ohnisko pre voľnočasové aktivity (Kerta)			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10 000,00 €	10 000,00 €		0 %	
Stavebné úpravy KSB			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU	VÝŠKA ZÍSKANÝCH	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

CELKOM	PROSTRIEDKOV		OBCE
139 802,00 €	107 471,00 €		32 331,00 €
Dotácia z Programu obnovy dediny na ošetrovanie stromov v lesoparku Kerta – 1. etapa			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2019 2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
5 300,00 €	5 000,00 €		300,00 €
Vybavenie kuchyne KSB			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2019 2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
8 000,00 €	8 000,00 €	MF SR	0 %
Dotácia na aktualizáciu UPNO č. 1			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2020 2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
4 320,00 €	3 360,00 €		960,00 €
Oplotenie tenisových kurtov v Lesoparku Kerta			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2020 2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
1 230,00 €	1 000,00 €	VÚC PSK	230,00 €
Ošetrovanie stromov v Lesoparku Kerta – 2.etapa			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2020 2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
5 250,00 €	4 987,50 €		262,50 €

Zdroj: obec Komárov, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Kožany od roku 2015

Rekonštrukcia obecného úradu			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
12 000€	5 582,01€		6 418,00 €

Zdroj: obec Kožany, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Kučín od roku 2015

Prístavba sociálnych zariadení ku Kultúrno-správnej budove			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2015 2016

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
28 000,00 €	€		100 %
Rekonštrukcia vnútorných priestorov Kultúrno-správnej budovy			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2016 2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
30 000,00 €	€		100 %
Obstaranie Územného plánu obce			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2018 2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
10 000,00 €	7 000,00 €	Ministerstvo dopravy	3 000,00 €
Rekonštrukcia miestnej komunikácie			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2019 2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
3 400,00 €	€		100 %

Zdroj: obec Kučín, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Kurima od roku 2015

Rekonštrukcia miestnej komunikácie			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			10/2015 11/2015
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
7 800,00 €	0,00 €		100 %
Odstránenie havarijného stavu IT pavilón – výplne otvorov			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2016 2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
34 678,92 €	€	Ministerstvo školstva	%
ZŠ Kurima- Rekonštrukcia sociálneho zariadenia priestorov telocvične ZŠ			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2016 2016
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
33 237,60 €	15 000,00 €	Ministerstvo školstva	18 237,60 €
Rekonštrukcia strešnej krytiny, žľabov a zvodov na budove bývalej pekárne			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			05/2017 06/2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

8 517,95 €	0 €		100 %
Odstránenie havarijného stavu telocvičňa ZŠ – výmena výplní otvorov			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			03/2017 03/2017
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
34 954,78 €	€	Ministerstvo školstva	%
Rozšírenie NTL distribučnej siete a pripojovací plynovod ulica Záhradná			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			06/2018 07/2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
8 130,00 €	€		100 %
Detské ihrisko pri Kaštieli Kurima			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			07/2018 08/2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
13 282,50 €	€		100 %
Rekonštrukcia kaštieľa v obci Kurima			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			10/2019 12/2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
210 000,00 €	92 850,00 €	Prešovský samosprávny kraj	117 150,00 €
Zdravotné stredisko a obecné nájomné byty – Kurima, Nám. sv. Michala 73/3 /rekonštrukcia kotolne a rozvodov			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			10/2019 11/2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
28 183,92 €			100 %
Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov ZŠ v Kurime, Družstevná 222			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			2019 trvá
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
140 622,02 €	133 590,92 €	Min. pôdohospodárstva	7 031,10 €
Pamiatkový výskum pre zachovanie dedičstva			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			06/2020 09/2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
3 800,00 €	3 000,00 €	PSK	800,00 €
Rekonštrukcia exteriéru Zdravotného strediska Kurima			ROK
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNŮ STREDNÁ TOPLA**

			11/2021	04/2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
1 7891,78 €	€		100 %	
ÚP obce Kurima – zmeny a doplnky č.1 – súbor lokalít			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			11/2022	
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
19 440,00 €	€	Ministerstvo dopravy	20 %	
Výmena okien – Dom smútku Kurima			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			07/2021	08/2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
14 375,15 €	€		100 %	
Riešenie havarijného stavu strechy telocvične v ZŠ Kurima			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			04/2022	07/2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
109862,45€	82800€	Min. školstva	27062,45 €	
Odstránenie havarijného stavu fasády telocvične			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			07/2022	08/2022
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
85859,64€	67400€	Min. školstva	18459,64 €	

Zdroj: obec Kurima, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Kurimka od roku 2015

Oprava miestnych komunikácií			ROK 2017	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			august	september
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
26 235,50 €	20 000,00 €		6 235,50 €	
Oprava fasády a zateplenie budovy KSB –Južná strana			ROK 2018	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			jún	júl
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
16 921,00 €	15 000,00 €		1 921,00 €	
Zateplenie budovy KSB východná a západná časť			ROK 2019	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			február	marec
ROZPOČET PROJEKTU	VÝŠKA ZÍSKANÝCH	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNŮ STREDNÁ TOPLA**

CELKOM	PROSTRIEDKOV		OBCE
28 529,90 €	23 500,00 €		5 029,00 €
Výmena trávniku na multifunkčnom ihrisku			ROK2019
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			november 2018 marec 2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
€	11 000,00 €		%
Výstavba Hasičskej zbrojnice			ROK2019
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			marec 2019 júl 2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
62 000,00 €	30 000,00 €		32 000,00 €
Výstavba detského ihriska			ROK2020
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
			august september
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
8 539,40 €	8 000,00 €		539,40 €
Rekonštrukcia autobusovej zástavky			ROK 2021
			ZAČATIA UKONČENIA
			REALIZÁCIE
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE
11 736,63 €	11 000,00 €		736,63 €

Zdroj: obec Kurimka, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Nemcovce od roku 2015

Investície do využívania OZE - modernizácia KSB a MŠ v obci Nemcovce			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			09/2021	11/2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
214 501,03 €	185 679,16 €		5 %	
Rekonštrukcia, modernizácia a prístavba hasičskej zbrojnice Nemcovce			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	201
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
29 966,48 €	28 468,35 €		5%	

Zdroj: obec Nemcovce, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Ortuťová od roku 2015

Kamerový systém		ROK	
		ZAČATIA	UKONČENIA
		REALIZÁCIE	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
99 344,45 €	€		100 %	

Zdroj: obec Ortuňová, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Poliakovce od roku 2015

Úprava verejného priestranstva obce			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2017	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
156 521,00 €	100 000,00 €		56 521,00 €	
Rekonštrukcia športového areálu obce			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
126 517,00 €	114 605,00 €		11 912,00 €	
Rekonštrukcia betónovej plochy			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2020	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
23 212,00 €	€		100 %	
Oprava miestnych komunikácií			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2021	2021
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
16 668,00 €	€		100 %	

Zdroj: obec Poliakovce, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Porúbka od roku 2015

Oprava miestnej cesty			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	2018
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
12 800,00 €	5 200,00 €	MF SR	7 600,00 €	
NÁZOV AKTIVITY, PROJEKTU			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2019
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
10 700,00 €	9 100,00 €		1 600,00 €	

Zdroj: obec Porúbka, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Šarišské Čierne od roku 2015

Výstavba kanalizácie			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2018	
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
3 000 000,00 €	360 000,00 €		2 640 000,00 €	
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2022	
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
€	€		%	

Zdroj: obec Šarišské Čierne, 2022

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci Šašová od roku 2006

Kamerový systém			ROK	
			ZAČATIA	UKONČENIA
			REALIZÁCIE	
			2019	2020
ROZPOČET PROJEKTU CELKOM	VÝŠKA ZÍSKANÝCH PROSTRIEDKOV	DONOR	FINANČNÁ SPOLUÚČAŤ OBCE	
99 378,67 €	99 378,67 €	PPA	0 %	

Zdroj: obec Šašová, 2022

1.7 OSNOVA PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa analyzuje aktuálny stav a formuluje aktuálne kľúčové problémy každej obce, jasne vymedzuje strategické ciele obcí, identifikuje rozvojové priority a definuje opatrenia. Konceptne navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri každej obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech jej obyvateľov. Program rozvoja obcí je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Program rozvoja obcí je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a tvoria ju časti:

- Úvod
- Analytická časť

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Strategická časť
- ❑ Programová časť
- ❑ Realizačná časť
- ❑ Finančná časť
- ❑ Záver

1.8 PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je pre každú obec platný dňom jeho schválenia obecným zastupiteľstvom obce a účinný je od 1. 10. 2022, po schválení obecnými zastupiteľstvami všetkých obcí. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je účinný na dobu určitú do 31. decembra 2028.

Účinnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa môžu obce predĺžiť najviac o dvadsaťštyri mesiacov. Podmienkou predĺženia účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je schválenie predĺženia jeho účinnosti obecným zastupiteľstvom v každej obci. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí predĺženie účinnosti Programu rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to predĺženie účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa pre ostatné obce.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCIACH MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Samosprávny kraj	Prešovský samosprávny kraj
Názov obce	ANDREJOVÁ, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	373
Rozloha	1 165,5 ha
IČO	00321834
Názov obce	BELOVEŽA, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	756
Rozloha	1 015 ha
IČO	00321877
Názov obce	BREZOV, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	354
Rozloha	689,4 ha
IČO	00321893
Názov obce	CERNINA, okres Svidník
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	578
Rozloha	1 312,9 ha
IČO	00330388
Názov obce	DUBINNÉ, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	330
Rozloha	707,7 ha
IČO	00321931
Názov obce	HAŽLÍN, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	1 072
Rozloha	1 126 ha
IČO	00322016
Názov obce	HRABOVEC, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	498

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Rozloha	772,6 ha
IČO	00322041
Názov obce	KOMÁROV, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	461
Rozloha	1 511,2 ha
IČO	00322156
Názov obce	KOŽANY, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	101
Rozloha	442,6 ha
IČO	00322172
Názov obce	KUČÍN, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	323
Rozloha	719,4 ha
IČO	00322229
Názov obce	KURIMA, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	1 095 ha
Rozloha	1 589
IČO	00322245
Názov obce	KURIMKA, okres Svidník
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	387
Rozloha	1 227,5 ha
IČO	00330663
Názov obce	NEMCOVCE, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	267
Rozloha	545 ha
IČO	00322415
Názov obce	ORTUŤOVÁ, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	201
Rozloha	602,5 ha
IČO	00322474
Názov obce	POLIAKOVCE, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	377
Rozloha	753 ha
IČO	00322504
Názov obce	PORÚBKA, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	218
Rozloha	296 ha

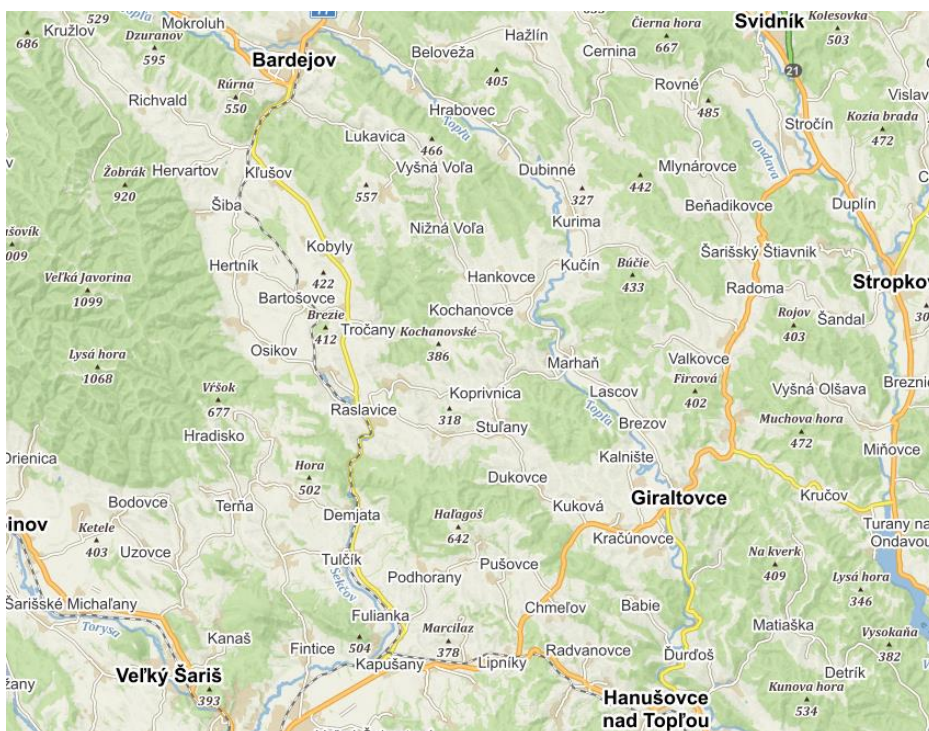
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

IČO	00322512
Názov obce	ŠARIŠSKÉ ČIERNE, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	295
Rozloha	1 470,5 ha
IČO	00322636
Názov obce	ŠAŠOVÁ, okres Bardejov
Počet obyvateľov k 31. 12. 2021	166
Rozloha	525 ha
IČO	00322644

Zdroj: spracovateľ

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCÍ

Mikroregión obcí Stredná Topľa sa nachádza v severovýchodnej časti Prešovského kraja na východe Slovenskej republiky, južne až juhovýchodne od okresného mesta Bardejov a susedí s okresným mestom Bardejov. Chotáre obcí mikroregiónu ležia v západnej oblasti Nízkych Beskýd. Touto oblasťou, odborne nazývanou orografický celok, sa na Slovensku začínajú Východné Karpaty. Oblasť na západe ohraničujú Čerchovské vrchy, na juhu výbežok Šarišskej vrchoviny a Slanské pohorie, na východe Bukovské vrchy a na severe štátna hranica s Poľskom.

Obrázok 1 Mapa polohy obcí

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

2.3 HISTÓRIA OBCÍ

Obec **Andrejová** sa v písomnostiach zo 14.-15. storočia vyskytuje pravidelne pod maďarským názvom Endrevágása. Obec patrila k obciam s rusínskym obyvateľstvom. Po 1. svetovej vojne odišlo do Ameriky a Kanady približne 12 mužov. Vystáhovalectvo pokračovalo aj v ďalších rokoch, nie však tak intenzívne ako pred tým. Andrejová je krásna svojím prostredím, čistotou vôd, prekrásnymi lesmi a pastvinami. V roku 2005 obec oslávila svoje 650. výročie.

Obec **Beloveža** patrí medzi najstaršie dediny v okolí. Prvá písomná zmienka o Beloveži pochádza z 28. júna 1355. Písomné pramene od 14. storočia uvádzajú obec Beloveža zväčša v pravopisných obmenách. Je nesporné, že k motívom vzniku bola biela veža. Belovežania sa do povedomia širokého okolia dostali ako obchodníci – košíkari. Svetlou stránkou histórie Beloveže a jej obyvateľov v 19. storočí bolo to, že tu žili isté obdobie najvýznamnejší buditelia rusínskeho obyvateľstva na východnom Slovensku a celého Zakarpattia Alexander Duchnovič a Alexander Pavlovič.

Obec **Brezov** bola majetkovou súčasťou panstva Marhaň. Najstarší písomný doklad o dedine pochádza z roku 1335. V rokoch 1715 až 1720 tu postupne hospodáril 5 až 9 domácností, v roku 1828 tu bolo 53 domov a 406 obyvateľov, v roku 1900 bolo 286 obyvateľov a v roku 1970 bolo 448 obyvateľov. Rímskokatolícky kostol pochádza z roku 1652, bol prestavaný. Veža má renesančnú architektúru.

Prvá písomná zmienka o **Cernine** pochádza z roku 1414. Spomína sa pod názvom Cyronna. Pôvodne bola Cernina súčasťou panstva Kurima. V roku 1492 sa v obci spomína murovaný kostol s drevenou vežou a fungujúci mlyn. Prílevom rusínskych prisťahovalcov v polovici 16. storočia sa pôvodný slovenský element stal menšinou a postupne splynul s novými obyvateľmi. Vojnové operácie počas 1. svetovej vojny v rokoch 1914 – 1915 poznačili na niekoľko mesiacov aj obec Cerninu. V jej okolí padlo veľa vojakov, ktorí sú pochovaní v spoločných hroboch na miestnom vojenskom cintoríne. Počas 2. svetovej vojny bola Cernina bombardovaná, niekoľko domov zhorelo.

Obec **Dubinné** vznikla na mieste dubového lesa, ktorého pozostatkom je asi 800-ročný veľký košatý dub, dodnes stojaci v strede obce. Výška stromu je 25 metrov, priemer koruny 20 metrov a obvod kmeňa pri zemi je 12,33 metrov, v prsnej výške 7,33 metra. Je najväčšou dominantou dediny. Od neho je odvodený aj názov obce Dubinné. Dnes má tento strom štatút chráneného stromu. Svojou majestátnosťou, s akou sa vypína ponad okolité domy, priťahuje mnohých turistov, ktorí sa často zastavia a obdivujú vzácne dielo prírody. Prvá písomná zmienka o obci Dubinné je z roku 1327.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Obec **Hažlín** je najväčšou obcou v Mikroregióne Stredná Topľa. Prvá písomná zmienka je z roku 1414. Archeologické vykopávky bronzových predmetov preukázali existenciu osídlenia už v 13. – 10. storočí pred n. l. Najstaršia listina, na ktorej je pečať je z roku 1787. Hažlín bol majetkovou súčasťou panstva Makovica. Prvá zmienka o škole v obci je zo 16. storočia. V obci sa nachádza pamätník padlým vojakom v 2. svetovej vojne a zákopy z obdobia 1. svetovej vojny.

Vznik obce **Hrabovec** sa datuje do roku 1338 ako roľnícka usadlosť na území panstva Kurima. Kroniky dokazujú, že v roku 1427 v obci hospodáril vyše 30 poddanských domácností. V roku 1600 malo sídlisko v dôsledku vyst'ahovalectva už len 2 poddanské domy a hospodárske stavby majera, mlyn a pílu. V 18. storočí bol v obci papierový mlyn, neskôr zápalkáreň a stupy na úpravu konopí. Pravdepodobne už od 14. storočia tu existoval drevený rímsko-katolícky kostolík. V roku 1768 bol postavený kostol, ktorý stojí dodnes.

Obec **Komárov** bola založená v prvých desaťročiach 14. storočia. Najstaršia písomná zmienka pochádza z roku 1355, podľa ktorej Komárov patril k Makovickému panstvu. Názov obce sa odvodzuje od slova Komár, prezývky prvého šoltýsa. Koncom 15. storočia po vpádoch poľských vojsk sa dedina takmer vyľudnila. Sídlisko v r. 1600 pozostávalo z 10 obývaných domov, koncom 18. storočia bolo v obci už 31 domov a 286 obyvateľov.

Prvá písomná zmienka o obci **Kožany** pochádza z roku 1427, ale je známe, že sídlisko tu už mohlo dovedy existovať najmenej 30 až 40 rokov a bolo súčasťou Kučinského panstva. Počas 1. svetovej vojny odišla za prácou do USA časť občanov pre ťažké životné podmienky. Po 2. svetovej vojne žilo v obci 202 obyvateľov. Osobitnú pozornosť si zaslúžili tunajší občania ako stavitelia, keď v 17. storočí postavili drevený kostolík „cerkev“, ktorý je zasvätený Stretnutiu Pána so Simeonom. Táto „cerkev“ je vyhlásená za národnú kultúrnu pamiatku.

Osídlenie na území obce **Kučín** je datované koncom eneolitu a začiatkom doby bronzovej – skupina východoslovenských mohýl. Kučín sa vyvinul na mieste staršej obce, spomína sa v roku 1315. Od polovice 14. storočia bol strediskom panstva Kučín. Panstvu patrili obce Porúbka, Nemcovce, Hankovce a Kožany. V roku 1622 patrila obec hradu Šariš. V polovici 19. storočia bola v obci v prevádzke vysoká pec. Časť obyvateľstva dochádzala za prácou do Bardejova.

Obec **Kurima** mala vždy významné postavenie. Od stredoveku sa vyvíjala ako multikultúrna oblasť, v ktorej sa spájali remeslá s roľníctvom. Prvá písomná zmienka je z roku 1270. V Kurime sa našla zatiaľ najstaršia i najsevernejšie lokalizovaná staroslovanská keramika v údolí Tople. Svoj doterajší vrchol dosiahla v polovici 19. storočia, kedy obec mala 1394 obyvateľov. Začiatkom 20. storočia bola obec poznačená veľkým vyst'ahovalectvom. Najcharakteristickejšou kultúrnou pamiatkou v Kurime je klasicistický kaštieľ – 19. storočie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Najstaršia písomná zmienka o obci **Kurimka** je z roku 1548, kedy tunajšie sedliacke domácnosti boli povinné platiť kráľovi daň. Obec patrila do panstva Makovica. Prvé osídlia vybudovali usadlíci so šoltýsom podľa zákupného práva začiatkom 16. storočia. Koncom 16. storočia patrila Kurimka už k stredne veľkým dedinám s takmer výlučne poddanským obyvateľstvom. V roku 1711 sa útek poddaných takmer vyľudnila, počet obyvateľov postupne narastal. Od polovice 19. storočia obec postihlo niekoľko vyst'ahovaleckých vln.

Podľa dostupných materiálov, obec **Nemcovce** vznikla na nemeckom zákupnom práve. Prvá písomná správa o existencii novej osady je z roku 1320. Osada ležiaca na pravom brehu rieky Tople bola označovaná pod názvom Harthmanhely ako osada Šoltýsa Hartmanna. V neskorších rokoch sa objavuje názov Nemethfalu. Z tohto názvu vyplýva, že okrem šoltýsa sa tu usadili aj ďalší nemeckí kolonisti. V 16. storočí Nemcovce patrili k panstvám hradu Šariš a ich vlastními boli králi. Ako početní želiari sa obyvatelia zaoberali poľnohospodárstvom, tkaním, chovom dobytky, zhotovovaním kolovrátkov a dreveného náradia, košíkárstvom a hrnčiarstvom.

Obec **Ortuťová** leží v Nízkyh Beskydách v údolí severného prítoku Tople. V roku 1414 sú v súvislosti s predajom majetkov prvé záznamy o obci Ortuťová, z ktorých ale vidno, že obec už existovala aj pred týmto rokom. V písomnostiach z 15. – 16. storočia sa zväčša vyskytovala pod názvom Ortholth, ktorý je maďarizovaným tvarom pôvodného slovenského názvu Ortuťová, koreniacom v nárečovom slove ortovať (klčovať, zúrodňovať pôdu). Koncom 16. storočia bola Ortuťová stredne veľkou dedinou s prevažne poddanským obyvateľstvom. Pýchou obce je gréckokatolícky kostol, ktorý je zapísaný v zozname kultúrnych pamiatok Slovenska.

Obec Poliakovce sa písomne prvýkrát spomína v roku 1414, keď kráľ Žigmund potvrdil Cudaromcom vlastníctvo panstva Makovica, ku ktorému patrili aj Poliakovce. Vtedajšia písomná forma názvu obce bola Poljak. Písomnosti z 15. storočia názov obce uvádzajú striedavo Poljak, Polakovycz (1454) a od 16. storočia len pod názvom Polyakocz. V 15. a pravdepodobne aj v prvej polovici 16. storočia tu bol murovaný kostol s vežou, o ktorom je jediná správa z roku 1472. Na prelome 16. a 17. storočia boli Poliakovce malou dedinou s prevažne poddanským obyvateľstvom, ktorí chovali dobytok a pracovali v lesoch. Začiatkom 17. storočia obec mala pílu a válcovňu.

Najstaršia správa o obci **Porúbka** dokazuje, že dedina existovala najmenej dve desaťročia pred rokom 1427. V písomnostiach z 15. – 16. storočia sa vyskytuje pod názvom Porúbka, koreniacom v slovese porúbať. Sedliacke domácnosti boli v roku 1427 zdanené, takže Porúbka bola stredne veľkou dedinou. Neskôr časť sedliakov pozemky stratila a upadla medzi želiarov, iní sa odst'ahovali. Koncom 16. storočia bola Porúbka malou dedinou s výlučne poddanským obyvateľstvom.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Obec **Šarišské Čierne** ako sídlisko založil šoltys s roľníkymi usadlíkmi v druhej polovici 14. storočia. Prvý písomný doklad o dedine pochádza z roku 1414. Bola majetkovou súčasťou panstva Makovica. V roku 1427 tu hospodárilo okolo 20 poddanských domácností. V roku 1600 malo sídlisko do 30 poddanských domov, pravoslávny kostol a dom farára.

Obec **Šašová** založili po roku 1330 na zákupnom práve. Spomína sa 1352, keď s panstvom Kurima dostali obec Cudarovci. Obec je doložená z roku 1352 ako Sasow, neskôr ako Sasauitha (1414), Sassova (1773), Šašová (1920); po maďarsky Sasova, Sasó. V roku 1427 mala 26 port. Po vpádoch poľských vojsk koncom 15. storočia sa vyľudňovala. V roku 1787 mala 22 domov a 151 obyvateľov, v roku 1828 mala 28 domov a 237 obyvateľov. Zaoberali sa poľnohospodárstvom, tkáčstvom a košíkárstvom. Zamestnanie obyvateľov sa nezmenilo ani za 1. ČSR. JRD bolo založené v roku 1959. Povodeň v roku 1965 spôsobila značné škody. Väčšina obyvateľov pracovala v Bardejove, časť v Košiciach.

2.4 SYMBOLY OBCÍ

Obce majú právo na vlastné symboly. Obec, ktorá má vlastné symboly, je povinná ich používať pri výkone samosprávy.⁶

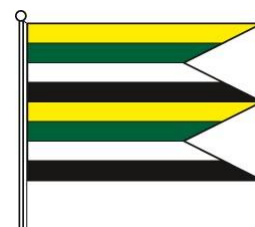
Symbolmi obce Andrejová sú: erb obce Andrejová, vlajka obce Andrejová, pečať obce Andrejová. Erb obce Andrejová a vlajka obce Andrejová sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou A-13/2003.

Erb obce Andrejová tvorí v zelenom štíte v zlatej oblej pažiti stojaci zlatovlasý striebro odetý muž v čiernom klobúku a čižmách, držiaci v náručí pred sebou zlatý položený obrátený snop bezostých klasov.

Obrázok 2 Erb obce Andrejová

Vlajka obce Andrejová pozostáva zo ôsmich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/8 žltá, 1/8 zelená, 1/8 biela, 1/8 čierna, 1/8 žltá, 1/8 zelená, 1/8 biela, 1/8 čierna. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 3 Vlajka obce Andrejová

⁶ § 1b odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

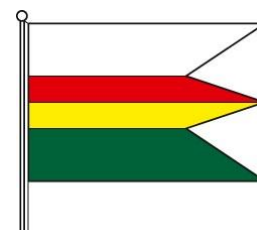
Symbolmi obce Beloveža sú: erb obce Beloveža a vlajka obce Beloveža. Erb obce Beloveža a vlajka obce Beloveža sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou B-50/95.

Erb obce Beloveža tvorí v červenom štíte na zelenej pažiti tri strieborné cibul'ovito zastrešené a zlatými trojkřížmi zakončené, na seba stupňovito nadväzujúce veže, dve pravé len s oknami, ľavá, najvyššia, s bránou vo farbe štítu.

Obrázok 4 Erb obce Beloveža

Vlajka obce Beloveža pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/3 biela, 1/6 červená, 1/6 žltá a 1/3 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 5 Vlajka obce Beloveža

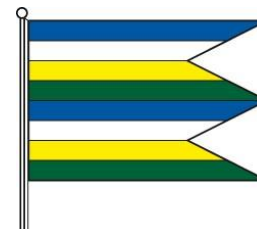
Symbolmi obce Brezov sú: erb obce Brezov a vlajka obce Brezov. Erb obce Brezov a vlajka obce Brezov sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou B-228/2006.

Erb obce Brezov tvorí v modrom štíte zo zelenej pažite spomedzi dvoch strieborných zlatolistých briez vyrastajúci zlatý latinský kríž.

Obrázok 6 Erb obce Brezov

Vlajka obce Brezov pozostáva z ôsmich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/8 modrá, 1/8 biela, 1/8 žltá, 1/8 zelená, 1/8 modrá, 1/8 biela, 1/8 žltá a 1/8 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 7 Vlajka obce Brezov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

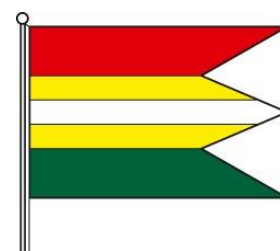
Symbolmi obce Cernina sú: erb obce Cernina, vlajka obce Cernina, pečať obce Cernina. Erb obce Cernina a vlajka obce Cernina sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou C-84/1999.

Erb obce Cernina tvorí v červenom štíte vo vysokej zelenej pažiti medzi dvoma prirodzenými listnatými zelenými striebrokmennými stromami kráčajúci strieborný obrátený jeleň v zlatej zbroji.

Obrázok 8 Erb obce Cernina

Vlajka obce Cernina pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 2/7 červená, 1/7 žltá, 1/7 biela, 1/7 žltá a 2/7 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 9 Vlajka obce Cernina

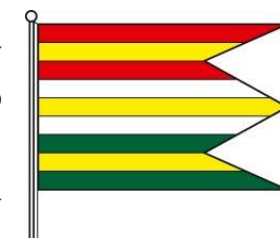
Symbolmi obce Dubinné sú: erb obce Dubinné, vlajka obce Dubinné, pečať obce Dubinné. Erb obce Dubinné a vlajka obce Dubinné sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou D-107/2008.

Erb obce Dubinné tvorí v červenom štíte do zelenej pažite vrastený strieborný zlatolistý heraldický dub so striebornými žaludmi v zlatých čiaškach.

Obrázok 10 Erb obce Dubinné

Vlajka obce Dubinné pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/9 červená, 1/9 žltá, 1/9 červená, 1/9 biela, 1/9 žltá, 1/9 biela, 1/9 zelená, 1/9 žltá a 1/9 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 11 Vlajka obce Dubinné

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

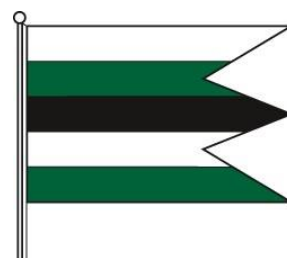
Symbolmi obce Hažlín sú: erb obce Hažlín, vlajka obce Hažlín, pečať obce Hažlín. Erb obce Hažlín a vlajka obce Hažlín sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou H-39/94.

Erb obce Hažlín tvorí v zelenom štíte doprava obrátený strieborný muž v klobúku, držiaci pod pravou pazuchou čierneho vlka, zahryznutého do krku striebornej prevrátenej ovce.

Obrázok 12 Erb obce Hažlín

Vlajka obce Hažlín pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/5 biela, 1/5 zelená, 1/5 čierna, 1/5 biela a 1/5 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 13 Vlajka obce Hažlín

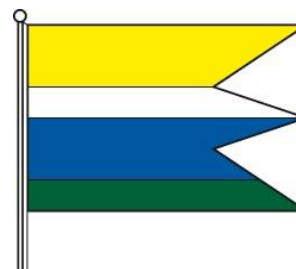
Symbolmi obce Hrabovec sú: erb obce Hrabovec, vlajka obce Hrabovec, pečať obce Hrabovec. Erb obce Hrabovec a vlajka obce Hrabovec sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou H-197/2005.

Erb obce Hrabovec tvorí v modrom štíte zo zelenej pažite vyrastajúci zlatý hrab sprevádzaný po bokoch kmeňa sprava striebornou položenou obrátenou a prevrátenou sekerou na zlatom porisku, zľava striebornou položenou a sklonenou pilou so zlatými rukoväťami.

Obrázok 14 Erb obce Hrabovec

Vlajka obce Hrabovec pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/3 žltá, 1/6 biela, 1/3 modrá a 1/6 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 15 Vlajka obce Hrabovec

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Symbolmi obce Komárov sú: erb obce Komárov, vlajka obce Komárov, pečať obce Komárov. Erb obce Komárov a vlajka obce Komárov sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou K-150/2000.

Erb obce Komárov tvorí v zelenom štíte v modrej sčerenej vodnej hladine stojaca strieborná volavka v zlatej zbroji.

Obrázok 16 Erb obce Komárov

Vlajka obce Komárov pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 2/7 zelená, 1/7 biela, 1/7 žltá, 1/7 biela a 2/7 modrá. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 17 Vlajka obce Komárov

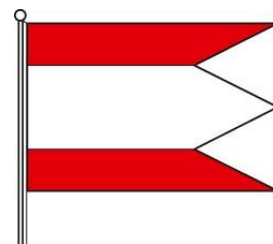
Symbolmi obce Kožany sú: erb obce Kožany a vlajka obce Kožany. Erb obce Kožany a vlajka obce Kožany sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou K-282/2007.

Erb obce Kožany tvorí v červenom štíte strieborná kozia koža.

Obrázok 18 Erb obce Kožany

Vlajka obce Kožany pozostáva z troch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/5 červená, 3/5 biela a 1/5 červená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 19 Vlajka obce Kožany

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

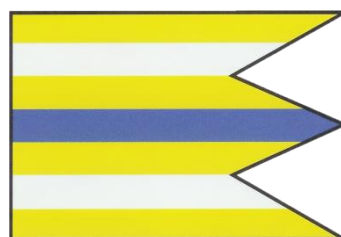
Symbolmi obce Kučín sú: erb obce Kučín, vlajka obce Kučín, pečať obce Kučín. Erb obce Kučín a vlajka obce Kučín sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou K-196/2002.

Erb obce Kučín tvorí v modrom štíte strieborná zlatolistá lipa s hrubým kmeňom a koreňmi, sprevádzaná vpravo zlatým obráteným kosákom, vľavo zlatým drobným snopom.

Obrázok 20 Erb obce Kučín

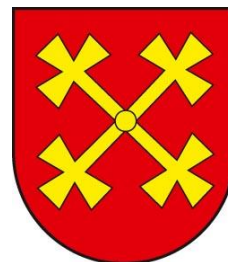
Vlajka obce Kučín pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/9 červená, 1/9 biela, 1/9 červená, 1/9 žltá, 1/9 biela, 1/9 žltá, 1/9 zelená, 1/9 biela a 1/9 zelená. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 21 Vlajka obce Kučín

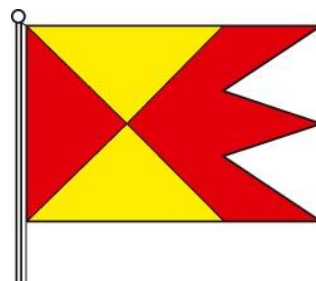
Symbolmi obce Kurima sú: erb obce Kurima, vlajka obce Kurima. Erb obce Kurima a vlajka obce Kurima sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou K-37/93.

Erb obce Kurima tvorí v červenom štíte tlavovitými krížikmi zakončený zlatý ondrejský kríž.

Obrázok 22 Erb obce Kurima

Vlajka obce Kurima pozostáva zo žltého prekríženia v tvare písmena X, kde vrchná a spodná časť má žltú výplň a bočné strany majú červenú výplň. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 23 Vlajka obce Kurima

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

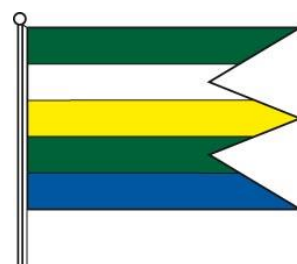
Symbolmi obce Kurimka sú: erb obce Kurimka, vlajka obce Kurimka, pečať obce Kurimka. Erb obce Kurimka a vlajka obce Kurimka sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou K-91/1997.

Erb obce Kurimka tvorí v modrom štíte na zelenej pažiti strieborný doprava otočený muž v striebornom odeve, rovnakom klobúku a v čiernych topánkach, na pravom ramene so striebornou sklonenou puškou, ľavicou sa opierajúci o striebornú palicu a pravicou si pridržiavajúci strieborným dymom dymiacu zlatú fajku.

Obrázok 24 Erb obce Kurimka

Vlajka obce Kurimka pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/5 zelená, 1/5 biela, 1/5 žltá, 1/5 zelená a 1/5 modrá. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 25 Vlajka obce Kurimka

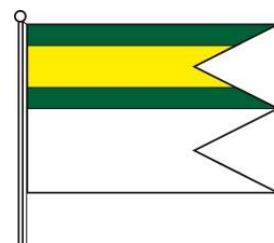
Symbolmi obce Nemcovce sú: erb obce Nemcovce a vlajka obce Nemcovce. Erb obce Nemcovce a vlajka obce Nemcovce sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou N-99/2002.

Erb obce Nemcovce tvorí zo spodného a ľavého okraja zeleného štítu vyrastajúce strieborné bralá, vľavo prekrývajúce z pravého okraja štítu vyrastajúci zlatý oblúkovitý, štyrmi líniami členený priebežný pruh.

Obrázok 26 Erb obce Nemcovce

Vlajka obce Nemcovce pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/8 zelená, 1/4 žltá, 1/8 zelená a 1/2 biela. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 27 Vlajka obce Nemcovce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

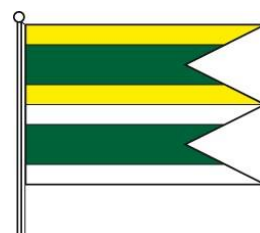
Symbolmi obce Ortuťová sú: erb obce Ortuťová, vlajka obce Ortuťová, pečať obce Ortuťová. Erb obce Ortuťová a vlajka obce Ortuťová sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou O-69/2004.

Erb obce Ortuťová tvorí v zelenom štíte strieborná os pluhu so striebornými rukoväťami a striebornou obručou pripevneným zlatým odvalom.

Obrázok 28 Erb obce Ortuťová

Vlajka obce Ortuťová pozostáva zo šiestich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/8 žltá, 1/4 zelená, 1/8 žltá, 1/8 biela, 1/4 zelená a 1/8 biela. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 29 Vlajka obce Ortuťová

Symbolmi obce Poliakovce sú: erb obce Poliakovce, vlajka obce Poliakovce, pečať obce Poliakovce.

Erb obce Poliakovce tvorí v modrom štítovom poli na zelenej pažiti biela zohnutá bosá postava sedliaka v klobúku viazajúc žltý snop obilia.

Obrázok 30 Erb obce Poliakovce

Vlajka obce Poliakovce je vo farbách modrá, zelená, žltá a biela, má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

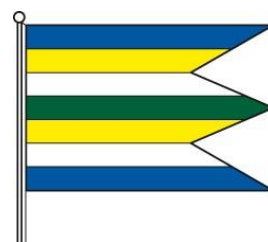
Symbolmi obce Porúbka sú: erb obce Porúbka, vlajka obce Porúbka, pečať obce Porúbka. Erb obce Porúbka a vlajka obce Porúbka sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou P-185/2006.

Erb obce Porúbka tvorí v striebornom štíte z modrej oblej pažite vyrastajúcich päť modrých zlatostredých kvetov ľanu na zelených listnatých stopkách.

Obrázok 31 Erb obce Porúbka

Vlajka obce Porúbka pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/7 modrá, 1/7 žltá, 1/7 biela, 1/7 zelená, 1/7 žltá, 1/7 biela a 1/7 modrá. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 32 Vlajka obce Porúbka

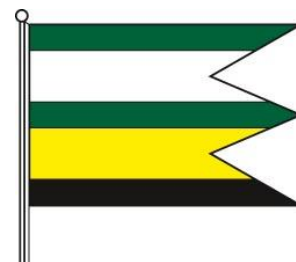
Symbolmi obce Šarišské Čierne sú: erb obce Šarišské Čierne, vlajka obce Šarišské Čierne, pečať obce Šarišské Čierne. Erb obce Šarišské Čierne a vlajka obce Šarišské Čierne sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou S-182/2001.

Erb obce Šarišské Čierne tvorí v zelenom štíte na nízkej oblej čiernej pažiti krátky zlatý dvojkoľosový rebrinový vozík, na jeho oji stojaci zlatovlasý striebrodedý predklonený muž v čiernom klobúku a topánkach, držiaci oboma rukami štíhly zlatý snop.

Obrázok 33 Erb obce Šarišské Čierne

Vlajka obce Šarišské Čierne pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/7 zelená, 2/7 biela, 1/7 zelená, 2/7 žltá a 1/7 čierna. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 34 Vlajka obce Šarišské Čierne

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

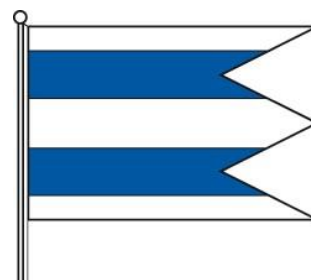
Symbolmi obce Šašová sú: erb obce Šašová, vlajka obce Šašová. Erb obce Šašová a vlajka obce Šašová sú registrované v Heraldickom registri SR pod signatúrou S-216/2002.

Erb obce Šašová tvorí v modrom štíte tri trstiny - šašiny, bočné mierne odklonené, všetko strieborné.

Obrázok 35 Erb obce Šašová

Vlajka obce Šašová pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbách 1/8 biela, 1/4 modrá, 1/4 biela, 1/4 modrá a 1/8 biela. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je troma cípmi, t.j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Obrázok 36 Vlajka obce Šašová

2.5 ZAČLENENIE OBCÍ DO MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY A MIKROREGIÓNU

Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu.⁷ Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.⁸

Obce Andrejová, Beloveža, Brezov, Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kožany, Kučín, Kurima, Kurimka, Nemcovce, Ortuťová, Poliakovce, Porúbka, Šarišské Čierne, Šašová tvoria Mikroregión Stredná Topľa. Hlavným cieľom mikroregiónu je rozvoj územnej samosprávy, príprava, presadzovanie a realizácia spoločných cieľov a záujmov v rôznych oblastiach rozvoja a spoločenského života a pre hospodársky a sociálny rozvoj územných samospráv združených v rámci mikroregiónu.

Obce Cernina a Kurimka sú členmi MAS Dukla, o.z. ktorej partnermi sú aj ďalšie obce a zástupcovia súkromného a občianskeho sektora. Obec Brezov je členom MAS Topľa, o.z.

⁷ § 1 odsek 3 zákona o obecnom zriadení

⁸ § 20 odsek 1 zákona o obecnom zriadení

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Giraltovce. Miestna akčná skupina funguje na princípoch spájania aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka (Leader) a spolupracuje na rozvoji svojho územia a získavaní finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej Únie a z národných programov. Cieľom princípu Leader je podpora obyvateľov vidieka, aby na základe vzájomnej spolupráce rozhodovali o svojej budúcnosti, aby rozmýšľali nad potenciálom a smerovaním rozvoja oblastí, v ktorých žijú, a aby spoločne realizovali rozvojové stratégie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

A I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ

3. KRAJINA

3.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCÍ A VYUŽITIE KRAJINY

Katastrálne územie obcí sa nachádza v nadmorskej výške 203 – 323 m n. m. Cez región preteká od severu na juh rieka Topľa. Pre celú oblasť táto rieka znamená veľmi veľa, nakoľko vytvára priaznivé biologické podmienky pre najúrodnejšie časti chotára. Rieka je nielen zásobárňou spodných vôd, ale svojou erozívnu činnosťou vytvára široké miesta, kde sa ťaží piesok a štrk. Na území je tiež bohatý výskyt vodných liečivých prameňov, ich súčasný stav nie je úplne preskúmaný, zdokumentovaný a ani využívaný.

V obciach je bohatý potenciál poľnohospodárskych pozemkov, tvoria takmer 57 % územia obcí a lesných pozemkov, ktoré tvoria takmer 45 % územia obcí. Z poľnohospodárskych pozemkov prevládajú trvalo trávnaté porasty. Spôsob využitia ornej pôdy je viazaný na klimatické podmienky a pôdne typy danej oblasti. Poľnohospodárska výroba sa zameriava hlavne na rastlinu výrobu, ale aj živočíšnu výrobu, chov hovädzieho dobytku. Územie obcí patrí do krmovinárskej výrobnjej oblasti. Hlavné plodiny, ktoré sa tu pestujú sú obilniny, kukurica, krmoviny, v neobrábaných častiach pasienkové porasty.

Lesné porasty „chotára“ mikroregiónu sú charakteristické zmiešanými ihličnato-listnatými drevinami. Vyskytujú sa tu kroviská, zbierajú sa huby aj liečivé rastliny. Z drevín prevažuje borovica lesná, silne premiešaná brezou bradavičnatou. Čiastočne sa tu objavuje aj smrek. Kvalitnejšie dreviny ako hrab obyčajný a buk lesný sa vyskytujú v rámci mikroregiónu len ojedinele, ale prevažujú v okolí obce Kurimka.

V lesoch a ich okolí sú dobré existenčné podmienky pre vysokú zver. Často možno vidieť aj čriedy diviakov. V menšej miere sa vyskytuje jazvec obyčajný, líška obyčajná, mačka divá a vlk obyčajný. Hojne sa vyskytuje kuna lesná, kuna skalná, tchor obyčajný. V celej oblasti sa vyskytuje veľké množstvo vtáctva rôzneho druhu.

Územie obcí obsahuje len približne 3% vodnej plochy, zastavaná plocha tvorí približne 9 %. Ostatné plochy zahrňujúce cesty, chodníky, drobnú zeleň, manipulačné plochy tvoria približne 4 % územia mikroregiónu. Podrobný prehľad o využívaní územia v jednotlivých obciach je uvedený v tabuľkách.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Tabuľka: Využívanie pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POZEMKY	POENO- HOSPODÁRSKE POZEMKY	LESNÉ POZEMKY	VODNÉ PLOCHY	ZASTAVANÉ PLOCHY	OSTATNÉ PLOCHY	CELKOM
OBC						
ANDREJOVÁ	471,5	594	9	30	61	1 165,5
% k ploche obce	40,46	50,97	0,77	2,57	5,23	100
BELOVEŽA	528	341	23	75	48	1 015
% k ploche obce	52,02	33,60	2,26	7,39	4,73	100
BREZOV	477,4	135,2	37,2	35,9	3,7	689,4
% k ploche obce	69,24	19,61	5,40	5,21	0,54	100
CERNINA	569,6	604,1	36,7	44,6	57,8	1 312,9
% k ploche obce	43,39	46,01	2,80	3,40	4,40	100
DUBINNÉ	366,3	234,7	43,2	23,4	40,3	707,7
% k ploche obce	51,75	33,15	6,10	3,31	5,69	100
HAŽLÍN	486,1	387,2	42,9	69,3	140,5	1 126
% k ploche obce	43,17	34,39	3,81	6,15	12,48	100
HRABOVEC	381,3	355,9	12,7	20,9	1,9	772,6
% k ploche obce	49,35	46,07	1,64	2,70	0,24	100
KOMÁROV	258,2	431,1	23,0	752,9	46,1	1 511,2
% k ploche obce	17,08	28,53	1,52	49,82	3,05	100
KOŽANY	375	64,2	0	3,4	0	442,6
% k ploche obce	84,73	14,50	0	0,77	0	100
KUČÍN	423,4	219,9	14,4	20,5	41,2	719,4
% k ploche obce	58,85	30,57	2,00	2,85	5,73	100
KURIMA	869	674	0	24	22	1 589
% k ploche obce	54,69	42,42	0	1,51	1,38	100
KURIMKA	659,1	471,1	34,9	34,3	28,1	1 227,5
% k ploche obce	53,69	38,38	2,85	2,79	2,29	100
NEMCOVCE	296	165	71	10	3	545
% k ploche obce	54,31	30,28	13,03	1,83	0,55	100
ORTUŤOVÁ	266,4	290,5	9,3	16	20,3	602,5
% k ploche obce	44,22	48,22	1,54	2,65	3,37	100
POLIAKOVCE	328	335	0	25	65	753
% k ploche obce	43,56	44,49	0	3,32	8,63	100
PORÚBKA	238	0	37	16	5	296
% k ploche obce	80,40	0	12,5	5,41	1,69	100
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	667,9	608,8	76,4	34,7	82,7	1 470,5
% k ploche obce	45,42	41,40	5,20	2,36	5,62	100
ŠAŠOVÁ	218	300	0	6	1	525
% k ploche obce	41,53	57,14	0	1,14	0,19	100
PLOCHA CELKOM	7879,20	6211,70	470,70	1241,90	667,60	13834,80
% K PLOCHE CELKOM	56,95	44,90	3,40	8,97	4,82	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Tabuľka: Využívanie poľnohospodárskych pozemkov v katastrálnych územiach obcí

POĽNOHOSPODÁRSKE POZEMKY	ORNÁ PÔDA	TRVALO TRÁVNATÉ PORASTY	ZÁHRADY	CELKOM
OBEC				
ANDREJOVÁ	76	378,3	17,2	471,5
% k ploche obce	16,12	80,23	3,65	100
BELOVEŽA	103,9	413,7	10,4	528
% k ploche obce	19,68	78,35	1,97	100
BREZOV	143,7	313,7	20	477,4
% k ploche obce	30,10	65,71	4,19	100
CERNINA	87,1	470,1	12,4	569,6
% k ploche obce	15,29	82,53	2,18	100
DUBINĚ	139,3	216,2	10,8	366,3
% k ploche obce	38,03	59,02	2,95	100
HAŽLÍN	248,3	221,5	16,3	486,1
% k ploche obce	51,08	45,57	3,35	100
HRABOVEC	132,1	236,8	12,4	381,3
% k ploche obce	34,65	62,10	3,25	100
KOMÁROV	102,1	156,1	0	258,2
% k ploche obce	39,54	60,46	0	100
KOŽANY	137	238	7,3	382,3
% k ploche obce	35,84	62,25	1,91	100
KUČÍN	187,2	225,2	10,9	423,3
% k ploche obce	44,22	53,20	2,58	100
KURIMA	312	533	24	869
% k ploche obce	35,90	61,34	2,76	100
KURIMKA	249,5	409,6	18,4	677,5
% k ploche obce	36,83	60,46	2,71	100
NEMCOVCE	170	116	10	296
% k ploche obce	57,43	39,19	3,38	100
ORTUŤOVÁ	67,8	188,9	9,7	266,4
% k ploche obce	25,45	70,91	3,64	100
POLIAKOVCE	283	30	15	328
% k ploche obce	86,28	9,15	4,57	100
PORÚBKA	130	81	13	224
% k ploche obce	58,04	36,16	5,80	100
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	94,5	561,8	11,6	667,9
% k ploche obce	14,15	84,11	1,74	100
ŠAŠOVÁ	88	124	6	218
% k ploche obce	40,37	56,88	2,75	100
PLOCHA CELKOM	2751,50	4913,90	225,40	7890,80
% K PLOCHE CELKOM	34,87	62,27	2,85	100

Uvádzané v ha.

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

4. OBYVATELSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Sledovaným obdobím pre hodnotenie vývoja počtu obyvateľov je obdobie šiestich rokov predchádzajúcich roku spracovania Programu rozvoja obcí. Analýza vstupných údajov umožňuje formulovať záver, že počet obyvateľov v rámci celého mikroregiónu všeobecne v sledovanom období neklesá, ani narastá, čo vypovedá o primerane stabilizovanom demografickom vývoji obcí. V obciach Andrejová, Komárov, Kurimka, Nemcovce, Ortuťová, Poliakovce a Šašová počet obyvateľov mierne narástol, naopak, v obciach Beloveža, Brezov, Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Kučín, Kurima, Porúbka a Šarišské Čierne je mierny pokles počtu obyvateľov. Stagnujúci demografický vývoj môže byť ovplyvnený podmienkami pre život v obciach. Obce majú záujem vytvárať podmienky pre individuálnu výstavbu domov, ale zabezpečenie zázemia služieb potrebných pre život najmä mladých rodín v obciach je nepostačujúci. Dominantným záujmom pre mladé rodiny a ostatných obyvateľov v produktívnom veku sú pracovné príležitosti, ktoré významne ovplyvňujú rozhodovanie, kde sa usídlit'. Stagnujúci demografický vývoj môže z dlhodobého hľadiska znamenať aj postupnú stratu možností rozvoja obcí. Kľúčovými nástrojmi obcí pre udržateľnosť pozitívneho demografického vývoja je zabezpečovanie a rozvoj všetkých samosprávnych úloh, ktoré sú obciam kladené ako povinnosť.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov v obciach

OBEC	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ANDREJOVÁ	365	365	366	366	373	343	373
BELOVEŽA	806	800	790	783	779	756	756
BREZOV	371	366	363	366	368	360	354
CERNINA	597	592	581	575	581	581	578
DUBINNÉ	356	357	356	346	339	337	330
HAŽLÍN	1 133	1 116	1 113	1 097	1 093	1 070	1 072
HRABOVEC	520	523	510	511	514	501	498
KOMÁROV	446	455	464	456	462	463	461
KOŽANY							101
KUČÍN	326	332	330	328	330	323	323
KURIMA	1 113	1 115	1 120	1 115	1 110	1 095	1 095
KURIMKA	373	370	374	377	379	386	387
NEMCOVCE	249	250	255	260	261	264	267
ORTUŤOVÁ	184	189	190	192	196	202	201
POLIAKOVCE	370	375	378	379	382	386	377
PORÚBKA	226	232	231	226	222	221	218
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	308	310	316	310	305	300	295

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

ŠAŠOVÁ	142	148	148	152	156	166	166
---------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022, stav k 31. 12. 2021

V obciach prevažujú obyvatelia slovenskej národnosti, tvoria viac ako 80 % z celkového počtu obyvateľov. Zvyšok sú obyvatelia prevažne rusínskej národnosti a ďalších národností.

Tabuľka: Zastúpenie národností v obciach

NÁRODNOSŤ							
OBEC	slovenská	maďarská	rusínska	ukrajinská	česká	rómska	SPOLU
ANDREJOVÁ							373
% k počtu v obci							100
BELOVEŽA	675	1	84	6	1		756
% k počtu v obci	89,28	0,13	11,11	0,79	0,13		100
BREZOV	351			1	2		354
% k počtu v obci	99,15			0,28	0,56		100
CERNINA	491		67	5	1	9	578
% k počtu v obci	84,94		11,59	0,86	0,17	1,55	100
DUBINĚ	329		1				330
% k počtu v obci	99,70		0,30				100
HAZLÍN	1066			4		1	1072
% k počtu v obci	99,44			0,37		0,09	100
HRABOVEC	498						498
% k počtu v obci	100						100
KOMÁROV							461
% k počtu v obci							100
KOŽANY							101
% k počtu v obci							100
KUČÍN	322				1		323
% k počtu v obci	99,69				0,31		100
KURIMA	1077	1	3		5	9	1095
% k počtu v obci	98,35	0,09	0,27		0,45	0,82	100
KURIMKA	261		85	11	1	20	387
% k počtu v obci	67,44		21,96	2,84	0,26	5,17	100
NEMCOVCE	267						267
% k počtu v obci	100						100
ORTUŤOVÁ	137		35	3	1	25	201
% k počtu v obci	68,16		17,41	1,49	0,49	12,43	100
POLIAKOVCE	375		2				377
% k počtu v obci	99,47		0,53				100
PORÚBKA	218						218
% k počtu v obci	100						100
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	135		62	56		42	295
% k počtu v obci	45,76		21,02	18,98		14,23	100
ŠAŠOVÁ	166						166
% k počtu v obci	100						100
POČET CELKOM	6 368	2	339	86	12	106	7 852
% K POČTU CELKOM	81,10	0,03	4,32	1,09	0,15	1,35	100

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022, stav k 31. 12. 2021

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obciach je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku obyvateľom, ktorí sú v dôchodkovom veku. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá index starnutia, ktorý v obciach spoločne dosahuje hodnotu 1,09. Aktuálna hodnota indexu starnutia v obciach mikroregiónu vypovedá o dlhodobo stabilizovanom stave vývoja populácie v regióne, so sklonom k miernemu starnutiu, čo je všeobecný stav zodpovedajúci vývoju v takmer všetkých regiónoch Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obciach

VEKOVÁ KATEGÓRIA	0 – 14 rokov	14 – 30 rokov	30 – 65 rokov	viac ako 65 rokov	SPOLU
OBEČ					
ANDREJOVÁ	52	77	194	50	373
% k počtu v obci	13,94	20,64	52,01	13,40	100
BELOVEŽA	115	112	372	157	756
% k počtu v obci	15,21	14,81	49,20	20,77	100
BREZOV	30	59	198	67	354
% k počtu v obci	8,47	16,66	55,93	18,93	100
CERNINA	93	112	236	137	578
% k počtu v obci	16,09	19,37	40,83	23,70	100
DUBINNÉ	38	65	170	57	330
% k počtu v obci	11,51	19,69	51,51	17,27	100
HAŽLÍN	110	220	557	185	1 072
% k počtu v obci	10,26	20,52	51,96	17,25	100
HRABOVEC	75	118	226	79	498
% k počtu v obci	15,06	23,69	45,38	15,86	100
KOMÁROV	74	91	232	64	461
% k počtu v obci	16,05	19,74	50,32	13,88	100
KOŽANY					101
% k počtu v obci					100
KUČÍN	46	70	158	49	323
% k počtu v obci	14,24	21,67	5,57	15,17	100
KURIMA	213	251	487	144	1 095
% k počtu v obci	19,45	22,92	44,47	13,15	100
KURIMKA	72	69	175	62	387
% k počtu v obci	18,60	17,83	45,22	16,02	100
NEMCOVCE	41	48	134	44	267
% k počtu v obci	15,35	17,98	50,18	16,48	100
ORTUŤOVÁ	50	43	94	25	201
% k počtu v obci	24,87	21,39	46,76	12,43	100
POLIAKOVCE	74	65	181	57	377
% k počtu v obci	19,63	17,24	48,01	15,12	100
PORÚBKA	24	46	110	38	218
% k počtu v obci	11,01	21,10	50,46	17,43	100
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	42	55	145	53	295
% k počtu v obci	14,24	18,64	49,15	17,96	100

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

ŠAŠOVÁ	29	63	57	17	166
% k počtu v obci	17,47	37,95	34,33	10,24	100
POČET CELKOM	1 178	1 564	3 726	1 285	7 852
% K POČTU CELKOM	15,00	19,92	47,45	16,36	100

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce. V obciach mikroregiónu celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku s učňovským vzdelaním bez maturity a so stredným odborným vzdelaním s maturitou. Početná je aj skupina obyvateľov so základným vzdelaním. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a primerane zodpovedá vzdelanostným potrebám regiónu. Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že odborne remeselne zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v obci, v regióne a v blízkom okolí.

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v obciach

DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	BEZ VZDELANIA	ZÁKLADNÉ VZDELANIE	UČŇOVSKÉ VZDELANIE BEZ MATUREITY	STREDNÉ ODBORNÉ VZDELANIE S MATUREITOU	VŠEOBECNÉ STREDNÉ, GYMNÁZIUM	VYSOKO- ŠKOLSKÉ VZDELANIE	SPOLU PRODUKTÍVNY VEK NAD 14 ROKOV
OBECA							
ANDREJOVÁ							321
% k počtu v obci							
BELOVEŽA		169	191	220		103	641
% k počtu v obci		22,35	25,26	29,10		13,62	
BREZOV	22	66	103	85		68	324
% k počtu v obci	6,21	18,64	29,09	24,01		19,21	
CERNINA	8	135	103	154	5	105	485
% k počtu v obci	1,38	23,35	17,82	26,64	0,86	18,16	
DUBINNÉ	38	55	92	93		52	292
% k počtu v obci	11,51	16,66	27,87	28,18		15,75	
HAŽLÍN	205	185	141	55	201	175	962
% k počtu v obci	19,12	17,25	13,15	5,13	18,75	16,32	
HRABOVEC	101	21	135	108	56	77	423
% k počtu v obci	20,28	4,21	27,11	21,68	11,24	15,46	
KOMÁROV	47	53	114	132	28	73	387
% k počtu v obci	10,19	11,49	24,72	28,63	6,07	15,83	
KOŽANY							
% k počtu v obci							
KUČÍN	2	67	102	80		45	277
% k počtu v obci	0,62	20,74	31,58	24,76		13,93	
KURIMA	147	219	254	279	56	117	882
% k počtu v obci	13,42	20,00	23,19	25,48	5,11	10,68	
KURIMKA		66	92	108		49	306

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

% k počtu v obci		17,05	23,77	27,91		12,66	
NEMCOVCE	0	42	51	65	44	24	226
% k počtu v obci		15,73	19,10	24,34	16,48	8,99	
ORTUŤOVÁ	59	59	43	32	9	10	162
% k počtu v obci	29,35	29,35	21,39	15,92	4,47	4,97	
POLIAKOVCE	0	42	120	85	12	31	303
% k počtu v obci		11,14	31,83	22,54	3,18	8,22	
PORÚBKA			15	20	8	18	194
% k počtu v obci			6,88	9,17	3,67	8,25	
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	10	40	100	90	25	30	253
% k počtu v obci	3,39	13,56	33,89	30,51	8,47	10,17	
ŠAŠOVÁ	10	23	40	50	23	16	137
% k počtu v obci	6,02	13,85	24,09	30,12	13,85	9,63	
POČET CELKOM	649	1 242	1 696	1 656	467	993	6 575
% K POČTU CELKOM	9,87	18,89	25,79	25,19	7,10	15,10	100

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022, stav k 31. 12. 2021

4.4 ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa sa nachádzajú v regióne so stabilne vyššou mierou nezamestnanosti ako je celoslovenský priemer. Okres Bardejov, v ktorom sa obce Mikroregiónu Stredná Topľa nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od roku 2017 zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov. Počet nezamestnaných obyvateľov obcí v produktívnom veku v strednodobom horizonte postupne klesá, na druhej strane počet obyvateľov, ktorých je možné zaradiť do kategórie dlhodobo nezamestnaných je stabilný. Väčšina obyvateľov obce nachádza svoje uplatnenie v rámci blízkeho regiónu vo verejnom sektore, v službách, v okolitom poľnohospodárstve aj v ľahkom priemysle a stavebníctve.

Nie zanedbateľná časť obyvateľov obcí odchádza za prácou v pravidelných turnusoch do vzdialenejších regiónov a do zahraničia.

Tabuľka: Základná charakteristika vývoja nezamestnanosti v obciach

OBCE SPOLU	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet nezamestnaných mužov a žien spolu	263	209	170	160	179	167
Počet dlhodobo nezamestnaných	148	126	88	96	87	124

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

Obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok nemá nástroje, ako zabezpečiť obyvateľom prácu, alebo uplatnenie. Každá obec môže využívať inštitúty, v súlade s ustanoveniami osobitných predpisov, ktorými vie dočasne zmierniť nedostatok pracovných

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

príležitostí v blízkom regióne alebo udržať pracovné návyky dlhodobo nezamestnaných osôb. Ako najdostupnejšie a najčastejšie využívané sú inštitúty aktivačných prác, chránenej dielne alebo chráneného pracoviska, absolventskej praxe a dobrovoľníckej činnosti, ktorej vykonávanie môžu obce zohľadniť pri miestnych daniach a miestnom poplatku.

Geografická poloha obce Andrejová v blízkosti mesta Bardejov umožňuje obyvateľom obce hľadať svoje uplatnenie najmä v tomto okresnom meste. Nezanedbateľná časť obyvateľov v aktívnom veku odchádza za prácou v pravidelných turnusoch do zahraničia, niektorí obyvatelia s trvalým pobytom v obci sú dlhodobo presídlení spolu s rodinami v Bratislave.

Obyvatelia obce Beloveža majú možnosť zamestnať sa aj priamo v obci, v Obecnom podniku Beloveža, s.r.o.

Obec Dubinné prostredníctvom projektu „Pracuj, zmeň svoj život“ – Aktivita č. 3 prostredníctvom UPSVaR v Bardejove zamestnala murára, ďalších dvoch obyvateľov obce zamestnala na pomocné práce prostredníctvom projektu „Chyť sa svojej šance“ – Opatrenie č.2 „Podpora mentorovaného zapracovania ako súčasť pracovného pomeru znevýhodneného UoZ a mladého UoZ – NEET s následným pokračovaním formou praxe“. Takéto projekty sú spravidla dočasné, ale celková cena práce je refundovaná Ústredím práce. Obec Dubinné využíva aj formu dobrovoľníckej činnosti. Obyvatelia v produktívnom veku nachádzajú svoje uplatnenie najmä v blízkom okresnom meste Bardejov, v meste Giraltovce, alebo v krajskom meste Prešov. Nezanedbateľná časť obyvateľov odchádza za prácou v pravidelných turnusoch aj do vzdialenejších regiónov a do zahraničia. Živnostníci pôsobiaci v obci podnikajú väčšinou v stavebníctve, v poľnohospodárstve a v ďalších remeslách.

Z celkového počtu obyvateľov odchádza v pravidelných turnusoch za prácou do vzdialenejších regiónov a do zahraničia v produktívnom veku približne 450 obyvateľov obce Hažlín, 50 obyvateľov obce Kučín, 14 obyvateľov obce Kožany, 83 obyvateľov obce Kurimka, 40 obyvateľov obce Poliakovce, 11 obyvateľov obce Šašová, 190 obyvateľov obce Cernina, 80 obyvateľov obce Hrabovec, 11 obyvateľov obce Ortuťová, 40 obyvateľov obce Porúbka, 100 obyvateľov obce Komárov a 30 obyvateľov obce Šarišské Čierne.

Dlhodobo nezamestnaní občania v obci Kurima sa stavajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrvávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce. Obec má záujem pomôcť svojim dlhodobo nezamestnaným občanom v hmotnej núdzi zamestnať sa, preto sa pravidelne zapája do projektov ÚPSVaR. Cieľom zámeru je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

skončení doby projektu. Pre občana je to okrem finančného aj morálne ocenenie, že je užitočný a má možnosť zaradiť sa do kolektívu. Nezanedbateľná je aj možnosť vylepšiť si rodinný rozpočet. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom. Obec Kurima má 3 chránené dielne a zamestnáva štyroch zamestnancov so zníženou pracovnou schopnosťou. Pri realizácii týchto projektov chce obec zabezpečiť, aby znevýhodnené skupiny nezamestnaných získali rovnaké šance na trhu práce a mohli sa zaradiť do pracovného procesu bez náznaku diskriminácie. Obec vytvorila pracovné prostredie a pracovné podmienky s ohľadom na zdravotné znevýhodnenie zamestnancov so zdravotným postihnutím tak, aby nedošlo k zhoršeniu ich zdravia.

Blízkosť mesta Giraltovce čiastočne nahrádza pracovné príležitosti obyvateľom obce Brezov, v ktorej sú možnosti uplatnenia sa na trhu práce minimálne. V meste Giraltovce pracujú približne štyri desiatky obyvateľov, viac ako 50 ich odchádza za prácou do zahraničia a takmer 70 obyvateľov odchádza za prácou do vzdialenejších regiónov Slovenska.

V rámci chránenej dielne alebo chráneného pracoviska obec Porúbka zamestnáva dvoch obyvateľov, obec Komárov zamestnáva v chránenej dielni dvoch obyvateľov, obec Kurima zamestnáva v chránených dielnach štyroch obyvateľov, obec Cernina zamestnáva v chránenej dielni dvoch obyvateľov, jeden má príležitosť v rámci dobrovoľníckej činnosti.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov obcí na aktivačných prácach

VYUŽITIE AKTIVAČNÝCH MIEST	2016	2017	2018	2019	2020	2021
OBEČ						
ANDREJOVÁ						
BELOVEŽA						
BREZOV	4	3	2	2	3	4
CERNINA	20	14	14	9	7	7
DUBINNÉ						
HAŽLÍN	6	5	4	4	3	3
HRABOVEC						
KOMÁROV	5	3	4	4	3	3
KOŽANY						
KUČÍN	3	3	3	1	1	2
KURIMA	18	24	17	8	14	11
KURIMKA	2	3	2	2	2	0
NEMCOVCE	1	1	1	1	1	1
ORTUŤOVÁ	5	5	4	3	3	3
POLIAKOVCE	4	3	2	0	2	1
PORÚBKA						
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	10	10	12	12	10	5
ŠAŠOVÁ	12	12	10	10	8	5

Zdroj: Mikroregión Stredná Topľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obciach a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí podpora rozvoja individuálnej výstavby zo strany obcí aj záujem obcí zabezpečiť, alebo podieľať sa na zabezpečení sociálneho bývania v obciach. Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby v súlade s územnými plánmi obcí, investície obcí do infraštruktúry a záujem jednotlivých obcí o zabezpečenie sociálneho bývania – to sú nástroje každej obce a jej orgánov pre podporu pozitívneho demografického vývoja obyvateľov v obci a motivácie najmä mladých rodín nevystáňovať sa z obce. Každá obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu domov.

Obec Andrejová aktuálne dokončuje doplnenie územného plánu obce, po ktorého schválení plánuje vykonať jednoduché pozemkové úpravy po ktorých by mala vzniknúť nová ulica pre približne 32 nových rodinných domov. V obci Hažlín bola od roku 2015 realizovaná výstavba 22 individuálnych rodinných domov. Aj obec Brezov plánuje v dohľadnej dobe v smere na mesto Giraltovce novú obytnú ulicu pre individuálnu výstavbu rodinných domov. V územnom pláne obce Dubinné je vytvorená lokalita pre individuálnu výstavbu rodinných domov. Po ukončení prebiehajúceho projektu pozemkových úprav je v zámere manažmentu obce Dubinné rozšíriť možnosti pre individuálnu výstavbu domov v priestoroch starého ihriska. Obec chce investovať do vybudovania kompletných inžinierskych sietí. Podobne aj obec Kurimka má záujem odkúpiť pozemky a vybudovať kompletne inžinierske siete pre výstavbu novej ulice pre individuálnu výstavbu rodinných domov.

Obyvatelia obcí Mikroregiónu Stredná Topľa žijú prevažne v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obcí. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie, v každej obci sú aj rodinné domy neobývané, alebo obývané len prechodne, spravidla na víkendovú rekreáciu.

Obce Beloveža, Hažlín, Kurima a Poliakovce majú vo svojom vlastníctve nájomné byty. Obec Hažlín má tri bytové domy s osemnástimi bytovými jednotkami a vo výstavbe obecným nájomných bytov má záujem pokračovať. Ostatné obce Mikroregiónu Stredná Topľa nájomné byty, byty na sociálne bývanie, alebo byty nízkeho štandardu nemajú. Záujem o výstavbu obecných bytov má obec Brezov. Prvoradou podmienkou naplnenia tohto zámeru je vysporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkov a odkúpenie vhodných pozemkov, čo je aktuálne pomerne obtiažne. Vysporiadanie pozemkov a ich príprava na výstavbu dvoch bytových domov je aj v zámere obce Dubinné. Aj ďalšie obce mikroregiónu, ktoré doposiaľ nájomné byty nemajú v budúcnosti zväžia využitie dotačnej pomoci pri ich výstavbe. Naopak, obec Andrejová neplánuje výstavbu nájomných bytov, nakoľko nemá na výstavbu vhodné pozemky.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Tabuľka: Prehľad domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY			BYTY	
	OBYVANÉ DOMY	NEOBYVANÉ DOMY	PRECHODNE OBYVANÉ DOMY	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH VO VLASTNÍCTVE OBCE	BYTY V BYTOVÝCH DOMOCH V SÚKROMNOM VLASTNÍCTVE
ANDREJOVÁ					
BELOVEŽA	225	8		6	
BREZOV	99	18			
CERNINA	157	16	4	0	12
DUBINNÉ	83	13	2	0	6
HAŽLÍN	345	23	8	18	17
HRABOVEC					
KOMÁROV	121	4	0	0	4
KOŽANY					
KUČÍN	78	8	3	0	0
KURIMA	262	24	0	6	24
KURIMKA	108	29	30		
NEMCOVCE	55	7	3	0	0
ORTUŤOVÁ	47	2	6	0	6
POLIAKOVCE	89	6	2	2	0
PORÚBKA	51	7	5	0	0
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	87	8	3	0	0
ŠAŠOVÁ					

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

Napriek priaznivým podmienkam pre individuálnu výstavbu sa najviac domov postavilo spoločne v obciach Mikroregiónu Stredná Topľa v rokoch 1920 - 1991.

Tabuľka: Vek domového a bytového fondu v obciach

OBEC	DOMY POSTAVENÉ V ROKOCH				
	do 1919	1920 – 1970	1971 - 1991	1992 – 2007	2008 - 2021
ANDREJOVÁ	5	63	15	5	16
BELOVEŽA					
BREZOV	2	53	24	18	0
CERNINA	6	97	65	6	3
DUBINNÉ	3	56	18	12	10
HAŽLÍN	0	200	100	31	45
HRABOVEC	6	75	12	33	10
KOMÁROV	3	39	38	25	20
KOŽANY					
KUČÍN	0	44	32	8	6
KURIMA	1	104	138	29	11

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

KURIMKA					6
NEMCOVCE	0	25	14	14	11
ORTUŤOVÁ	4	42	9	2	2
POLIAKOVCE	0	22	36	30	9
PORÚBKA	1	14	41	7	2
ŠARIŠSKÉ ČIERNE		80	4	3	0
ŠAŠOVÁ	6	35	9	4	

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

Zázemie zdravotných služieb a sociálnych služieb je v obciach Mikroregiónu Stredná Topľa ovplyvnené blízkosťou okresného mesta Bardejov, okresného mesta Svidník a mesta Giraltovce. Do týchto miest odchádzajú obyvatelia územia mikroregiónu za základnou aj špecializovanou zdravotnou starostlivosťou. Zdravotné stredisko sa nachádza len v obci Kurima, ktorej poloha je približne v prostriedku spojnice medzi mesta Bardejov a Giraltovce. V zdravotnom stredisku Kurima sa nachádza ambulancia všeobecného lekára, pediatra aj stomatóloga. Ambulancie využívajú najmä obyvatelia obcí Kurima, Dubinné, Šašová, Ortuťová, Lipová, Kučín, Nemcovce, Kožany, Porúbka, Poliakovce. Pri zdravotnom stredisku je aj lekárňa. V prípade potreby urgentnej pomoci, alebo v prípade vážnejších zdravotných problémov obyvatelia obcí využívajú najbližšie nemocnice, ktorá sa nachádzajú v meste Bardejov, Svidník, alebo v krajskom meste Prešov.

V rámci sociálnej pomoci všetky obce Mikroregiónu Stredná Topľa poskytujú základné sociálne poradenstvo, zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu⁹ a pravidelne monitorujú potrebu sociálnej pomoci v obciach tak, aby sa z dlhodobého hľadiska pripravili na poskytovanie vybraných sociálnych služieb podľa potreby. Pre zabezpečenie sociálnej starostlivosti každá obec prijala svoj Komunitný plán sociálnych služieb obce.

Obec Hažlín aktuálne rekonštruje budovu bývalej materskej školy na Zariadenie pre seniorov, ktorého kapacita bude 35 klientov. Prácu v tomto zariadení nájde 25 odborníkov. Obec Kurimka spravuje denný stacionár pre 20 klientov. Obec Cernina je aktuálne zapojená do

⁹ najmä zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Národného projektu Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce, v rámci ktorého poskytuje terénnu sociálnu službu jedným zamestnancom. Terénna sociálna práca sa venuje najmä najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva, medzi ktorých patria najmä dlhodobo nezamestnaní, nízko príjmové rodiny s deťmi, príslušníci marginalizovaných rómskych komunit, ďalej zdravotne postihnutí, starší občania, občania ohrození drogovou závislosťou, kriminalitou a inými sociálno-patologickými javmi. V obci Cernina sa nachádza aj Denný stacionár Cernina, ktorý poskytuje odborné, obslužné a ďalšie činnosti, zamerané na prevenciu vzniku nepriaznivej situácie, zamerané na riešenie nepriaznivej situácie, alebo zmiernenie nepriaznivej situácie fyzickej osoby, na zachovanie alebo obnovu a rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život, tiež zamerané na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb fyzickej osoby ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, fyzickej osoby ktorá dovŕšila dôchodkový vek alebo fyzickej osoby so zdravotným postihnutím. Kapacita Denného stacionára je 25 miest. Na prepravu osôb so zdravotným postihnutím zakúpila obec špeciálne 9-miestne vozidlo s hydraulickou plošinou a kotviacim systémom pre invalidný vozík.

Obec Kurima zabezpečuje opatrovanie osôb, ktorí sú na službu odkázaní, prostredníctvom blízkej rodiny formou kompenzácií z ÚPSVaR Bardejov. Občanom obce je poskytované odborné poradenstvo pri uplatňovaní nároku na peňažný príspevok na opatrovanie. Hlavným cieľom je zachovanie seniorov v ich prirodzenom prostredí a zabezpečiť im starostlivosť hlavne zo strany rodiny.

Obce v rámci samosprávnych kompetencií môžu využívať aj ďalšie nástroje a inštitúty sociálneho charakteru alebo finančnej pomoci. Najčastejším benefitom, ktorý obce využívajú je finančný príspevok na jedno teplé jedlo denne, obed, adresovaný poberateľom dôchodkov. Obedy sú spravidla zabezpečované v školskej jedálni zriadenej obcou. Obec Komárov obedy prostredníctvom zamestnancov obce priamo poberateľom dôchodkov aj distribuuje.

V každej obci sa nachádza pohrebisko. Istou formou poskytovanej služby je aj dom smútku, dom nádeje. Domy smútku, alebo domy nádeje s vlastným chladiacim zariadením sú vybudované v takmer všetkých obciach mikroregiónu Stredná Topľa, v obci Kožany je potrebné jeho dokončenie.

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V takmer v každej obci Mikroregiónu Stredná Topľa je dostupný predaj základných potravín, často spojený s predajom zmiešaného tovaru. V obci Andrejová sa predajňa potravín nenachádza, obyvatelia na nákupy využívajú blízkosť mestskej časti Bardejovská Nová Ves,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

alebo Bardejov. V obci Cernina sortiment tovaru v predajni nie je postačujúci, obyvatelia musia za tovarom a službami dochádzať najmä do Svidníka a do Bardejova. V ostatných obciach je sortiment základného tovaru postačujúci, obyvatelia využívajú možnosti v nákupných centrách v meste Bardejov a v meste Svidník. Prehľad zabezpečenia základných občianskych služieb je v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad služieb v obciach

OBEČ	POTRAVINY (POTRAVINY SPOJENÉ SO ZMIEŠANÝM TOVAROM)	PREDAJNÁ ZELENINY - OVOCIA	PREDAJNÁ S TEXTILOM	PREDAJNÁ S OBUVOU	LEKÁREŇ	TRHOVIŠKO	POHOSTINSTVO, RESTAURÁCIA	CUKRÁREŇ	BANKOMAT	POŠTA
ANDREJOVÁ	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
BELOVEŽA	nie	nie	nie	nie	nie	nie	2	nie	nie	nie
BREZOV	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
CERNINA	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	áno
DUBINNÉ	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
HAŽLÍN	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	áno
HRABOVEC	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	áno
KOMÁROV	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
KOŽANY										
KUČÍN	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
KURIMA	2	nie	3	nie	1	1	3	1	nie	1
KURIMKA	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
NEMCOVCE	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
ORTUŤOVÁ	áno	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie
POLIAKOVCE	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
PORÚBKA	áno	nie	nie	nie	nie	nie	áno	nie	nie	nie
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	áno	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	áno
ŠAŠOVÁ	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie	nie

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

6. ŠKOLSTVO

Obce Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kučín, Kurima, Nemcovce, Poliakovce, Šarišské Čierne a Šašová sú zriaďovateľmi materských škôl bez právnej subjektivity. Obce Hrabovec a Poliakovce sú zriaďovateľmi nepľnoorganizovaných základných škôl bez právnej subjektivity, obce Cernina a Kurima sú zriaďovateľmi pľnoorganizovaných základných škôl s právnou subjektivitou. Obec Beloveža je zriaďovateľom Základnej školy s materskou školou. Obce Andrejová, Brezov, Kožany, Ortuťová a Porúbka, ktoré nie sú zriaďovateľom materskej školy ani základnej školy zabezpečujú povinné predprimárne

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

vzdelávanie svojich detí na základe zmluvy v niektorej zo susedných obcí, alebo v meste Bardejov a Giraltovce a povinné základné vzdelávanie svojich žiakov na základe zmluvy s niektorou zo susedných obcí, alebo v meste Bardejov a Giraltovce.

Obec Beloveža je zriaďovateľom rozpočtovej organizácie Základná škola s materskou školou Beloveža (ďalej aj „*Základná škola s materskou školou*“ v príslušnom gramatickom tvare). Stagnujúci demografický vývoj v obci korešponduje s vývojom počtu detí v materskej škole, počet detí v poslednom roku mierne narástol. Materská škola má dve triedy, navštevujú ju deti z obce Beloveža a je spádovou materskou školou pre povinné predprimárne vzdelávanie pre deti s trvalým pobytom v obci Beloveža. Kapacita materskej školy je v strednodobom horizonte postačujúca. Súčasťou materskej školy je výdajná školská jedáleň.

Zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity je aj obec Cernina. Počet žiakov je dlhodobo stabilný, materská škola má jednu triedu a jej kapacita je postačujúca. Materská škola je pre povinné predprimárne vzdelávanie spádovou pre deti s trvalým pobytom v obci Cernina a v obci Kurimka. Aj v nižších ročníkoch navštevujú materskú školu len deti z obcí Cernina a Kurimka. Materská škola sídli v budove základnej školy, priestory materskej školy sú dostatočne veľké, materská škola má triedu, spálňu, hygienické zariadenia a skladové priestory.

Obec Dubinné je zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity. Počet detí je dlhodobo stabilný, v školskom roku 2021/2022 mala materská škola využitú plnú kapacitu. Materská škola má jednu triedu a navštevujú ju aj deti z niektorých okolitých obcí, kapacita je postačujúca. Pre povinné predprimárne vzdelávanie je spádovou materskou školou pre deti s trvalým pobytom v obci Dubinné. Súčasťou materskej školy je školská jedáleň, v ktorej sa môžu stravovať aj zamestnanci obce a miestni dôchodcovia.

V obci Hažlín je zriadená materská škola bez právnej subjektivity, má jednu triedu. Počet detí navštevujúcich materskú školu každoročne pomaly narastá, kapacita školy je postačujúca. Pre povinné predprimárne vzdelávanie je materská škola spádovou pre deti s trvalým pobytom v obci Hažlín. Obec Hažlín bola zriaďovateľom aj základnej školy, tá bola v roku 2019 zrušená a vyradená zo siete škôl.

Materská škola bez právnej subjektivity je zriadená aj obcou Hrabovec. Má jednu triedu a navštevujú ju aj deti z okolitých obcí. Počet detí je stabilizovaný, v posledných rokoch mierne narastá. Pre povinné predprimárne vzdelávanie je spádovou len pre deti s trvalým pobytom v obci Hrabovec. Zo strednodobého výhľadu je kapacita materskej školy postačujúca, nie je potrebné je rozširovanie. Súčasťou materskej školy je aj školská jedáleň, v ktorej sa stravujú aj žiaci základnej školy.

Podobne aj obec Komárov je zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity. Materská škola má jednu triedu, počet detí je stabilizovaný a jej kapacita je postačujúca. Pre

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

povinné predprimárne vzdelávanie je spádovou pre deti s trvalým pobytom v obci Komárov. Súčasťou materskej školy je školská jedáleň.

Materskú školu bez právnej subjektivity s jednou triedou zriadila aj obec Kučín. Navštevujú ju aj deti z niektorých susedných obcí, ak to kapacita umožní. Počet detí navštevujúcich materskú školu v posledných rokoch postupne pomaly narastá, kapacita 20 miest je zatiaľ postačujúca. Pre plnenie povinného predprimárneho vzdelávania je materská škola spádovou pre deti s trvalým pobytom v obci Kučín. Povinné základné vzdelávanie pre žiakov, vrátane školskej dopravy obec zabezpečuje v základnej škole v obci Kurima.

Obec Nemcovce je zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity, s poldennou prevádzkou. Má jednu triedu a jej kapacita je postačujúca, počet detí je stabilný. Materská škola je spádovou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Nemcovce.

Aj obec Poliakovce je zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity. Materská škola má jednu triedu, počet detí ktoré ju navštevujú je dlhodobo stabilný, kapacita materskej školy je postačujúca. Materská škola je spádovou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Poliakovce.

Zriaďovateľom materskej školy bez právnej subjektivity je aj obec Šašová. Materskú školu navštevujú aj deti zo susedných obcí, vývoj počtu navštevujúcich detí je dlhodobo stabilný, kapacita materskej školy je postačujúca. Pre plnenie povinného predprimárneho vzdelávania je materská škola spádovou pre deti s trvalým pobytom v obci Šašová, Ortuťová a Lipová.

Tabuľka: Vývoj počtu detí v materských školách

OBEC	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Beloveža	21	16	18	21	21	24
Brezov	5	0	0	0	0	0
Cernina	20	20	21	20	19	21
Dubinné	17	16	12	15	20	21
Hažlín	19	20	21	20	22	23
Hrabovec	10	16	14	14	16	13
Komárov	15	11	12	14	16	17
Kučín	9	9	7	10	11	15
Nemcovce	9	6	6	7	7	7
Poliakovce	14	12	13	12	9	14
Šarišské Čierne	8	7	8	6	8	8
Šašová	15	8	11	13	13	14
SPOLU	162	141	143	152	162	177

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

Aj počet žiakov v základnej škole v obci Beloveža korešponduje s demografickým vývojom v obci. Základná škola je plnoorganizovaná, kapacita je postačujúca, ale náklady na jej

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

prevádzku prevyšujú príjem od štátu na prenesený výkon štátnej správy a obec Beloveža prevádzku základnej školy v nemalej miere dotuje z vlastných zdrojov. Existencia školy v ďalších rokoch je otázna. Základnú školu navštevujú žiaci z obce Beloveža a školským obvodom školy je celú územie obce Beloveža. Súčasťou základnej školy je školský klub detí.

Obec Cernina je zriaďovateľom plnoorganizovanej základnej školy s právnou subjektivitou. Počet žiakov v základnej škole v posledných rokoch mierne narastá. Okrem žiakov s trvalým pobytom v obci Cernina dochádzajú do základnej školy aj žiaci z obce Kurimka, Rovné, Mlynárovce a Beňadikovce, pre územie ktorých je Základná škola Cernina školským obvodom. Súčasťou základnej školy je aj školský klub detí a školská jedáleň. V školskej jedálni sa stravujú aj klienti denného stacionára a ďalší stravníci. Základná škola má školský dvor a záhradu, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, detské ihrisko a trávnaté plochy.

Základná škola bez právnej subjektivity, neplnoorganizovaná je zriadená aj obcou Hrabovec. Je školským obvodom pre celé územie obce Hrabovec. Počet žiakov je stabilný.

Ak obec Poliakovce je zriaďovateľom neplnoorganizovanej základnej školy bez právnej subjektivity. Počet žiakov navštevujúcich základnú školu zodpovedá demografickému vývoju, je pomerne stabilný. Základná škola je školským obvodom pre celé územie obce Poliakovce.

Tabuľka: Vývoj počtu žiakov v základných školách

OBEC	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Beloveža						
Cernina	89	90	90	100	102	107
Hrabovec	18	17	15	21	16	13
Kurima						
Poliakovce	10	10	7	9	8	8
SPOLU						

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

Budova Základnej školy s materskou školou v obci Beloveža je zastaralá, nerekonštruovaná. Potrebuje modernizáciu z hľadiska energetickej úspornosti. Rekonštrukciu potrebuje aj vnútorné vybavenie budovy, najmä rozvod médií, sociálne zariadenia a okná. Pre deti a žiakov je potrebný nákup interaktívnych edukačných hračiek a učebných pomôcok, vybavenie IT triedy a interaktívnych tabúl. Do výdajnej školskej jedálne je potrebné nakúpiť nové jedálenské vybavenie.

Budova materskej školy a základnej školy v obci Cernina je spoločná. V priestoroch materskej školy je potrebné urobiť novú elektroinštaláciu vrátane samostatného elektromera a následne urobiť nové stierky a vymalovať v celom priestore materskej školy. V rámci energetickej úspornosti budov je potrebné zníženie stropov. Okrem kúpeľne, kde je na podlahe

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

dlažba, je v ostatnom priestore potrebná výmena podláh. Edukačné pomôcky obec dopĺňa priebežne, potrebné je doplniť didaktický materiál na hudobné, prírodovedné i matematické činnosti, tiež digitálne hračky a počítačové vybavenie. V priestoroch základnej školy je potrebné v triedach zrealizovať novú elektroinštaláciu, stierky, podlahy, maľbu, vymeniť starý školský nábytok za nový, nakúpiť počítače a notebooky, do školského klubu detí je potrebné zakúpiť hracie stoly, stolný tenis, futbal, spoločenské hry, basketbalové koše. Modernizáciu vyžaduje aj školská jedáleň, potrebný je nákup rúry na pečenie, varný kotol, plynový sporák a elektrickú panvu. V telocvični chýbajú pomôcky ako sú lavičky, florbalové sety, žienky.

Obec Dubinné v roku 2020 realizovala rekonštrukciu kuchyne školskej jedálne. Rekonštrukciu a modernizáciu vyžaduje budova materskej školy aj z hľadiska energetickej úspornosti aj z hľadiska vnútorného zariadenia, najmä sociálne zariadenia v časti školskej jedálne, sociálne zariadenia pre pedagogických zamestnancov, umývárky a sociálne zariadenia pre deti, tiež je potrebná rekonštrukcia zdravotníckej, rozvodov vody, odpadov aj rekonštrukcia stien, obkladov a podlahy. Edukačné pomôcky obec pravidelne obnovuje a dopĺňa.

Budova materskej školy v obci Komárov vyžaduje rozsiahlu rekonštrukciu z hľadiska energetickej úspornosti, vrátane rekonštrukcie havarijného stavu strechy. Edukačné pomôcky obec pravidelne dopĺňa, materská škola je čiastočne vybavená aj interaktívnymi pomôckami a hračkami. Kuchyňa školskej jedálne je po čiastočnej rekonštrukcii.

Priestory materskej školy v obci Nemcovce sa nachádzajú v kultúrno-správnej budove, v ktorej sídli obecný úrad. Budova je zrekonštruovaná a zateplená.

Budova materskej školy a základnej školy v obci Poliakovce je spoločná. Bola postavená v 70-tych rokoch, v súčasnosti je čiastočne zrekonštruovaná. V budove nad školami má obec dva nájomné byty.

V súlade s demografickým vývojom zvažuje obec Kurimka zriadenie materskej školy aj zriadenie základnej školy a ich zaradenie do siete škôl. Aktuálne deti s trvalým pobytom v obci Kurimka navštevujú materské školy v obci Cernina, Zborov, aj v meste Bardejov a Svidník. Obec vlastní priestory bývalej materskej školy, ktorá bola zrušená ešte v roku 1990. Pre zriadenie materskej školy je potrebné priestory kompletne rekonštruovať, vrátane vnútorného vybavenia a modernizovať zariadenie priestorov. V priestoroch bývalej základnej školy sa dnes nachádza denný stacionár.

Budova bývalej základnej školy v obci Andrejová je dlhodobo nevyužívaná, schátralá a pre ďalšie využitie je potrebná kompletná rekonštrukcia a obnova. Činnosť základnej školy v obci Brezov bola ukončená v roku 2012. V budove bývalej základnej školy sa aktuálne nachádza obecný úrad, obec budovu postupne rekonštruuje a priestory prispôbuje novým potrebám. Materská škola v obci Brezov bola vyradená zo siete škôl v roku 2016, aktuálne je

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

budova bývalej materskej školy využívaná nepravidelne, raz mesačne pre účely otvorenej knižnice.

7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCÍ

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa sú subjektom verejnej správy.¹⁰ Finančné prostriedky, s ktorými obce hospodária sú verejnými prostriedkami.¹¹ Verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únii.

Významnú časť majetku obcí tvoria najmä nehnuteľnosti. Lesné pozemky, ktoré má obec Andrejová vo vlastníctve spravuje Pozemkové spoločenstvo urbárskych a spoločenských lesov v Andrejovej, ktorej členom je aj obec Andrejová. Poľnohospodárske pozemky, ktoré obec vlastní prenajíma spoločnosti, ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť v obci Andrejová. Obec Beloveža má v majetku miestne cesty, budovu obecného úradu, rodinný dom slúžiaci ako pohostinstvo, budovu Domu nádeje aj budovu materskej školy. Časť majetku dala obec Beloveža do správy rozpočtovej organizácii Základná škola s materskou školou. Obec Beloveža je zároveň aj jediným zakladateľom obchodnej spoločnosti Obecný podnik Beloveža, registrovaný obecný podnik, s.r.o. V majetku obce Dubinné je budova obecného úradu a príslušenstvo, budova skladu, budova materskej školy a malej telocvične, budova Domu nádeje, hasičská zbrojnica, budova miestneho pohostinstva, verejná obecná kanalizácia a areál čističky odpadových vôd. Obec Hažlín vlastní 2,99 km miestnych ciest, budovu obecného úradu. Časť svojho majetku zverila obec do správy. Miestne cesty v dĺžke 2,8 km a budova obecného úradu sú aj v majetku obce Kurimka. Aj obec Kurimka zverila časť svojho majetku do správy. Vo vlastníctve obce Kučín sú miestne cesty v dĺžke 1,51 km, štyri lávky cez potok, budova obecného úradu, budova Domu nádeje, budova bývalej základnej školy, nedokončená budova šatní bývalej TJ, futbalové ihrisko, kultúrno-správna budova s materskou školou, požiarna zbrojnica aj obecný cintorín. Časť svojho majetku zverila obec do správy. Obec Nemcovce má vo svojom vlastníctve miestne cesty v dĺžke 1,30 km, budovu obecného úradu, cintorín, budovu Domu nádeje, vodojem. Aj obec Nemcovce zverila časť svojho majetku do správy. Vo vlastníctve obce Poliakovce sú miestne cesty v dĺžke 5,2 km, budova obecného úradu, budova

¹⁰ § 3 odseky 1, 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

¹¹ § 2 písmeno a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

domu nádeje, ČOV, budova šatní, ihrisko, budova materskej školy, základnej školy a obecné byty, budova starej základnej školy. Obec Šašová vlastní miestne cesty v dĺžke 1,5 km a kultúrno-správnú budovu v ktorej sídli aj obecný úrad. Obec zverila časť svojho majetku do správy. Vo vlastníctve obce Šarišské Čierne sú miestne cesty v dĺžke 2 km a budova obecného úradu. Časť svojho majetku zverila obec do správy. Obec Šarišské Čierne je zároveň jediným zakladateľom obchodných spoločností Obecný podnik Šarišské Čierne, s.r.o. a Služby Šarišské Čierne, s.r.o. Miestne cesty v dĺžke 2,9 km, chodníky v dĺžke 0,85 km, budova obecného úradu bez prízemia, budova bývalej materskej školy, budova bývalej základnej školy, budova Domu nádeje, kaplnka a bývalé agitačné strediska s požiarnou zbrojnicou sú vo vlastníctve obce Brezov. Obec Cernina vlastní miestne cesty v dĺžke 2 km, budovu obecného úradu, garáž pre požiarnu vozidlo, autobusové čakárne, budovu Domu nádeje aj budovu hasičskej zbrojnice. Časť svojho majetku zverila obec Cernina do správy. Obec Hrabovec má vo svojom vlastníctve miestne cesty v dĺžke 5 km, budovu obecného úradu, budovu základnej školy, budovu materskej školy aj budovu požiarnu zbrojnicu. Vo vlastníctve obce Komárov sú miestne cesty v dĺžke 3 km, budova obecného úradu, budova materskej školy, Lesopark Kerta s otvoreným javiskom a budova pohostinstva. Ak obec Komárov časť svojho majetku zverila do správy. Obec Ortuťová vlastní miestne cesty v dĺžke 0,62 km aj budovu obecného úradu. Obec Porúbka má vo svojom vlastníctve miestne cesty v dĺžke 1,25 km a časť budovy obecného úradu.

Od kondície a rozpočtovej zodpovednosti jednotlivej obce v priamo úmernej miere závisí jej schopnosť pripraviť projekty, štúdie, projektové dokumentácie, následne pripraviť žiadosti pre získanie nenávratných finančných prostriedkov a v neposlednom rade aj jej schopnosť schválené projekty realizovať. Obce Mikroregiónu Stredná Topľa zodpovedne pristupujú k tvorbe svojich rozpočtov, viacročných rozpočtov aj k ich čerpaniu.

Silným nástrojom rozpočtovej disciplíny v obciach je zavedený systém finančnej kontroly, najmä základná finančná kontrola a administratívna finančná kontrola. Obec Beloveža, Hažlín, Kurimka, Nemcovce a Ortuťová využívajú bankové úverové možnosti a majú primerané úverové zaťaženie, ostatné obce úverové zaťaženie nemajú.

Tabuľka: Základný rozpočtový vývoj obcí

OBEČ	2020	2021	2022	2023	2024	Úverové zaťaženie
ANDREJOVÁ	Vývoj príjmov celkom					
	Vývoj výdavkov celkom					
BELOVEŽA	Vývoj príjmov celkom					145 992,19
	422 570,00	418 230,00	435 293,00	496 315,00	527 817,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	349 015,00	407 584,00	415 993,00	415 993,00	482 117,00	
BREZOV	Vývoj príjmov celkom					
	92 769,61	110 212,71	104 922,00	102 922,00	105 922,00	

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

	Vývoj výdavkov celkom					
	83 918,62	98 643,90	103 900,00	88 200,00	91 200,00	
CERNINA	Vývoj príjmov celkom					
	1 208 624,10	1 073 973,60	859 063,00	859 063,00	859 063,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	1 104 889,92	879 433,75	859 063,00	859 063,00	859 063,00	
DUBINNÉ	Vývoj príjmov celkom					
	234 377,48	249 273,00	472 450,00	187 910,00	187 910,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	215 794,47	245 195,00	472 450,00	187 910,00	187 910,00	
HAŽLÍN	Vývoj príjmov celkom					243 169,00
	3 672 531,00	2 680 467,00	3 187 795,00	413 830,00	413 830,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	963 791,00	2 677 538,00	3 187 795,00	381 830,00	381 830,00	
HRABOVEC	Vývoj príjmov celkom					
	475 921,33	309 238,72	1 140 743,00	281 083,00	281 083,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	467 725,07	302 776,71	1 140 316,00	259 477,00	259 477,00	
KOMÁROV	Vývoj príjmov celkom					
	160 630,00	588 277,00	190 630,00	190 630,00	190 630,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	152 046,00	312 605,00	160 769,00	160 769,00	160 769,00	
KOŽANY	Vývoj príjmov celkom					
	Vývoj výdavkov celkom					
KUČÍN	Vývoj príjmov celkom					
	158 600,00	160 900,00	144 200,00	144 000,00	144 000,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	130 500,00	143 000,00	131 700,00	136 000,00	136 000,00	
KURIMA	Vývoj príjmov celkom					20 422,00
	1 380 988,00	1 726 883,00	1 461 335,00	1 221 428,00	1 221 428,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	1 550 344,00	1 558 960,00	1 461 335,00	1 221 428,00	1 221 428,00	
KURIMKA	Vývoj príjmov celkom					7 980,00
	207 068,00	202 383,00	177 969,00	178 485,00	187 408,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	207 068,00	202 383,00	177 969,00	178 485,00	187 408,00	
NEMCOVCE	Vývoj príjmov celkom					43 461,10
	126311,45	345142,93	124 584,00	123 984,00	123 984,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	117961,23	332193,34	109 441,00	104 991,00	104 994,00	
ORTUŤOVÁ	Vývoj príjmov celkom					9 600,00
	63 053,00	54 753,00	54 753,00			
	Vývoj výdavkov celkom					
	58 323,00	44 788,00	44 788,00			
POLIAKOVCE	Vývoj príjmov celkom					
	190 620,00	183 662,00	190 740,00	191 350,00	192 045,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	189 735,00	182 175,00	188 039,00	189 050,00	188 150,00	
PORÚBKA	Vývoj príjmov celkom					
	91 200,00	88 100,00	95 270,00	95 270,00	95 270,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	91 200,00	88 100,00	95 270,00	95 270,00	95 270,00	
ŠARIŠKÉ ČIERNE	Vývoj príjmov celkom					
	350 888,00	288 583,00	173 970,00	180 000,00	180 000,00	
	Vývoj výdavkov celkom					
	316 418,00	278 471,00	149 042,00	180 000,00	180 000,00	
ŠAŠOVÁ	Vývoj príjmov celkom					
	82 000,00	86 000,00	92 000,00	102 000,00	106 000,00	

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

	Vývoj výdavkov celkom				
	78 000,00	80 000,00	88 000,00	95 000,00	100 000,00

Uvedené v €.

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Obce vo svojej činnosti zabezpečujú originálne – samosprávne kompetencie, aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám, ako aj program vzájomného prepojenia informácií verejnej správy vyžaduje kvalitné technické zázemie. Obce Mikroregiónu Stredná Topľa sú zapojené do DEUS - DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska. DEUS vybudoval a prevádzkuje systém pre elektronizáciu agendy miest a obcí Dátové centrum obcí a miest (DCOM). Pre výkon svojich kompetencií majú obce technické, technologické a softwarové zázemie aktuálne postačujúce. S postupným rozširovaním požiadaviek na prepojenie verejnej správy bude v podmienkach jednotlivých obcí potrebné zohľadniť pravidelnú aktualizáciu softwarového aj hardwarového vybavenia úradov.

Výkonným zázemím každej obce a jej orgánov - starostu obce a obecného zastupiteľstva obce je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a komplexnú komunikáciu s občanmi. Kultúrno-správna budova v obci Dubinné, súčasťou ktorej je aj obecný úrad je po rekonštrukcii vonkajšej časti a vykurovania. Postupne je potrebné rekonštruovať aj interiér budovy, elektrické rozvody, vodu, kanalizáciu, sociálne zariadenia, kuchyňu, nové zariadenia do kuchyne a ďalšie vybavenie. Na zabezpečenie budovy obec zakúpila kamerový systém. Obec Cernina má veľký kultúrny dom, súčasťou ktorého je aj obecný úrad. Rekonštrukciu si vyžaduje najmä technické a technologické vybavenie kuchyne a zariadenie jedálne. Rekonštrukciu vyžadujú aj budovy ďalších obecných úradov, najmä z hľadiska energetickej úspornosti budov a technického vybavenia. Viaceré obce majú obecné úrady po čiastočnej rekonštrukcii.

Personálne zázemie v jednotlivých obciach je rôzne. Každá obec má hlavného kontrolóra, spravidla na čiastočný úväzok. Počet administratívnych a odborných zamestnancov závisí od objemu rozpočtu tej - ktorej obce. Obce Ortuťová a Poliakovce nemajú žiadnych zamestnancov a všetky činnosti, vrátane administratívnych zabezpečujú starostovia obcí. Starostovia obcí neustále dbajú o zabezpečenie pravidelného vzdelávania zamestnancov obce v súvislosti s implementáciou aktuálnej legislatívy aj v súvislosti v rozvojom informačných technológií a využívania elektronických služieb verejnej správy. Obce Mikroregiónu Stredná Topľa s výnimkou obce Cernina a Kurimka sú účastníkmi zmluvy o zriadení Spoločného obecného

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

úradu so sídlom v obci Richvald. Obce Cernina a Kurimka sú účastníkmi zmluvy o zriadení Spoločného obecného úradu so sídlom v obci Nižný Orlík.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obce majú technickú infraštruktúru vybudovanú rôzne. Obce Dubinné, Komárov, Kurima a Poliakovce majú technickú infraštruktúru dobudovanú kompletne, ostatné obce nemajú dostatočne vybudovanú a dobudovanú technickú infraštruktúru v rámci svojho územia.

Na území obcí Andrejová, Beloveža, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kurima, Kurimka, Nemcovce, Poliakovce a Šarišské Čierne je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice. Prietok vody je dostatočný, pre zabezpečenie plynulosti dodávky vody nie je potrebné zväčšiť objem vodojemu v obciach. Obyvatelia obce Cernina sú zásobovaní pitnou vodou z individuálnych skupinových vodovodov. Kvalitu pitnej vody si zabezpečujú individuálni správcovia skupinových vodovodov, kvalita pitnej vody vyhovuje hygienickým normám o zdravotnej nezávadnosti. Obyvatelia obcí Brezov, Kučín, Ortuťová, Porúbka a Šašová využívajú vlastné lokálne studne.

Výstavba plynofikácie bola ukončená vo všetkých obciach Mikroregiónu Stredná Topľa. Plynofikácia obcí veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obcí došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporne prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia, najmä ovzdušia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá len prechodne, aktuálne len podľa vývoja cien v čase, ak je ponuka tuhých palív mimoriadne cenovo výhodná. Územie obcí je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Košice. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov.

System likvidácie odpadových vôd je v obciach Dubinné, Komárov, Kurima a Poliakovce postačujúci. Na území obcí je vybudovaná kanalizačná sieť, ktorá odvádza splaškové vody do čističky odpadových vôd. Verejná kanalizácia je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice. Obec Hažlín má kanalizáciu vo výstavbe, jej ukončenie predpokladá koncom roka 2022. Podobne aj v obci Beloveža a Šarišské Čierne je výstavba kanalizácie rozpracovaná. V ostatných obciach je systém likvidácie odpadových vôd nevyhovujúci. Chýba vybudovanie kanalizačnej siete a čistička odpadových vôd. Splaškové odpadové vody v obci sú

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

odvádzané spravidla do zastaralých septikov a suchých záchodov, ktoré vo väčšine prípadov nie sú dokonale izolované, takže často dochádza k znečisťovaniu podzemných vôd a tým aj k zhoršovaniu životného prostredia. Nemałym problémom je aj zamedzenie vypúšťania časti splaškových odpadových vôd do cestných rigolov zaústených do povrchových tokov.

V obciach Mikroregiónu Stredná Topľa nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v niektorých obciach je na betónových stĺpoch.

Na území obcí existuje pevná telefónna sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., vyhovujúce a postačujúce je pokrytie signálom komerčných operátorov. Územie obcí je pokryté televíznym signálom, obce nie sú napojené na žiadnu káblovú televíziu. Pripojenie na internet je dobré, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je prostredníctvom optických káblov aj cez mobilných operátorov.

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa majú vybudované verejné osvetlenie aj obecný rozhlas. Energetická úspornosť verejného osvetlenia v jednotlivých obciach je rôzna. Každá obec má záujem verejné osvetlenie modernizovať a rekonštruovať, úspora energie je zároveň úsporou finančných prostriedkov. Podobne aj obecné rozhlasové jednotlivé obce postupne modernizujú tak, aby vyhovovali potrebám obce a jej obyvateľov. Novú rozhlasovú ústredňu zakúpila obec Dubinné. V záujme bezpečnosti svojich obyvateľov obce budujú a postupne rozširujú kamerové systémy v zastavanej časti obce aj v priestoroch obecného cintorína. Kamerový systém začala v roku 2016 budovať obec Hažlín, v roku 2019 obec Ortuťová.

Tabuľka: Technická infraštruktúra v obciach

INFRŠTRUKTÚRA						
OBEC	PLYNOVOD	VODOVOD	KANALIZÁCIA	ČOV	OBEČNÝ ROZHLAS	VEREJNÉ OSVETLENIE
ANDREJOVÁ	áno	áno	nie	nie	áno	áno
BELOVEŽA	áno	áno	rozpracovaná	nedokončená	áno	áno
BREZOV	2001	nie	nie	nie	2006	2006
CERNINA	áno	áno	nie	nie	áno	áno
DUBINNÉ	1988	1986	2014	2014	1988	1969
HAŽLÍN	áno	áno	nie	nie	áno	áno
HRABOVEC	áno	áno	nie	nie	áno	áno
KOMÁROV	áno	áno	áno	áno	áno	áno
KOŽANY						

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

KUČÍN	áno	nie	nie	nie	áno	áno
KURIMA	áno	áno	áno	áno	áno	áno
KURIMKA	áno	áno	nie	nie	áno	áno
NEMCOVCE	1998	2003	nie	nie	áno	áno
ORTUŤOVÁ	áno	nie	nie	nie	áno	áno
POLIAKOVCE	1989	1973	1994	1994	1972	1970
PORÚBKA	áno	nie	nie	nie	áno	áno
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	áno	áno	rozpracovaná	nie	áno	áno
ŠAŠOVÁ	áno	nie	nie	nie	áno	áno

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Na území obcí vzniká komunálny odpad, hlavne zmesový odpad a biologický odpad. Obce v súlade s ustanoveniami zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečujú triedený zber odpadu vo všetkých komoditách komunálneho odpadu: z obalov a odpadu z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi z platu, zo skla, z papiera, z kovu a z viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky, ďalej triedený zber jedlých olejov a tukov z domácností, biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad a parkov, elektroodpadu aj použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov. Najmenej dvakrát ročne jednotlivé obce zabezpečujú odvoz objemného odpadu, drobného stavebného odpadu aj odpadu s obsahom škodlivých látok. Odvoz komunálneho odpadu je zabezpečený prostredníctvom zmluvných partnerov jednotlivých obcí. Pre zvýšenie miery triedenia komunálnych odpadov obce využívajú a zavádzajú legislatívne nástroje tak, aby boli obyvatelia obcí motivovaní k zvýšeniu miery separovania a zároveň aby bol výber poplatkov za komunálne odpady postačujúci pre úhradu nakladania s odpadom a zabezpečenie jeho vývozu.

Zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností aktuálne zabezpečuje obec Kurima. Ostatné obce aktuálne tento zber nezabezpečujú, ale umožňujú pôvodcom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností vlastné kompostovanie. Dôvodom nezavedenia triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu z domácností je uplatnenie výnimky.¹²

V obci Šarišské Čierne je vybudovaný zberný dvor, ktorý využívajú aj ďalšie obce Mikroregiónu Stredná Topľa. V žiadnej z obcí sa nenachádza obecné kompostovisko. Obec Cernina, aj niektoré ďalšie obce plánujú výstavbu zberného dvora alebo kompostoviska, aj podporia výstavbu a prevádzku kompostoviska aj zberného dvora v rámci mikroregiónu.

¹² § 81 odsek 21 písmeno b) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je však potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok, nakoľko časti obyvateľov v obciach ešte chýba dostatočná ekologická zodpovednosť. Obce dbajú na to, aby sa v ich katastri nevyskytli žiadne enviromentálne záťaž. Nelegálne skládky odpadu boli v obciach zlikvidované. Keď sa v katastri obce opätovne objaví nelegálna skládka, starostovia dbajú o ich skorú likvidáciu. V obci Dubinné umiestňujú na miesta výskytu nelegálnych skládok fotopasce.

8.3 DOBROVOĽNÁ POŽIARNA OCHRANA

V obciach Mikroregiónu Stredná Topľa je dlhoročná tradícia Dobrovoľného hasičského zboru. Dobrovoľné hasičské zbory sú v obciach Andrejová, Beloveža, Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kučín, Kurima, Kurimka, Nemcovce, Šarišské Čierne. Dobrovoľný hasičský zbor je zameraný na zásahovú činnosť pri požiaroch, zabezpečuje protipožiarne prevenciu a výchovu na predchádzanie požiarov v obci. Aktívne sa zapája do protipovodňových akcií, v prípade mimoriadnych situácií aj do ďalších aktivít a pomoci v rámci pandemickej situácie. V obciach Andrejová, Beloveža, Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kučín, Kurima, Kurimka, Nemcovce, Šarišské Čierne sa nachádza požiarna zbrojnica. Výzvu Ministerstva vnútra SR na rekonštrukciu a modernizáciu požiarnych zbrojníc využili už viaceré obce. Ministerstvo vnútra SR zároveň technicky modernizoval dobrovoľné hasičské zbory vyradenou a repasovanou technikou, obce tak získali hasičské vozidlá a protipovodňové vozíky.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií využívajú obce Mikroregiónu Stredná Topľa Kultúrne domy. Kultúrne domy sú spravidla samostatné budovy vo vlastníctve tej-ktorej obce, alebo sú priestory kultúrneho domu súčasťou kultúrno-správnej budovy. Budovy kultúrnych domov boli postavené spravidla ešte do roku 1990, preto väčšina obcí postupne pristupuje k ich rekonštrukcii a modernizácii. Potrebná je najmä rekonštrukcia z hľadiska energetickej úspornosti budov aj modernizácia vnútorného vybavenia, rozvodov médií, sociálnych zariadení a kuchyne.

Obec Andrejová realizovala čiastočnú rekonštrukciu vstupov do kultúrno-správnej budovy, v blízkej dobe je potrebná komplexná rekonštrukcia budovy a rekonštrukcia celého

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

interiéru. Podobne aj obec Brezov čiastočne rekonštruovala správnu budovu, vstup do obecného úradu aj spoločenskej sály. V obci Cernina boli na budove kultúrneho domu realizované úpravy za účelom zníženia energetickej náročnosti. Za účelom energetickej úspornosti realizovala čiastočnú rekonštrukciu kultúrno-správnej budovy aj obec Dubinné. Na kultúrno-správnej budove realizovala stavebné úpravy aj obec Komárov. Zároveň obec nakúpila aj nové vybavenie do kuchyne. Po čiastočnej rekonštrukcii je aj kultúrno-správna budova v obci Kučín. Obec realizovala prístavbu sociálnych zariadení a čiastočnú rekonštrukciu vnútorných priestorov budovy. Kultúrny dom plánuje v dohľadnej dobe rekonštruovať aj obec Kurima za účelom zvýšenia kvality služieb a hygienických štandardov. Obec Kurimka realizovala čiastočnú rekonštrukciu kultúrno-správnej budovy zateplením fasády z južnej časti, zo severnej časti aj so západnej časti. Podobne aj obec Nemcovce realizovala čiastočnú modernizáciu kultúrno-správnej budovy.

Ponuka kultúrnych a spoločenských aktivít je pomerne bohatá. Obce každoročne organizujú dni obce, podujatia pre seniorov, deň detí, deň matiek a tradičné podujatia folklórneho charakteru. V obci Dubinné každoročne organizujú Silvestrovské posedenie občanov, Fašiangy v obci, Súťaž vo varení gulášu (Varecha dubinského richtára), Folklórny festival obce, Posedenie seniorov so starostom obce, pálenie vatry, Mikuláš prechádza obcou a ďalšie, obec Kurimka každoročne organizuje Jánsku vatru, Festival pod Makovicou a Žniva v Kurimke, obec Cernina každoročne organizuje Deň hasičov na svätého Floriána spojený s výstupom na horu Makovica.

Pre športové aktivity majú obyvatelia obcí k dispozícii multifunkčné ihriská, futbalové ihriská a detské ihriská, v obci Dubinné aj plážové pieskové ihrisko. Obec Brezov revitalizovala svoj viacúčelový športový areál. Obec Cernina realizovala rekonštrukciu detského ihriska. Obec Hažlín realizovala výstavbu nového detského ihriska pri materskej škole, nového detského ihriska aj výstavbu multifunkčného ihriska a opravu telocvične pri základnej škole.

V obci Komárov sa nachádza pekný lesopark Kerta s prírodným kúpaliskom, tenisovými kurtami, volejbalovým ihriskom, preliezkami a šmýkačkami pre deti. V areáli lesoparku je otvorené javisko, denný bar pre občerstvenie, otvorené ohnisko s prístreškom pre rôzne rodinné i obecné opekačky. Obec v parku organizuje skoro všetky kultúrno-spoločenské aktivity. V strednodobom horizonte obec plánuje rekonštrukciu oporného múrika po obvode celého lesoparku a vydláždenie vstupného priestoru prírodným kameňom.

Detské ihrisko má vybudované obec Kurima. Obec aktuálne investovala aj do odstránenia havarijného stavu telocvične v základnej škole. Výmenu trávnik na multifunkčnom ihrisku realizovala obec Kurimka. Obec zároveň vybudovala nové detské ihrisko. V obci Poliakovce sa nachádza športový areál, ktorý je aktuálne po rekonštrukcii.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

V rámci športového vyžitia organizujú obce rôzne turnaje pre svojich obyvateľov. Občianske združenie Brezov pre všetkých, o. z. od roku 2014 organizuje krosový beh v prírodnom prostredí v katastri obce Brezov, obec Dubinné organizuje stolnotenisový turnaj, turnaj v plážovom volejbale, športový deň obce aj Memoriál Františka Hanča (futbalové zápasy), obec Kurimka každoročne organizuje Športový deň na multifunkčnom ihrisku aj turistiku v altánku. Aj napriek týmto možnostiam obyvateľom obcí chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a rodiny. Na doplnenie možností organizovaných v obci môžu obyvatelia Mikroregiónu Stredná Topľa využiť možnosti v meste Bardejov, v meste Giraltovce, alebo v meste Prešov.

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa verejné priestranstvá zveľaďujú, najmä v centrách sú parčíky s lavičkami. Vo viacerých obciach sa postupne rozširujú aj možnosti pre ďalšie nepravidelné spoločenské a kultúrne stretnutia.

Tabuľka: Prehľad kultúrnych a športových možností v obciach

KULTÚRNE, ŠPORTOVÉ ZARIADENIE	KULTÚRNY DOM	DETSKÉ IHRISKO, ŠPORTOVISKO	ZARIADENÉ FUTBALOVÉ IHRISKO	NEZARIADENÉ IHRISKO, ŠPORTOVÁ PLOCHA	KLZISKO	TENISOVÉ IHRISKO	INÉ
OBEČ							
ANDREJOVÁ	áno	nie	nie	áno	nie	nie	áno
BELOVEŽA	áno	nie	áno	nie	nie	nie	
BREZOV	áno	áno	nie	áno	nie	áno	
CERNINA	áno	áno	áno	áno	nie	nie	áno
DUBINNÉ	áno	áno		áno	nie	nie	
HAŽLÍN	áno	2	áno	nie	nie	áno	áno
HRABOVEC	áno	áno	nie	áno	nie	nie	nie
KOMÁROV	áno	áno	nie	áno	nie	áno	áno
KOŽANY							
KUČÍN	áno	áno	nie	áno	nie	nie	
KURIMA	áno	áno	áno		nie	áno	
KURIMKA	áno	áno	nie	áno	nie	áno	
NEMCOVCE	áno	áno	nie	áno	nie	nie	
ORTUŤOVÁ	áno	áno	nie	áno	nie	áno	
POLIAKOVCE	áno	áno	áno	nie	áno	nie	
PORÚBKA	áno	nie	áno	áno	nie	nie	
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	áno	nie	nie	áno	nie	nie	
ŠAŠOVÁ	áno	nie	nie	nie	nie	nie	

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa majú ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Programu rozvoja obcí. Obec Andrejová má spracovanú projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu obecného vodovodu, kanalizáciu a reguláciu potoka. Taktiež je spracovaná projektová dokumentácia na rozšírenie obecného vodovodu na rómsku osadu. Obec Beloveža má pripravený projekt na rekonštrukciu materskej školy a rekonštrukciu požiarnej zbrojnice, vo výstavbe sú dva bytové domy. Na aktualizácii projektovej dokumentácie pre výstavbu chodníka v obci pracuje obec Dubinné. Obec Kučín má vydané dodatočné stavebné povolenie na dobudovanie šatní na futbalovom ihrisku. Projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu chodníka od ihriska po most spracováva obec Brezov. Obec Komárov má pripravenú projektovú dokumentáciu vrátane stavebného povolenia na dokončenie rekonštrukcie prízemnia kultúrneho domu, vykurovanie, rozvody elektrickej energie, vody, kanceláriu, zasadaciu miestnosť, knižnicu a sociálne priestory. Obec Komárov má vypracovanú projektovú dokumentáciu aj na výstavbu oddychovej zóny pri cyklotrase. Obec Kurima má vypracovaný projekt aj podanú žiadosť na Ministerstve kultúry SR na zvýšenie kvality služieb a hygienických štandardov kultúrneho domu v obci. Obec má zároveň spracovanú aj projektovú dokumentáciu na rekonštrukciu budovy základnej školy v rámci zvyšovania energetickej úspornosti verejných budov. Zároveň má vypracovanú a podanú žiadosť na ŠFRB a Ministerstvo dopravy SR na financovanie výstavby dvoch bytových domov so 6-timi bytovými jednotkami. Obec Porúbka má vypracovanú projektovú dokumentáciu na revitalizáciu centra pri Ekumenickom kostole. Obec Šarišské Čierne má pripravený projekt na výstavbu zberného dvora a na dobudovanie kanalizácie v obci.

Ostatné projekty budú obce pripravovať po schválení Programu rozvoja obcí v nadväznosti na časovú os jeho plnenia a v súlade s prípravou žiadostí o nenávratné zdroje financovania.

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCÍ

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých spracovateľ sledoval vývoj za posledných najmenej šesť rokov. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obcí. Pre potreby spracovania Programu rozvoja obcí boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti: geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport. Spracovateľ v jednotlivých oblastiach hodnotenia uvádza k textu aj prehľadné tabuľky.

Medzi silné stránky obcí patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvalifikovať. Silné stránky obcí možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre ich rozvoj.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nedostatočnú podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obcí pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

Tabuľka: Zoznam kvantitatívnych a kvalitatívnych dát

Zoznam použitých kvantitatívnych a kvalitatívnych dát			
Oblasť dát / téma	Zdroj dát	Oblasť dát / téma	Zdroj dát
Geografia	obce	Služby	obce
Demografia	obce	Školstvo	obce
Vzdelanosť	obce	Ekonomika	obce
Zamestnanosť	obce	Technická infraštruktúra	obce
Domový fond	obce	Kultúra, šport	obce

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCIACH

12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCIACH

Po prechode slovenského ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa prejavili zmeny na trhu práce. Trh práce významne ovplyvňuje nerovnomerný rozvoj jednotlivých regiónov v rámci Slovenska. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti, najmä v regiónoch, kde je záujem investorov z rôznych dôvodov nízky. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom. Jej dôsledkom je nútená pravidelná a dlhodobá migrácia za prácou do vzdialenejších regiónov aj do zahraničia.

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa patria medzi obce s dlhodobo vysokou a stabilnou mierou nezamestnanosti. Dôvody takejto miery nezamestnanosti môžeme vidieť vo viacerých príčinách. V prvom rade je to zrušenie a zlikvidovanie viacerých podnikov ľahkého priemyslu, ktoré mali v regióne svoju tradíciu a zamestnávali značný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Boli to hlavne podniky v oblasti spracovávania potravín a poľnohospodárskych produktov, poľnohospodárske podniky, strojárne podniky, samostatne hospodáriaci roľníci a podobne. Okrem zamestnávania tieto podniky zároveň pripravovali na svoje profesie množstvo mladých ľudí v rámci učňovského a stredného odborného školstva. Ľudia, dnes už v strednom veku, vyškolení pre tieto tradičné profesie a remeslá dnes v tomto regióne nenachádzajú svoje uplatnenie.

V nemalej miere ďalšou možnou príčinou vysokej miery nezamestnanosti je aj malé zastúpenie obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním. Títo obyvatelia by vedeli a mali schopnosti rozvinúť v regióne malé a stredné podnikanie, prípadne pritiahnúť zaujímavého investora pre rozvoj ľahkého priemyslu. V obciach je práve opačný trend, kedy obyvatelia regiónu s vysokoškolským vzdelaním sú nútení odchádzať a nájsť si svoje uplatnenie v iných častiach Slovenska a v zahraničí.

Veľkou mierou k vysokej nezamestnanosti prispieva aj nezamestnateľnosť marginalizovanej skupiny obyvateľov, žijúcich v niektorých obciach mikroregiónu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ďalšiu možnú príčinu vysokej miery nezamestnanosti, a tou je nízka kúpyschopnosť obyvateľov obce aj celého regiónu. Tá má za následok likvidáciu viacerých drobných podnikateľov, ktorí zabezpečujú predovšetkým predaj poľnohospodárskej produkcie, drobné služby občianskej vybavenosti, opravárenské a drobné stavebné činnosti a podobne. V záujme poskytovania nízkych cien a prispôsobenia sa kúpyschopnosti obyvateľov títo nemôžu vytvoriť ďalšie pracovné miesta a počítať s rozvojom vlastnej firmy.

Uvedené hlavné príčiny sú dlhodobé a ani vďaka aktívnej politike trhu práce nie sú uspokojivo minimalizované.

Územie obcí Mikroregiónu Stredná Topľa podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v meste Bardejov, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATELSKÉ ZÁZEMIE

Okrem najväčších zamestnávateľov v regióne pôsobia v obciach a ich okolí aj menší podnikatelia a samostatne hospodáriaci roľníci. Menší podnikatelia spravidla nezamestnávajú žiadnych ďalších zamestnancov, alebo zamestnávajú najviac päť zamestnancov. Len v obci Beloveža, Brezov, Cernina, Dubinné, Hažlín, Kurimka a Šarišské Čierne majú sídlo podnikateľské subjekty, ktoré zamestnávajú do 50 zamestnancov, spravidla z blízkeho regiónu.

Tabuľka: Typy podnikateľských subjektov v obciach

TYP PODNIKATELSKÉHO SUBJEKTU	PODNIKATELIA FYZICKE OSOBY	PODNIKATELIA PRÁVNICKÉ OSOBY	SAMOSTATNE HOSPODÁRIACI ROĽNÍCI
OBEC			
ANDREJOVÁ	2	5	
BELOVEŽA	2	1	-
BREZOV	7	7	
CERNINA	31	6	
DUBINNÉ			
HAŽLÍN	105	30	0
HRABOVEC			
KOMÁROV	5		
KOŽANY			
KUČÍN	6		
KURIMA	48	2	2

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

KURIMKA	9	5	2
NEMCOVCE	2	2	
ORTUŤOVÁ	2	2	2
POLIAKOVCE	3	2	
PORÚBKA			2
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	4	4	
ŠAŠOVÁ	3		

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

Dominantným podnikateľským odvetvím je stavebníctvo, lesníctvo, poľnohospodárstvo, spracovanie potravín, ľahký priemysel, tiež verejná správa. Medzi najvýznamnejších zamestnávateľov z hľadiska optimalizácie nezamestnanosti v obci a regióne patrí verejná správa všeobecne, najmä obecné úrady, úrady štátnej správy, školstvo a zdravotníctvo v rámci jednotlivých obcí aj v rámci blízkych miest Bardejov, Giraltovce, Svidník, strojárne Bardejov a agropodniky a poľnohospodárske podniky podnikajúce v rámci obcí mikroregiónu.

13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCIACH

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obciach a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely. V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. Na území obcí mikroregiónu nemá sídlo žiadna mimovládna organizácia.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obciach tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obce majú bohatú tradičnú spolkovú činnosť. Prehľad aktuálne pôsobiacich spolkov a združení v jednotlivých obciach je v tabuľke.

Tabuľka: Spolky a záujmové organizácie v obciach

OBEC	SPOLOK, ZÁUJMOVÁ ORGANIZÁCIA
ANDREJOVÁ	Klub dôchodcov
BELOVEŽA	JDS, Únia žien
BREZOV	Turistický oddiel Tri studničky
CERNINA	Urbárska spoločnosť Pozemkové spoločenstvo Makovica – Cernina, Poľovnícke združenie Makovica, Dobrovoľný hasičský zbor, Poľnohospodárske družstvo Kurimka so sídlom v Cernine
DUBINNÉ	TJ Dubinné, Dedinská folklórna skupina Dubinčan
HAŽLÍN	Folklórny súbor, Športový klub, Klub dôchodkov, Matica slovenská
HRABOVEC	
KOMÁROV	DPO
KOŽANY	
KUČÍN	
KURIMA	Dedinská organizácia jednoty dôchodcov na Slovensku, Zväz postihnutých civilizačnými chorobami, Združenie vlastníkov urbárskych pozemkov – pozemkové spoločenstvo Kurima, Poľovnícke združenie Strážna, Obecný futbalový klub – OFK Kurima, Pohrebný cech sv. Antona Paduánskeho, Miestny odbor Matice slovenskej, Folklórna skupina Kurimjan
KURIMKA	DHZ Kurimka, PZ Makovica, SZPB Kurimka, Urbariat Kurimka
NEMCOVCE	Poľovnícke združenie Lipie
ORTUŤOVÁ	
POLIAKOVCE	Futbalový klub, Stolnotenisový klub
PORÚBKA	TJ POKROK PORÚBKA,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

	ZOSZCH-drobnochovatelia
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	
ŠAŠOVÁ	

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

Obce činnosť spolkov podporujú finančne podľa možností rozpočtu tej – ktorej obce, ale aj nefinančne poskytnutím obecných priestorov na ich činnosť, pri propagácii a podobne.

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cez katastrálne územie obcí Mikroregiónu Stredná Topľa prechádza najmä cesta III/3533, ktorá prepája mesto Bardejov a mesto Giraltovce. Obce Šarišské Čierne, Kurimka a Cernina spája cesta III/3523, ktorá je zachádzkou z hlavného smeru Bardejov – Svidník. Dopravnú obsluhu verejnou autobusovou dopravou zabezpečuje Prešovský samosprávny kraj a pre obyvateľov obcí mikroregiónu na cestovanie do okresných miest, prípadne do mesta Giraltovce je postačujúca najmä v pracovných dňoch. Počas víkendu a sviatkov je verejná autobusová doprava, najmä do koncových obcí alebo do obcí kde je potrebná zachádzka z hlavnej trasy, obmedzená. Do vzdialenejších centier využívajú obyvatelia obcí mikroregiónu vlastnú dopravu autom.

Katastrálnym územím obcí Mikroregiónu Stredná Topľa neprechádza žiadna železničná trať, vlaková zástavka je v meste Bardejov. Cesty sú často preťažené ťažkou dopravou a potrebujú nákladnejšiu údržbu a častejšiu opravu zo strany správy ciest.

Miestne cesty sú majetkom jednotlivých obcí a každá obec investuje je údržby a obnovy svojich ciest, chodníkov a parkovacích plôch.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

15.1 OVZDUŠIE A HLUK

V katastrálnom území obcí Mikroregiónu Stredná Topľa sa nenachádzajú veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, čo pozitívne vplyva na kvalitu ovzdušia. Lokálne je ovzdušie znečistené len výfukovými plynmi cestnej dopravy a spaľovaní tuhého paliva v intraviláne niektorých obcí v domácnostiach, ktoré prechodne využívajú tuhé palivá na vykurovanie. Znečistenie ovzdušia malými znečisťovateľmi bolo významne odstránené plynofikáciou obcí. Obce zatiaľ centrálnne nevyužívajú žiadne alternatívne zdroje energie, v obciach alternatívne zdroje energie individuálne využívajú niektorí obyvatelia, najmä v nových rodinných domoch postavených modernými technológiami a ústretovými k životnému prostrediu.

Zaťaženosť prostredia hlukom v obciach je malá. Hluk vzniká hlavne z automobilovej dopravy na cestách III. triedy a miestnych cestách, keďže obce Mikroregiónu Stredná Topľa nemajú priemyselné prevádzky.

15.2 PÔDA

V katastri obcí Mikroregiónu Stredná Topľa sa nenachádzajú žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia, je možné predpokladať, že pôdy sú tu málo znečistené, bez ťažkých kovov. Jediným znečisťovateľom sú zastaralé septiky v obciach, kde nie je vybudovaná, alebo dobudovaná kanalizácia. V súvislosti s hospodárením na pôde sú stresovým faktorom poľnohospodárske meliorácie a rekultivácie, ktoré boli vybudované na pôde koncom 20. storočia. Ich realizáciou došlo na mnohých miestach k zmene pôvodných rastlinných spoločenstiev.

Kvalita pôdy je ovplyvnená poľnohospodárskou výrobou, aplikáciou hnojív a pesticídov v procese výroby.

15.3 VODNÉ PLOCHY

Hydrografický je riešené územie odvodňované tokom rieky Topľa, ale aj sieťou miestnych potokov a potôčikov, celá hydrografická sústava patrí do Povodia Bodrogu. V čase privalových dažďov dochádza ku kritickej výške hladiny rieky Topľa a často hrozí aj jej vylievanie z koryta. V dôsledku klimatických zmien sa pri náhlych a nárazových zrážkach čoraz častejšie vylievajú aj potoky, ktoré za bežných okolností majú nízku hladinu. V záplavovom

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

území rieky Topľa leží časť obce Kučín. Častejšie, pri vytrvalých zrážkach býva obec ohrozovaná miestnym potokom Kožianka. Do záplavového územia rieky Topľa patrí obec Šašová, časť obce Komárov, časť obce Kurima pozdĺž ľavého brehu rieky Topľa a tri domy v obci Brezov.

V katastri obcí sa nenachádza žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia vôd. Znečistenie povrchových vôd v katastrálnom území negatívne ovplyvňuje absencia splaškovej kanalizácie. Znečistenie vôd sa prejavuje najmä vypúšťaním odpadových vôd z obytných budov do potoka ako aj znečistením tuhým komunálnym odpadom a splaškovými vodami.

Na území obce Dubinné a Komárov sa nachádzajú rybníky. Aktuálne sa v obci Dubinné ťaží štrk a piesok, po vyťažení štrku sa predpokladá vytvorenie nového rybníka. Predpoklad ukončenia ťažby je v roku 2025.

15.4 PRÍRODA A KRAJINA

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku Úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Katastrálne územia obcí Mikroregiónu Stredná Topľa, cez ktorých územie preteká rieka Topľa sa nachádzajú v území, na ktorom v súlade s ustanoveniami zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov platí II. stupeň územnej ochrany (všeobecná ochrana). Časť rieky Topľa je územím európskej sústavy chránených území - SKUEV 0936 Horný tok Tople. Alúvium priečky Kurimka predstavuje územie kategórie C. V katastrálnom území obce Kurimka sa nachádza chránené územie – Hora Makovica.

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI

Mikroregión Stredná Topľa je bohatý na krásnu prírodu, sakrálne pamiatky a drevené kostolíky východného obradu, cintoríny z 1. svetovej vojny aj tradičné sedliacke domy

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

zariadené typickým nábytkom a prístupné verejnosti. Katastrálnym územím viacerých obcí prechádza turistický chodník SNP Dukla – Devín. Sú vybudované viaceré cyklotrasy, ďalšie sa budujú. Poloha celého mikroregiónu a koncepčne zvládnuté prepojenie pamätihodností, zaujímavostí, prírodných úkazov a služieb má potenciál prilákať rodiny s deťmi na výlety, seniorov na nenáročné prechádzky v prírode, žiakov na ozdravné pobyty aj poľovníkov a rybárov na športové vyžitie.

Sprievodné služby cestovného ruchu, ako sú stravovacie možnosti, ubytovacie kapacity, zmenárenské služby, požičovňa športových potrieb, alebo služby sprievodcov a tlmočníkov v obciach nie sú. Propagácia obcí, mikroregiónu a jeho pamiatok a krás vo vzťahu k návštevníkom je veľmi slabá. Mikroregión Stredná Topľa nemá dostatok vlastných finančných zdrojov na zabezpečenie rozvoja cestovného ruchu, aj keď jednotlivé obce disponujú bohatým potenciálom pre jeho rozvoj.

Tabuľka: Pamätihodnosti a prírodné úkazy v obciach

OBEČ	PAMÄTIHODNOSŤ, PRÍRODNÝ ÚKAZ
ANDREJOVÁ	oddychová zóna SIDANKA v ktorej ústí prameň vody
BELOVEŽA	Gréckokatolícky chrám
BREZOV	renesančný kostol Povýšenia sv. Kríža z roku 1652, kaplnka Panny Márie postavená v roku 1898
CERNINA	Kostol zasvätený sv. Kozmovi a Damianovi, socha sv. Floriána, vojenský cintorín z 1. svetovej vojny, Floriánska cyklotrasa
DUBINNÉ	najstarší strom na Slovensku, rybník, štrkovisko
HAŽLÍN	Pamätník obetiam 2. sv. vojny, cintorín z 1. sv. vojny, kaplnka, Kostol Povýšenia sv. Kríža, minerálny prameň
HRABOVEC	Národná kultúrna pamiatka vodný mlyn, doba vzniku koniec 19. storočia, Národná kultúrna pamiatka rímskokatolícky kostol Sv. Jozefa z roku 1768, zrekonštruovaný
KOMÁROV	Rímskokatolícky kostol zasvätený sv. Františkovi, Lesopark Kerta s peknou prírodou, starými stromami, s tenisovým ihriskom, kúpaliskom, volejbalovým ihriskom a prírodným javiskom, kostol sv. Štefana Uhorského – kultúrna pamiatka
KOŽANY	Národná kultúrna pamiatka – drevený kostolík z r. 1760
KUČÍN	kostol Obetovania Pána, kalich z roku 1691 a z roku 1734, kazateľnica z roku 1780, zvon z r. 1893
KURIMA	Kaštieľ, Rotunda,

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

	Kostol svätého Michala Archanjela zo 14. storočia, Drevená pieta zo začiatku 15. storočia, stredoveké mince, mamutie kosti, mohyly, 2 židovské cintoríny, technické zariadenie motorového mlyna
KURIMKA	turistická trasa Dukla – Devín, Gréckokatolícka drevená cerkev z r.1923, Hora Makovica, Altánok pod Makovicou
NEMCOVCE	kostol Sedembolestnej Panny Márie, replika zvonice
ORTUŤOVÁ	chrám sv. Archanjela Michala.1842, kaplnka sv. Archanjela Michala
POLIAKOVCE	Kostol sv. Alžbety
PORÚBKA	Ekumenický kostol v správe obce
ŠARIŠSKÉ ČIERNE	cintorín z 1. sv. vojny, kaplnka, Gréckokatolícky chrám Narodenia Panny Márie, Pravoslávny chrám Narodenia Panny Márie, Pamätná tabuľa a portrét básnika Alexandra Duchnoviča
ŠAŠOVÁ	kostol

Zdroj: obce Mikroregiónu Stredná Topľa, 2022

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCÍ

Vonkajšie prostredie obcí je súhrn faktorov, ktoré obce nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obce a tie nemajú inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obce, ich projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory tou – ktorou obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby jednotlivé obce aj napriek nim mohli dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka: STEEP analýza

SOCIÁLNE	TECHNOLOGICKÉ	EKONOMICKÉ	EKOLOGICKÉ	POLITICKÉ
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov z EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií
-------------------------	---	-----------------------------	--------------------------------------	-----------------------

Zdroj: vlastné spracovanie

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho – externého prostredia obcí boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obcí, ale obce na ne nemajú dosah:

Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obciach a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obcí, dopravná infraštruktúra a dopravná obslužnosť, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obcí a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj možné ohrozenia. K príležitostiam obcí je možné zaradiť prírodu bohatú na možnosti nenáročnej turistiky, cykloturistiky, aquaturistiky a ich rozvoj, k ohrozeniam je potrebné zaradiť globálne nepriaznivé klimatické zmeny a s tým súvisiaca potreba rôznych opatrení na ochranu územia. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT. Okres Bardejov bol s účinnosťou od 20. októbra 2017 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCÍ

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths – silné stránky

Weaknesses – slabé stránky

Opportunities – príležitosti

Threats – hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej – strategickej časti dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa:

Ludia a kvalita života

Infraštruktúra a životné prostredie

Ekonomika a riadenie obce

Ludia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obcí boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach.

Infraštruktúra a životné prostredie – pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne pamätihodnosti, prírodné úkazy a iné pozoruhodnosti.

Ekonomika a riadenie obcí – je oblasť, prioritou, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne globálne dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie obcí, 10 Stav projektovej pripravenosti obcí, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obciach a 13 Nepodnikateľské subjekty.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obcí v porovnaní so stavom pred rokom 2015 možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života ich obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obce pre svojich občanov zabezpečujú. Úlohou Programu rozvoja obcí a jeho strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Stabilizovaný demografický vývoj☐ Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku☐ Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou☐ Ochota vzdelávať sa a rekvalifikovať sa☐ Potenciál na vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov☐ Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov☐ Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie☐ Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti☐ Záujem obyvateľov o rozvoj obce☐ Dostupnosť služieb v okresnom meste <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Zachovalé územie a jeho atraktivita☐ Primerané zázemie technickej infraštruktúry☐ Organizovanie separovania zberu v obciach☐ Bohatý prírodný potenciál☐ Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Obce bez úverovej zaťaženia alebo s primeranou úverovou zaťaženosťou☐ Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obciach☐ Mimoriadne zariadenia, šikovní a starostliví starostovia a starostky☐ Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie☐ Dlhodobo dobre zvládnutý manažment projektov☐ Dobré podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu	<p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Nedostatočné sociálne služby a občianska vybavenosť☐ Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možnosti trhu práce☐ Nutnosť migrovať za vzdelaním a vyšším vzdelaním☐ Nutnosť migrovať za prácou☐ Vyššia nezamestnanosť <p>Infraštruktúra a životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Chýbajúca kanalizácia☐ Chýbajúce čističky odpadových vôd☐ Potreba rekonštrukcie miestnych ciest a odstavňových plôch☐ Zastaralé a neestetické stĺpy elektrického vedenia☐ Nedostatočne riešená energetická úspora budov <p>Ekonomika a riadenie obcí</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Malý záujem obyvateľov o elektronickej komunikácii s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov☐ Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcami a podporovať ich aktivity☐ Nedostatok finančných možností pre investičné zámery☐ Nepostačujúca propagácia obcí a ich kultúrnych, historických a folklórnych tradícií a zvykov a tradičných výrobkov
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov☐ Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov☐ Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom	<p>OHROZENIA</p> <p>Ľudia a kvalita života</p> <ul style="list-style-type: none">☐ Odchod mladých ľudí za prácou do mesta a iných regiónov☐ Úbytok detí a starnutie obcí☐ Neschopnosť rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov☐ Rastúci podiel sociálne znevýhodnených

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce
- Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu
- Podpora rozvoja výstavby nových domov

Infraštruktúra a životné prostredie

- Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov
- Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov
- Využívanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu
- Dobudovanie cyklotrás a náučných chodníkov
- Využívanie alternatívnych zdrojov energie
- Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov

Ekonomika a riadenie obcí

- Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov
- Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obciach
- Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi
- Aktívna a trvalá propagácia obcí a ich atraktivity a možností všetkými prostriedkami
- Prepojenie atraktívnych a zaujímavých miest v rámci mikroregiónu
- Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií
- Zvýšenie atraktívnosti a využiteľnosti verejných priestranstiev
- Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev

Zdroj: vlastné spracovanie

- obyvateľov a v dôsledku toho aj úbytok služieb
- Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách
 - Malý záujem o podnikanie v službách

Infraštruktúra a životné prostredie

- Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov
- Zarastanie pozemkov neudržiavaním krajiny
- Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch
- Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie

Ekonomika a riadenie obcí

- Nedostatok financií na rozvojové projekty
- Nezáujem občanov o veci verejné
- Zánik spolkov

Tabuľka: Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

DRUH RIZIKA	OBJEKT RIZIKA	ZDROJ RIZIKA	NEŽIADUCE DÔSLEDKY	PRAVDEPODOBNOSŤ
Individuálne	obce	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Programe rozvoja obcí	Nenaplnenie vízie a priorit Programu rozvoja obcí	veľmi nízka
Technické	obce	Dopravná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obce	Identifikácia starých envirozáťaží	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obce	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná/nízka
Ekonomické	obce	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	stredná

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike je Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „*Slovensko 2030*“). Dokument Slovensko 2030 zároveň plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v súlade s ustanovením § 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj prijalo všetkých 193 štátov OSN. Agenda 2030 vyzýva na urýchlené kroky na podporu prosperity a zároveň na ochranu planéty, pričom uznáva, že *„ukončenie chudoby musí ísť ruka v ruke so stratégiami, ktoré budujú hospodársky rast a zaoberajú sa rôznymi sociálnymi potrebami vrátane vzdelávania, zdravia, sociálnej ochrany, pričom vytvárajú pracovné príležitosti pri riešení zmeny klímy a ochrany životného prostredia“*.¹³

Úlohou dokumentu Slovensko 2030 je nielen premietnuť a konkretizovať priority Agendy 2030 a Európskej zelenej dohody v špecifických podmienkach Slovenska, ale zároveň ako integrovaná rozvojová stratégia rámcovať verejné politiky štátu a rozvojové politiky územných samospráv s cieľom zabezpečiť ich koordináciu, synergiu, stabilitu a efektívnejšie využívanie verejných zdrojov. Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja:

- a) ochrana a rozvoj zdrojov,
- b) udržateľné využívanie zdrojov,
- c) rozvoj komunít.

Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.¹⁴

Slovensko 2030 je základným východiskom aj pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovaní programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Národné priority Agendy 2030 je potrebné premietnuť do programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja aj na úrovni územnej samosprávy. Plne v súlade s národnými prioritami Agendy 2030 je aj záväzok vlády SR definovaný v jej programovom vyhlásení,¹⁵ v ktorom sa zaviazala podporovať Slovensko vnútorne súdržné, silné a sociálne spravodlivé, schopné efektívne využívať verejné

¹³ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹⁴ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹⁵ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

zdroje v záujme rozvoja regiónov a ochrany životného prostredia, aby sa Slovensko premenilo na inteligentnú, inovatívnu a transparentnú krajinu.

Na základe výstupov analýz boli definované tri priority regionálneho rozvoja:¹⁶

- a) udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- b) zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- c) harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Tri priority regionálneho rozvoja sa premietajú do troch integrovaných rozvojových programov dokumentu Slovensko 2030, ktoré sú detailne rozpracované do cieľov, definovania kľúčových zmien, prioritných krokov a potrebných intervencií na dosiahnutie cieľov. Pri ich vypracovaní sa Slovensko 2030 ako základný implementačný dokument Agendy 2030 Organizácie spojených národov opiera okrem výstupov analýz aj o široký participatívny proces pri spracovaní úvodného dokumentu Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja a Návrhu národných priorit implementácie Agendy 2030. Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

1. Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využívané na ďalší rozvoj spoločnosti.
2. Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
3. Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni²⁸. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.
4. Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-programovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálno-ekonomické zázemie či znevýhodnenie.

¹⁶ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Pri tvorbe strategickej a programovej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa zohľadnili obce Mikroregiónu Stredná Topľa uvedené dokumenty a v nich definované priority.

18. VYMEDZENIE POJMOV

VÍZIA

Teória definuje víziu ako želanú predstavu. V Programe rozvoja obcí je to želaná predstava obyvateľov obcí a ich reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

PRIORITY, CIELE

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Pôvodná hierarchia, štruktúra strategickej časti, definovaná v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa z roku 2006 je v súčasnosti aktuálne rozpracovaná v nadväznosti na aktualizované národné dokumenty. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

OPATRENIA, AKTIVITY

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obcí.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

19. VÍZIA OBCÍ

Obce Andrejová, Beloveža, Brezov, Cernina, Dubinné, Hažlín, Hrabovec, Komárov, Kožany, Kučín, Kurima, Kurimka, Nemcovce, Ortuťová, Poliakovce, Porúbka, Šarišské Čierne, Šašová v roku 2028 sú prosperujúce obce, ktoré svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivujú ľudí trvalo sa v obci v rámci regiónu usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu – čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj každej obce aj celého regiónu. Obyvatelia nemusia za prácou cestovať do zahraničia alebo vzdialených regiónov, ale vedia sa uplatniť v obci a blízkom okolí, či v blízkom regióne. Obce majú vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné cesty a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách, starajú sa o prírodu a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty ostatným obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcami potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Dostupné sú aj pracovné príležitosti v ostatných odvetviach. Obyvatelia každej obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedia do obcí prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITA: EUDIA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa komunitné, environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Na kvalitu života je možné prihliadať subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň aj z pohľadu vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najväčšou výzvou obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je udržanie aktuálneho demografického vývoja obyvateľov a permanentné zabezpečovanie podmienok pre život v obciach tak, aby sa najmä mladé rodiny naďalej v obciach usídľovali a neodchádzali do iných centier. Podobne ako na celom území Slovenska, aj v obciach Mikroregiónu Stredná Topľa pomer medzi počtom obyvateľov v poproduktívnom a produktívnom veku naznačuje postupné starnutie populácie.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Územný rozvoj obcí v prospech bytovej výstavby, vrátane podpory individuálnej bytovej výstavby je jednou z nezanedbateľných možností každej obce pozitívne ovplyvniť a dlhodobu motivovať záujem o bývanie v obci a zabezpečiť tak priame aj nepriame predpoklady jej rozvoja. V strednodobom horizonte budú obce riešiť identifikáciu lokalít vo svojich katastrálnych územiach, ktoré pripraví pre základnú občiansku infraštruktúru.

Obce budú v strednodobom horizonte zároveň potrebovať zásadné zlepšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a ku kvalitným sociálnym službám. Významným faktorom, ktorý vyvoláva tlak na kvantitatívny ale aj kvalitatívny nárast poskytovania zdravotných i sociálnych služieb, je rastúci počet seniorov. V obciach prevažujú obyvatelia s nižšími príjmami a priemerným sociálnym zabezpečením, preto aj využívanie sociálnych služieb pre seniorov vyžaduje podporu zo strany jednotlivých obcí. Na druhej strane sa očakáva, že celková spoločenská váha seniorov sa vďaka ich predpokladanej vyššej vitalite a spoločenskej aktivite posilní. Je dôležité pripravovať podmienky pre ich aktívne zaradenie do spoločenského aj ekonomického diania v obciach. Obce budú musieť aktívne zvažovať spôsob zvyšovania podpory celoživotného vzdelávania a prosperity seniorov.

Významným nástrojom priaznivého demografického vývoja v obciach je kvalita a dostupnosť vzdelávania. Obce Dubinné, Hažlín, Komárov, Kučín, Nemcovce, Šarišské Čierne a Šašová sú zriaďovateľmi materskej školy, obce Beloveža, Cernina, Hrabovec, Kurima a Poliakovce sú zriaďovateľmi materskej školy aj základnej školy. Ostatné obce, Andrejová, Brezov, Kožany, Kurimka, Ortuťová a Porúbka zabezpečujú povinné predprimárne vzdelávanie pre deti s trvalým pobytom vo svojich obciach a povinnú školskú dochádzku na svojom území prostredníctvom zmlúv s obcami v rámci mikroregiónu. Potreba zavádzania moderných vzdelávacích postupov a implementácia nových edukačných inštitútov v rámci vzdelávania vytvára neustály tlak na kvalitné personálne zabezpečenie škôl a pravidelné zabezpečovanie moderných edukačných pomôcok a zariadení.

Neprehliadnuteľným problémom v obciach je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obciach a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezáujem investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Orgány obcí majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do obce. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení. Okres Bardejov, v ktorom sa obce Mikroregiónu Stredná Topľa nachádzajú je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Kvalitu života v obciach výrazne ovplyvňuje aj prítomnosť marginalizovanej skupiny obyvateľov v niektorých obciach mikroregiónu. V dôsledku demografického vývoja, slabých pracovných príležitostí aj v dôsledku straty prirodzených pracovných návykov sa táto skupina stáva v obciach problémom, ako ju začleniť medzi väčšinové obyvateľstvo, ako jej pomôcť v otázke bývania aj v ďalších závažných sociálnych, právnych a zdravotných oblastiach. Východiskom sa javí spolupráca s „autoritami“ a vytváranie komunit a komunitných centier.

Na kvalitu života v obciach nepochybne vplýva aj celková spoločenská atmosféra. Dôležitou sa stáva otázka bezpečnosti a prevencie pred sofistikovanými nástrahami ohrozenia obyvateľov.

Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou každej obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov a snád' aj pracovných príležitostí.

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

- ❑ Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obce stanú príťažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- ❑ Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov aj návštevníkov každej obce.
- ❑ Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopríjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- ❑ Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o problémy všetkých skupín obyvateľov.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: STABILIZÁCIA ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

- ❑ Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov každej obce.
- ❑ Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ

- ❑ Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- ❑ Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov každej obce.
- ❑ Udržať mladých ľudí v obciach, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obcí a podporovať obnovu a rozvoj siete škôl a predškolských zariadení v obciach.
- ❑ Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- ❑ Napomáhať rozvoju komún a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- ❑ Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie možnosti aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.
- ❑ Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

20.2 PRIORITA: INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obcí je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, energetické, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov každej obce potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Nie všetky obce mikroregiónu majú dostatočne dobudovanú kompletnú základnú infraštruktúru. Chýba najmä dobudovanie kanalizácie a čističky odpadových vôd. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obce sa musia technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy rozvoja implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov každej obce, aby odpad separovali. Obce zodpovedne zvládajú manažment komunálnych odpadov a prostredníctvom odborne spôsobilých partnerov postupne zefektívňujú systém nakladania s ním. Obce majú zároveň záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu. Nezanedbateľný je monitoring lokalít s rizikom výskytu nelegálnych skládok a priebežné riešenie ekologických záťaží.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Obyvatelia obcí môžu využívať pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy a prímestskej hromadnej dopravy. Aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obce dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vedia ovplyvniť len nepriamo.

Kvalitný život v obciach je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie obecných parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obce pre svojich obyvateľov zabezpečujú.

Obce Mikroregiónu Stredná Topľa, s výnimkou obce Šašová a častí obcí Kučín, Komárov, Kurima a Brezov sa nenachádzajú v oblasti, kde je vysoké riziko záplav, alebo erózie pôdy. V obciach ani v ich okolí sa nenachádza žiadna priemyselná záťaž či vysokorizikový znečisťovateľ, ktorý výrazne ovplyvňuje kvalitu životného prostredia obyvateľov obcí a príľahlého regiónu.

Obce nemôžu ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii Slovenskej republiky a Európskej únie. Obce by však mali realizovať aj vlastné opatrenia – zvyšovať energetickú efektívnosť budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musia byť obce zároveň pripravené aj na mimoriadne udalosti a havárie.

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

- ❑ Podporiť zabezpečenie modernej, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnej dopravnej infraštruktúry a obslužnosti pre súčasné potreby a budúci rozvoj každej obce.
- ❑ Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obciach, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

- ❑ Dobudovať a zlepšiť technickú infraštruktúru každej obce.
- ❑ Rozvíjať efektívny systém separovania komunálnych odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.
- ❑ Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA OBCÍ

- ❑ Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.
- ❑ Integrované pristupovať k problematike pôdy a starostlivosti o pôdu.
- ❑ Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- ❑ Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- ❑ Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- ❑ Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obcí Mikroregiónu Stredná Topľa a tým aj blízkeho regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želaná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu každej obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky každej obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je ekonomickým motorom každej obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obcí a ich okolia je vysoko návratnou

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

investíciou každej obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky každej obce. Obce sú obklopené prírodou, čo umožňuje rozvoj agroturistiky, aquaturistiky a nenáročnej turistiky či výletov do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obciach je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklórne, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Ambíciou každej obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj nenáročnej turistiky, agroturistiky, podpora rozvoja aquakultúry a nadväzujúcich aktivít, propagácia rybných špecialít, ale aj podpora spoločenského rozmeru rybárčenia a zdravého (bio)stravovania. Podobne aj podpora predaja ekologicky nezávadných potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

Skvalitňovanie riadenia každej obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na každom obecnom úrade, elektronizácia územnej samosprávy sú oblasti, ktoré musia obce a ich manažmenty riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie každej obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obcí.

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

- ❑ Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- ❑ Budovať pozíciu každej obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- ❑ Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presvedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Spravovať každú obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- ❑ Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- ❑ Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

- ❑ Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- ❑ Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v každej obci.
- ❑ Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí.
- ❑ Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- ❑ Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

- ❑ Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- ❑ Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti ozdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.
- ❑ Zabezpečiť modernizáciu agroturistiky, rybárčenia a jeho zázemia, náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNŮ STREDNÁ TOPLA**

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

	PRIORITA 1	PRIORITA 2	PRIORITA 3
	EUDIA A KVALITA ŽIVOTA	INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ
GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCÍ		ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH
	OPATRENIE 1.1.1	OPATRENIE 1.1.2	OPATRENIE 2.1.1
	OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.4	OPATRENIE 2.1.2
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH		TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH
	OPATRENIE 1.2.1		OPATRENIE 2.2.1
			OPATRENIE 2.2.2
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCÍ		OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČTVA OBCÍ
	OPATRENIE 1.3.1	OPATRENIE 1.3.2	OPATRENIE 2.3.1
	OPATRENIE 1.3.3	OPATRENIE 1.3.4	OPATRENIE 2.3.2
	OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.6	OPATRENIE 2.3.3
			OPATRENIE 2.3.4
			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH
			OPATRENIE 3.1.1
			OPATRENIE 3.1.2
			OPATRENIE 3.1.3
			OPATRENIE 3.2.1
			OPATRENIE 3.2.2
			OPATRENIE 3.3.1
			OPATRENIE 3.3.2
			OPATRENIE 3.3.3

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obcí. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategickej časti dokumentu. Opatrenia a aktivity sú cielené tak, aby boli realizovateľné v ktorejkoľvek obci podľa reálnej potreby.

21. OPATRENIA A AKTIVITY

21.1

PRIORITA 1

EDÚCIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCÍ

Opatrenie 1.1.1

Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov pre budovanie podnikateľskej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obcí
- Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k podnikateľskej zóne v obciach
- Marketing obcí vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obcí, regiónu
- Aktualizácia územného plánu obcí

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach

Aktivity:

- Vypracovanie a aktualizácia územného plánu obcí

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- Príprava projektovej dokumentácie na bytovú výstavbu
- Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu
- Výstavba obecných bytov v bytových domoch
- Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu nízkoštandardných bytov
- Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu bytových domov s nízkoštandardnými bytmi
- Výstavba bytových domov s nízkoštandardnými bytmi
- Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- Podpora individuálnej bytovej výstavby
- Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- Vytvorenie registra bývania v obciach (voľné byty, domy, stavebné pozemky)
- Pozemkové úpravy za účelom majetkovo - právneho vysporiadania alebo sceľovania pozemkov

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí

Aktivity:

- Budovanie, rozširovanie a modernizácia kamerových systémov vo verejných priestoroch obcí, kamerové monitorovanie centier obcí aj pohrebísk v obciach
- Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov
- Vybudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a údržba hasičských zbrojníc v obciach
- Vybudovanie, rekonštrukcia, modernizácia a údržba varovných systémov v obciach

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení

Aktivity:

- Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotnej pomoci
- Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- Materiálne zabezpečenie a podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí a mládeže
- Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obcí
- Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia komunitných centier v obciach

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Technické a materiálne vybavenie komunitných centier v obciach

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.2.1

Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce

Aktivity:

- ❑ Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- ❑ Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príľahlých regiónov
- ❑ Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- ❑ Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- ❑ Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- ❑ Využívanie aktívnych činností a absolventskej praxe v obciach
- ❑ Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCIACH

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach

Aktivity:

- ❑ Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotných služieb obyvateľov obcí
- ❑ Rekonštrukcia a modernizácia nehnuteľnosti vo vlastníctve jednotlivých obcí za účelom poskytnutia priestorov vybraným zdravotným ambulanciám
- ❑ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier poskytovania sociálnych služieb s dennou starostlivosťou
- ❑ Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centier a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotných služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- ❑ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domovov dôchodcov rodinného typu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Vybudovanie a materiálne zabezpečenie priestorov pre mládež a jej aktivity
- ❑ Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- ❑ Stabilizácia systému poskytovania stravovacích služieb pre seniorov
- ❑ Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti a osvetu

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- ❑ Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti
- ❑ Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obcí a okolia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a údržba obecných pohrebísk
- ❑ Vytvorenie nových hrobových miest na obecných pohrebiskách
- ❑ Revitalizácia medzihrobových priestorov na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba prístupových ciest na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia domov smútku na obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba stavieb na obecných pohrebiskách súvisiacich s poskytovaním pohrebných služieb
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba parkovacej plochy, parkovacích miest pri obecných pohrebiskách
- ❑ Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba oplotenia obecných pohrebísk

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obciach

Aktivity:

- ❑ Stabilizácia a obnova materských škôl a základných škôl v obciach
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov materských škôl, vrátane oplotenia areálov
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov základných škôl, vrátane oplotenia areálov
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materských škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia základných škôl
- ❑ Modernizácia, rekonštrukcia a údržba školských jedální
- ❑ Modernizácia kuchynského vybavenia a jedálenského zariadenia v školských jedálňach

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na školách
- Podpora vytvárania neziskových združení priaznivcov školy so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj škôl
- Organizovanie propagácie škôl aktivitami dní otvorených dverí na školách
- Prezentácia kvality škôl a výsledkov žiakov
- Podpora propagácie škôl na webových sídlach obcí

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl

Aktivity:

- Rozširovanie a modernizácia vybavenosti škôl a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok a zariadení
- Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich detských ihrísk v materských školách vrátane inštalácie nových prvkov
- Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich športových areálov v základných školách
- Výstavba, rekonštrukcia a údržba telocvične v škole
- Nákup športového vybavenia do telocvične v škole
- Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu v školách
- Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- Podpora alternatívnych metód vyučovania
- Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- Podpora obyvateľov obcí v záujmovej činnosti, generáčnej spolupráci a práci s deťmi
- Organizovanie pravidelných športových podujatí

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- Podpora využívania športových areálov a podpora aktívneho cvičenia žien, mládeže, seniorov
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia multifunkčných ihrísk v obciach
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov pre športovú klubovú činnosť
- Modernizácia a pravidelný bezpečnostný audit vybavenia a zariadenia pre športovú klubovú činnosť
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia budovy futbalového klubu v obciach
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detských ihrísk v obciach
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia workhoutových ihrísk v obciach
- Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia domov kultúry v obciach
- Modernizácia interiérového vybavenia domov kultúry a ich kuchynskej časti
- Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- Rozširovanie knižného fondu obecnej knižnice
- Digitalizácia knižného fondu obecnej knižnice
- Podpora aktívneho a zdravého starnutia

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- Ochrana, propagácia a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva obcí a atrakcií obcí
- Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- Vydanie publikácií o obciach a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov
- Výstavba a vybavenie Múzea tradícií – stála expozícia sedliackeho domu v obciach
- Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov

21.2

PRIORITA 2

INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCIACH

Opatrenie 2.1.1

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí

Aktivity:

- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava miestnych ciest
- Výstavba a údržba jarkov a kanálov popri miestnych cestách
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava mostíkov a lávok
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava parkovacích a odstavných plôch
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava prístreškov na čakanie verejnej dopravy
- Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia
- Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti pri hlavných komunikáciách
- Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, vybudovanie bezpečnostného zábradlia

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obcí

Aktivity:

- Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom verejnej dopravy
- Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej a regionálnej mobility
- Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obcí s mestom Bardejov, s mestom Giraltovce, s mestom Prešov a medzi obcami regiónu verejnou dopravou
- Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné zdroje

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev

Aktivity:

- Výsadba a údržba zelene v obciach s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obciach
- Výstavba, revitalizácia a údržba parkov a parkových plôch v obciach
- Modernizácia zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obciach
- Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- Oprava, údržba a rekonštrukcia centier obcí

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na údržbu miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, ich schodnosti, bezpečnosti a čistoty
- ❑ Údržba miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, zabezpečenie ich schodnosti a bezpečnosti
- ❑ Udržiavanie čistoty miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska
- ❑ Výstavba a modernizácia amfiteátra v obciach
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obciach
- ❑ Inštalovanie a obnova informačných tabúl v obciach
- ❑ Účasť obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- ❑ Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- ❑ Vypracovanie projektovej dokumentácie a technického riešenia kanalizačného potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia spoločného kanalizačného potrubia
- ❑ Vypracovanie projektovej dokumentácie a technického riešenia čističky odpadových vôd
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia čističky odpadových vôd
- ❑ Vypracovanie projektovej dokumentácie a technického riešenia vodovodného potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- ❑ Vypracovanie projektovej dokumentácie a technického riešenia obecného rozhlasu
- ❑ Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- ❑ Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obce, mikroregión
- ❑ Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- ❑ Príprava a podpora obcí na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- Podpora obcí pri zavádzaní a rozširovaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí
- Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov

Aktivity:

- Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie zberných dvorov
- Vybudovanie a modernizácia zberných dvorov
- Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie obecných kompostovísk
- Vybudovanie a modernizácia obecných kompostovísk
- Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na zhromažďovanie a spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov a ich prípravu na kompostovanie
- Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania
- Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obciach
- Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu
- Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V OBCIACH

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- Rekonštrukcia budov vo vlastníctve jednotlivých obcí s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií
- Výstavba, údržba a podpora výstavby alternatívnych zdrojov na výrobu energie
- Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- Propagácia výroby a podpora distribúcie obnoviteľných zdrojov energie
- Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- Podpora využitia technológií k úspore energie
- Využívanie alternatívnych zdrojov energie

Opatrenie 2.3.2

Zapojenie obcí do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- Spolupráca obcí so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení
- Zabezpečovanie prevencie povodňových udalostí udržiavaním priepustnosti verejných kanálov a ostatných malých vodných tokov
- Údržba potokových korýt
- Odstraňovanie následkov povodní
- Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy
- Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof

Opatrenie 2.3.3

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obciach, obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených poľnohospodárskych (priemyselných) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
- Revitalizácia verejných priestranstiev v záujme výmeny materiálov neumožňujúcich vsiakovanie dažďovej vody na materiály vsiakovacie
- Edukácia obyvateľov v záujme zachytávania vody v mieste jej dopadu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Podpora zabezpečenia prirodzenej funkcie lesa vo vzťahu k vode
- ❑ Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- ❑ Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- ❑ Výsadba a údržba mokradí
- ❑ Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

Opatrenie 2.3.4

Starostlivosť o majetok obcí, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov

Aktivity:

- ❑ Obnova, rekonštrukcia a rozšírenie budov a stavieb vo vlastníctve obcí
- ❑ Obnova a údržba historických budov

21.3

PRIORITA 3

EKONOMIKA A RIADENIE OBCÍ

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁV A PODNIKATEĽOV V OBCIACH

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- ❑ Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- ❑ Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- ❑ Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov, samostatne hospodáriacich roľníkov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obcí
- ❑ Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- ❑ Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych poľnohospodárov, remeselníkov a podnikateľov

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- ❑ Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- ❑ Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obcí a podnikateľského prostredia
- ❑ Pomoc obcí a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- ❑ Aktívna spolupráca obcí s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecných úradov

Aktivity:

- ❑ Rekonštrukcia, modernizácia, rozšírenie a údržba budovy a priestorov obecných úradov
- ❑ Zriadenie kancelárie, priestorov klientskeho centra v rámci obecných úradov
- ❑ Nákup a modernizácia hardwarového a softwarového vybavenia pre obecné úrady
- ❑ Nákup a tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obciach
- ❑ Tvorba a aktualizácia webového sídla obcí

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCIACH

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obciach

Aktivity:

- ❑ Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- ❑ Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva a potravinárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- ❑ Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve
- ❑ Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva
- ❑ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre poľnohospodárstvo a ochranu životného prostredia
- ❑ Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- ❑ Podpora pracovnej mobility a pomoc obcí zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- ❑ Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obciach a v regióne
- ❑ Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- ❑ Marketing kvalitných poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- ❑ Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- ❑ Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcov, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- ❑ Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obciach
- ❑ Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCIACH

Opatrenie 3.3.1

Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- Príprava a vypracovanie štúdie pre efektívny rozvoj cestovného ruchu v jednotlivých obciach a v rámci celého mikroregiónu
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov na stálu propagáciu a predaj poľnohospodárskej produkcie
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výroby tradičných produktov
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia sezónnych reštaurácií
- Vybudovanie informačných a náučných tabúľ v obciach
- Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- Vybudovanie a údržba náučných a turistických chodníkov
- Výstavba cyklotrás
- Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti agroturistiky

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obcí

Aktivity:

- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obcí
- Vytvorenie krátkodobého marketingového programu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obcí, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obcí
- Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obciach s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obcí
- Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca medzi obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- ❑ Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- ❑ Vytvorenie propagačných materiálov obcí
- ❑ Budovanie imidžu obcí na základe ich histórie, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov
- ❑ Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- ❑ Podpora prezentácie príležitostí strávenia voľného času (propagácia poľnohospodárskych a kulinárskych špecialít, cykloturistiky a ďalších možností v spolupráci s okolitými obcami)

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- ❑ Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- ❑ Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- ❑ Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obcí s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- ❑ Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- ❑ Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- ❑ Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE OPATRENÍ

Ambíciou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je v čo najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Programu rozvoja obcí vo svojich Opatreniach podrobne rozpracovaných v Aktivitách presne identifikuje potreby obcí. V kvantitatívnej, alebo v kvalitatívnej podobe sú Opatrenia a následne aj Aktivity upresňované merateľnými ukazovateľmi, identifikátormi počiatočného a želaného stavu. Merateľný ukazovateľ Opatrenia vyjadruje najvýstižnejším spôsobom želaný výstup, alebo smerovanie k naplneniu výsledku. Každý merateľný ukazovateľ má určenú mernú jednotku.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

Prostredníctvom mernej jednotky sa tak počiatočný a želaný stav vyjadri exaktne. Na základe súboru merateľných ukazovateľov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné veľmi prehľadne a jednoducho monitorovať priebežné plnenie a výslednú realizáciu Programovej časti Programu rozvoja obcí. Merateľné ukazovatele zohľadňujú počiatočný a želaný stav pre všetky obce ako celok.

Tabuľka: Merateľné ukazovatele realizácie Opatrení

OPATRENIE		MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ	MERNÁ JEDNOTKA	STAV 2022	STAV 2028
1.1.1	Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	prezentácia príležitostí v obciach	počet	0	8
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené obecné byty	počet	32	60
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	kamery v obciach	počet		
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení	komunitné centrum	počet	0	6
1.2.1	Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce	dhodobo nezamestnaní	počet	124	50
1.3.1	Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci	terénna opatrovateľská služba	počet	4	20
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	dom smútku	počet		
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	predškolské zariadenie	počet	11	13
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl	interaktívne didaktické pomôcky	počet	11	20
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí	multifunkčné ihrisko	počet	8	18
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	obecné múzeum	počet	4	18
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	opravené miestne cesty	m		
2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-		
2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev	obecný park	počet	8	18
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	kanalizácia	počet obcí	6	18
2.2.2	Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov	zberný dvor	počet	1	6
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	počet	20	60
2.3.2	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť potokov	m	50	2 000
2.3.3	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci, obnova a údržba poľných ciest a zelene	revitalizované poľné cesty	m	1 000	9 000
2.3.4	Starostlivosť o majetok obce, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov	obnovená pamiatka	počet	8	18
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	0	18
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	€	0	180 000
3.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu	software	počet v každej obci	3	5
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej	samosťatne hospodáriaci	počet	6	10

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

	produkcie a výroby v obci	farmári			
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet	0	10
3.3.1	Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu	stravovacie zariadenie	počet	0	10
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	0	10
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	0	10

Zdroj: vlastné spracovanie

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa identifikuje manažment riadenia Programu rozvoja obcí, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie Aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obcí a identifikuje vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych Aktivít Programu rozvoja obcí formou akčných plánov v kratších časových úsekoch.

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Každá obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.¹⁷ Samostatnosť rozhodovania každej jednotlivkej obce sa vzťahuje aj na riadenie a implementáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa. Každá obec rozhoduje individuálne, prostredníctvom orgánov obce.¹⁸

- a) obecné zastupiteľstvo obce (ďalej aj „*obecné zastupiteľstvo*“ v príslušnom gramatickom tvare),
- b) starosta obce (ďalej aj „*starosta*“ v príslušnom gramatickom tvare).

Obecné zastupiteľstvo obce

Schváliť Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa, jeho aktualizáciu, aktualizáciu jeho časti aj predĺženie jeho účinnosti je vyhradené obecným zastupiteľstvám obcí Mikroregiónu Stredná Topľa.¹⁹ Podmienkou platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je jeho schválenie ako celku obecným zastupiteľstvom každej obce. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí Program rozvoja obcí neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť Programu rozvoja obcí pre ostatné obce. Podobne aj aktualizáciu Programu rozvoja obcí alebo aktualizáciu jeho časti, alebo predĺženie jeho účinnosti musia ako celok schváliť

¹⁷ § 4 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁸ § 10 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁹ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

obecné zastupiteľstvá všetkých obcí. Ak obecné zastupiteľstvo niektorej z obcí aktualizáciu Programu rozvoja obcí, alebo aktualizáciu jeho časti, alebo predĺženie jeho účinnosti neschváli, neovplyvní to platnosť a účinnosť aktualizácie Programu rozvoja obcí, alebo platnosť a účinnosť aktualizácie jeho časti, alebo platnosť a účinnosť predĺženia jeho účinnosti pre ostatné obce.

V rámci napĺňania programovej časti Programu rozvoja obcí je obecnému zastupiteľstvu každej jednotlivej obce pre podmienky a potreby svojej obce ďalej individuálne vyhradené:

- a) rozhodovať o akčnom pláne obce,
- b) rozhodovať o podaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov, súčasne s akceptáciou zverejnených podmienok pre konkrétny projekt,
- c) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených na realizáciu jednotlivých aktivít,
- d) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených ako spoluúčasť realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) rozhodovať o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Obecné zastupiteľstvo každej jednotlivej obce rozhoduje prijatím uznesenia nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných poslancov príslušného obecného zastupiteľstva obce, s účinkami len pre svoju obec.

Starosta obce

Starosta každej obce je koordinátorom a manažérom realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa na území a pre potreby svojej obce. Monitoruje a vyhodnocuje možnosti podávania žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov, výhodnosť zverejnených projektov a predkladá obecnému zastupiteľstvu vo svojej obci na schválenie:

- a) návrh Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa, návrh na jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, alebo návrh na predĺženie jeho účinnosti,
- b) návrh akčného plánu obce,
- c) návrh na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov,

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

- d) návrh na rozhodnutie v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmeny rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov a ich použití v súvislosti s pripravovanými aktivitami, alebo v súvislosti so spoluúčasťou realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,
- e) návrh na rozhodnutie o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Oprávnenie starostu obce rozhodovať o použití finančných prostriedkov v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu²⁰ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce, ani oprávnenie starostu obce rozhodovať o vykonaní zmien rozpočtu obce rozpočtovými opatreniami v súlade s ustanoveniami osobitných predpisov²¹ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami obce týmto nie sú dotknuté.

Starosta každej obce vo svojej obci koordinuje práce na príprave žiadostí o nenávratný finančný príspevok a manažuje jej podanie, riadi komunikáciu s reprezentantmi donorov, riadi získaný projekt na nenávratný finančný príspevok, zabezpečuje jeho realizáciu a realizáciu jeho jednotlivých aktivít vrátane ukončenia projektu, zabezpečuje monitorovanie a hodnotenie Programu rozvoja obcí v podmienkach svojej obce.

Realizácia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a externých zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy v každej jednotlivéj obci. Starostovia jednotlivých obcí sa pre spoločný Program rozvoja obcí rozhodli v dobrej viere a s ambíciou vzájomnej pomoci pri jeho implementácii. Riadenie a implementácia Programu rozvoja obcí bude vyžadovať aj koordináciu medzi jednotlivými obcami. Riadiaca skupina bude funkčná počas celej doby účinnosti Programu rozvoja obcí.

Riadiaca skupina

Riadiacu skupinu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa tvoria starostovia všetkých obcí. Riadiaca skupina nie je

²⁰ najmä zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

²¹ najmä zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

inštitucionalizovaný orgán. Cieľom Riadiacej skupiny je koordinácia záujmov a zjednotenie postupov v prípadoch súvisiacich s implementáciou Programu rozvoja obcí, v ktorých je spoločný záujem alebo postup nevyhnutný, alebo aspoň žiaduci či vhodný. Pracovné stretnutie Riadiacej skupiny sa uskutoční na základe podnetu starostu ktorejkoľvek obce. Pracovná skupina koordinuje spoločný záujem alebo postup najmä pri aktualizácii Programu rozvoja obcí, aktualizácii jeho časti, alebo pri predĺžení jeho účinnosti. Riadiaca skupina nerozhoduje, rozhodnutie starostu každej obce je autonómne.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu ako celku aj na úrovni jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu programovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Programu rozvoja obcí a na dosahovanie cieľov Programu rozvoja obcí. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Programu rozvoja obcí daný aj externými faktormi mimo dosahu Programu rozvoja obcí. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Programu rozvoja obcí kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku, teda reálneho dopadu Programu rozvoja obcí na zmenu sociálno-ekonomickej reality v jednotlivých obciach možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov v každej obci samostatne.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie Programu rozvoja obcí zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

24.1 MONITOROVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie²² a vyhodnocovanie plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa v podmienkach obce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Programu rozvoja obcí s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment jednotlivých obcí vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Programu rozvoja obcí, vypracovávanie priebežných správ a vypracovanie záverečnej správy o realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí ako celku zabezpečuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Programu rozvoja obcí a pre prijímanie rozhodnutí, či je potrebné Program rozvoja obcí alebo jeho časť aktualizovať, meniť alebo dopĺňať. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Programu rozvoja obcí v podmienkach každej obce. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Programu rozvoja obcí.

V súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažérmi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov Programu rozvoja obcí, v rámci realizácie individuálnych projektov je potrebné pravidelne pripravovať a predkladať monitorovaciu správu. Harmonogram prekladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa v podmienkach každej obce, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Programe rozvoja obcí, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja

²² § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia v každej jednotlivej obci a pred ukončením účinnosti Programu rozvoja obcí vykonať záverečné hodnotenie v podmienkach každej jednotlivej obce. Výsledky hodnotenia Programu rozvoja obcí sprístupní každá obec na základe žiadosti, v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu.²³

Pri hodnotení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Programu rozvoja obcí pripravovali reprezentanti obcí v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať. Niektoré aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v jednotlivých obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Program rozvoja obcí nie je dogma a nie je to nemenný dokument, je to vytýčenie strednodobých Priorít a Cieľov jednotlivých obcí z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecným zastupiteľstvám obcí je vyhradené rozhodnúť o aktualizácii²⁴ tohto dokumentu ako celku, alebo o aktualizácii jeho časti.

Priebežné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je séria hodnotení zo strany jednotlivých obcí, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu rozvoja obcí skúmať rozsah, do akého sa využívajú prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad v rámci každej jednotlivej obce. Priebežné hodnotenie zároveň identifikuje faktory, ktoré prispievajú k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu rozvoja obcí vrátane udržateľnosti vhodných postupov v podmienkach ktorejkoľvek obce. Základnými podkladmi pre prípravu priebežného hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Programu rozvoja obcí. Priebežné hodnotenie sa vykonáva systematicky v každej obci počas celého trvania Programu rozvoja obcí až po predloženie záverečnej hodnotiacej správy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa. Priebežné hodnotenie sa odporúča v každej obci vykonávať jedenkrát ročne, priebežné hodnotenia by mali byť východiskom pri tvorbe návrhu Akčného plánu. Správu z priebežného hodnotenia plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa pripravuje starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne a zasiela ju každoročne do 31. mája priebežného

²³ najmä zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov

²⁴ § 8 odsek 4 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

kalendárneho roka vyššiemu územnému celku.²⁵ Výsledky priebežných hodnotení v jednotlivých obciach môžu byť podkladom pre rozhodnutie obecných zastupiteľstiev obcí aktualizovať Program rozvoja obcí, alebo aktualizovať jeho časť.

Záverečné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv na rozvoj každej obce. Záverečné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Programu rozvoja obcí ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom záverečného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa. Hodnotiace obdobie pri záverečnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Programu rozvoja obcí. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí starosta každej obce v podmienkach svojej obce individuálne, spravidla najmenej šesť mesiacov pred ukončením účinnosti Programu rozvoja obcí tak, aby sa závery záverečných správ v jednotlivých obciach využili pri tvorbe nového Programu rozvoja obcí na ďalšie obdobie.

Priebežná hodnotiacia správa a Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa nemajú predpísanú presnú formu. Každá správa by mala obsahovať: identifikáciu, presné časové vymedzenie hodnotiaceho obdobia, úroveň hodnotenia Programu rozvoja obcí (Ciele, Opatrenia, Aktivity), vymedzenie očakávaného, želaného výsledku, programovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a vymedzenie skutočného výsledku. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy – aktualizáciu Programu rozvoja obcí, v prípade ukončenia jeho účinnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií je vypracovaná. Starosta každej obce prednesie správu na zasadnutí príslušného obecného zastupiteľstva obce. Obecné zastupiteľstvo príslušnej obce priebežnú hodnotiacu správu, ani Záverečnú správu o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa neschvaľuje.

²⁵ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

25. KOMUNKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Najbežnejším spôsobom zverejňovania informácií v každej obci je webové sídlo obce. Viaceré obce využívajú aj možnosti zverejňovania informácií prostredníctvom sociálnej siete prevádzkovanvej obcou, alebo prostredníctvom sms aplikácie. Úradné tabule využívajú obce spravidla najmä na zverejňovanie informácií, ktorých zverejňovanie na úradnej tabuli je obligatórne.

Starosta každej jednotlivej obce zverejní na webovom sídle obce Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa a priebežne bude zverejňovať jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, Akčný plán aj informácie o realizácii jednotlivých projektov v obci v súlade s podmienkami príslušného projektu. Starosta každej jednotlivej obce priebežne zabezpečí na webovom sídle obce aj informácie pre verejnosť o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou.

Ďalšie informácie v súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obcí, hodnotiace správy a ďalšie dokumenty starosta každej jednotlivej obce sprístupní na základe žiadosti v súlade s ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Za komunikáciu s verejnosťou je zodpovedný starosta každej obce individuálne.

26. AKČNÉ PLÁNY OBCÍ NA ROKY 2022 - 2023

Akčný plán obce je v rámci Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa stanovenie konkrétnych aktivít pre obdobie spravidla dvoch rokov, ktoré jednotlivá obec reálne plánuje v danom období realizovať a na realizáciu ktorých sa obec aktuálne pripraví v rámci rozpočtu obce, organizačne aj personálne. Akčný plán nemá normovanú podobu, ale aby splnil svoj účel, jeho podstatnou náležitosťou je presná identifikácia aktivity, termín jej realizácie, určenie zodpovednej osoby a určenie zdrojov financovania. Realizáciu aktivít Akčného plánu uskutočňuje každá obec prioritne s ambíciou využitia nenávratných zdrojov financovania s kombináciou spolufinancovania zo zdrojov obce.

Akčný plán každej obce na prvé dva roky platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je súčasťou dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa. O každom ďalšom Akčnom pláne obce rozhoduje prijatím uznesenia obecné zastupiteľstvo

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

každej jednotlivéj obce individuálne, spravidla každé dva roky na obdobie spravidla dvoch rokov. Rozhodovanie o Akčnom pláne nie je podmienkou implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa v jednotlivých obciach a realizácie konkrétnych aktivít v obci.

Tabuľka: Akčný plán obce Andrejová na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Podpora individuálnej bytovej výstavby a výstavby rodinných domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Realizácia pozemkových úprav v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Výstavba oplotenia domu smútku	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Kompletná rekonštrukcia interiérov kultúrneho domu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba, údržba a oprava prístreškov na čakanie verejnej dopravy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Andrejová, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Beloveža na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.1 Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov			
Aktivita Ukončenie územného plánu obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.1.3			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí			
Aktivita Ukončenie rekonštrukcie požiarnej zbrojnice	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia, oprava a údržba miestnych ciest	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Ukončenie výstavby kanalizácie v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Beloveža, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Brezov na roky 2022 – 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Pozemkové úpravy za účelom majetkovo - právneho vysporiadania: geodetické zameranie a majetkovo-právne usporiadanie pozemkov pri KSB, MŠ, požiarnej zbrojnici a na ulici Kórea	2022	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Pozemkové úpravy za účelom majetkovo - právneho vysporiadania: vybudovanie kalvárie medzi cintrínom a farou, majetkovo-právne usporiadanie pozemkov	2022 – 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Rekonštrukcia a údržba oplotenia obecného pohrebiska	2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop: vybudovanie chodníka pre peších s autobusovou zastávkou, zvýšenie	2022	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

bezpečnosti chodcov v neprehľadnej zákrute			
Aktivita Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop: rekonštrukcia chodníka od ihriska po most	2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop: výstavba chodníka na cintoríne	2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop: nová povrchová úprava chodníka pri potoku	2022	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Vypracovanie projektovej dokumentácie a technického riešenia kanalizácie a vodovodu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.2 Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov			
Aktivita Vybudovanie obecného kompostoviska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Brezov, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Cernina na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.4 Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl			
Aktivita Rekonštrukcia a oprava budovy školskej telocvične	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Oprava a rekonštrukcia posilňovne a technické vybavenie	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Modernizácia a digitalizácia obecnej knižnice	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Oprava viacúčelového ihriska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba workoutového ihriska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

			prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba parkoviska s prestrešením	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Cernina, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Dubinné na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia sociálnych zariadení v materskej škole	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Vybudovanie multifunkčného ihriska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Dokončenie rekonštrukcie interiéru Kultúrno-správnej budovy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba chodníka pre peších v celej obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia a vybudovanie nových autobusových zastávok	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba nových miestnych komunikácií pre novú individuálnu výstavbu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Vybudovanie nového amfiteátra vrátane oddychovej zóny	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

			účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1			
Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Dobudovanie vodovodu, kanalizácie a ďalších médií pre novú individuálnu výstavbu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia a rozšírenie obecného rozhlasu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Dubinné, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Hažlín na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.1			
Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov			
Aktivita Doplnenie aktualizácia Územného plánu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.1.2			
Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Výstavba štvorbytového domu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Podpora individuálnej bytovej výstavby	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.1			
Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach			
Aktivita Dostavba Zariadenia pre seniorov v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.2			
Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Rekonštrukcia cintorína	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5			
Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Dobudovanie športového areálu v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu a kuchyne sály KD	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba chodníkov a zábradlia pre ochranu chodcov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Oprava priekop v obci pre odvod povrchovej vody	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba mosta a prístupovej cesty k cintorínu z 1. svetovej vojny	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Výsadba parkového areálu a zariadenia pre šport a oddych v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Dobudovanie Kanalizácie a ČOV v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.2 Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov			
Aktivita Výstavba zberného dvora	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Zateplenie budovy športu - telocvičňa	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia strechy budovy obecného úradu vrátane zateplenia a kotolne	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Hažlín, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Hrabovec na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Aktivita Ukončenie výstavby dvoch 6-bytových jednotiek bežného štandardu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.1.3 Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí			
Aktivita Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.1.4 Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení			
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Zriadenie klubu hasičov s posilňovňou na vrchnom poschodí hasičskej zbrojnice	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Nákup zariadenia pre posilňovňu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia, modernizácia a údržba miestnych ciest	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Hrabovec, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Komárov na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Zmena územného plánu obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.1 Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia interiéru budovy bývalej základnej školy na denný stacionár a na dočasný byt	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia budovy materskej školy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

vrátane strechy			prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Modernizácia budovy materskej za účelom zväčšenia kapacity	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Kompletná rekonštrukcia a modernizácia budovy kultúrneho domu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia, oprava a údržba miestnych ciest	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Výstavba oddychovej zóny pri cyklotrase	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia oporného múrika okolo lesoparku a vstupného priestoru	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Výstavba kanalizácie pre výstavbu rodinných domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba vodovodu pre výstavbu rodinných domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Komárov, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Kožany na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Ukončenie rekonštrukcie a modernizácie domu smútku	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita	2022 - 2023	obec,	s využitím podpory

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Ukončenie rekonštrukcie budovy obecného úradu s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií		starosta obce	grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
---	--	---------------	--

Zdroj: obec Kožany, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Kučín na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.3 Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obcí, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obcí			
Aktivita Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			
Aktivita Rekonštrukcia oplotenia cintorínov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia oplotenia pred Materskou školou	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.4 Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl			
Aktivita Nové prvky detského ihriska pri Materskej škole	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Dobudovanie šatní na futbalovom ihrisku	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba miestnej komunikácie pre individuálnu výstavbu rodinných domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Zateplenie Kultúrno-správnej budovy, OU, MŠ	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Kučín, 2022

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Tabuľka: Akčný plán obce Kurima na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Výstavba bytových domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Zmeny a doplnky v Územnom pláne obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Podpora rozšírenia individuálnej výstavby domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.1.4 Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení			
Aktivita Výstavba komunitného centra	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.1 Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach			
Aktivita Výstavba klubu pre mládež	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia budovy materskej školy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Rekonštrukcia kotelne základnej školy a jej prestavba na fitness centrum	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Rekonštrukcia sály kultúrno-správnej budovy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNŮ STREDNÁ TOPLA**

Aktivita Oprava a rekonštrukcia chodníkov a miestnych komunikácií	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 3			
Opatrenie 3.3.1 Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu			
Aktivita Vybudovanie a údržba cyklotrasy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Vybudovanie a údržba turistického chodníka	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Kurima, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Kurimka na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.3 Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Zriadenie materskej školy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Rekonštrukcia priestorov pre materskú školu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia miestnych ciest k cintorínu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Zníženie energetickej náročnosti kultúrno – správnej budovy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Kurimka, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Nemcovce na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.2 Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Aktivita Rekonštrukcia, modernizácia a údržba oplotenia cintorína	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Rekonštrukcia a údržba športového ihriska pri obecnom úrade	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia, oprava a údržba miestnych ciest	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Nemcovce, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Ortuťová na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Revitalizácia obecných parkov a priestorov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 3			
Opatrenie 3.1.3 Modernizácia technického a technologického zázemia obecných úradov			
Aktivita Obnova a rekonštrukcia obecného úradu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Ortuťová, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Poliakovce na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Rekonštrukcia, modernizácia a údržba verejného osvetlenia	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Rekonštrukcia, modernizácia a údržba	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

obecného rozhlasu			finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
-------------------	--	--	---

Zdroj: obec Poliakovce, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Porúbka na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Výstavba multifunkčného ihriska	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba chodníka	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3 Zlepšenie vzhľadu obcí a zvyšovanie atraktivity ich verejných priestranstiev			
Aktivita Revitalizácia okolia kostola	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Vytvorenie zelenej aleje s oddychovou zónou popri ceste k cintorínu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.4 Starostlivosť o majetok obcí, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov			
Aktivita Rekonštrukcia budovy bývalej školy a zmena jej využitia na kultúrno-správnu budovu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Porúbka, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Šarišské Čierne na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.1.2 Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obciach			
Aktivita Výstavba technickej infraštruktúry pre výstavbu individuálnych rodinných domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Podpora individuálnej výstavby domov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

			finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Pozemkové úpravy za účelom majetkovo - právneho vysporiadania alebo sceľovania pozemkov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.1 Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obciach			
Aktivita Výstavba domu sociálnych služieb	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba denného stacionáru pre seniorov a pre zdravotne postihnutých obyvateľov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Výstavba relaxačných a športových zariadení	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1 Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Oprava a údržba miestnych ciest a mostov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba chodníkov, úprava priekop na zachytávanie dažďových vôd	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Vybudovanie prístupovej cesty k vodojemu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.2 Rozvoj dopravnej obslužnosti obcí			
Aktivita Zabezpečenie dopravnej služby	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.2.1 Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry			
Aktivita Dostavba kanalizácie a ČOV	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba vodovodu a vodojemu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Odkanalizovanie časti obce s koncentráciou marginalizovanej komunity a vybudovanie ČOV	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Opatrenie 2.2.2			
Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov			
Aktivita Výstavba zberného dvora na triedený odpad	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.2			
Zapojenie obcí do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien			
Aktivita Regulácia potoka	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.3			
Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obciach, obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine			
Aktivita Výstavba vodozádržných opatrení v potokoch a v okolitej prírode	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Úprava terénu a revitalizácia verejných priestranstiev v záujme výmeny materiálov neumožňujúcich vsiakovanie dažďovej vody na materiály vsiakovacie	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba mokradí	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Pravidelná a systematická edukácia obyvateľov v záujme zachytávania vody v mieste jej dopadu	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 3			
Opatrenie 3.3.1			
Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu			
Aktivita Výstavba cyklotrás na území obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba náučných chodníkov na území obce	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Príprava a vypracovanie štúdie pre efektívny rozvoj cestovného ruchu v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Šarišské Čierne, 2022

Tabuľka: Akčný plán obce Šašová na roky 2022 - 2023

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

Opatrenie 1.3.3			
Stabilizácia siete škôl v obciach			
Aktivita Rekonštrukcia a údržba budovy materskej školy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 1.3.5			
Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Výstavba detského ihriska vrátane inštalácie ihriskových prvkov	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1			
Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obcí			
Aktivita Výstavba a údržba chodníkov v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Aktivita Výstavba a údržba parkoviska v obci	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.1			
Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Rekonštrukcia kultúrno – správnej budovy	2022 - 2023	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov; finančná účasť obce max 5%

Zdroj: obec Šašová, 2022

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

E. FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania Cieľov, Opatrení a Aktivít, definovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný program je reálnym odrazom schopnosti každej jednotlivkej obce realizovať konkrétne Aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých programovaných aktivít predpokladá viaczdrojové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj ďalšie zdroje:²⁶ zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev, zdroje zo štátnych účelových fondov, zdroje z rozpočtov vyšších územných celkov, zdroje z prostriedkov fyzických osôb, zdroje z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií, zdroje z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi aj zdroje z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis. Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.²⁷

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je rozvojovým dokumentom obcí Mikroregiónu Stredná Topľa. Každá obec v nadväznosti na strategickú, programovú, realizačnú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť programované aktivity v súlade s aktuálnym Akčným plánom aj s využitím možností externých zdrojov. Program rozvoja obcí je strednodobým rozvojovým dokumentom. Každá obec pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2028) nie je možné finančnú časť programovaných aktivít čo do objemu programovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Finančné možnosti realizácie Programu rozvoja obcí sa v priebehu účinnosti dokumentu môžu v každej jednotlivkej obci vyvíjať odlišne. Spresňujúci finančný program v každej jednotlivkej obci v nadväznosti na jej aktuálny Akčný plán je preto dynamicky sa vyvíjajúcou časťou Programu rozvoja obcí. Do jeho finálnej podoby vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien práce, tovarov a služieb všeobecne. Každá obec sa každoročne bude zodpovedne v rámci prípravy svojho rozpočtu obce venovať aj rozsahu objemu kapitoly pre aktivity vyplývajúce z Programu rozvoja obcí

²⁶ § 4 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁷ § 4 odsek 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

a aktuálneho Akčného plánu. Finančné manažovanie aktivít tak bude každoročne pripravené v reálnom objeme možností a potrieb.

Finančná náročnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa počas jeho účinnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície každej obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

ZÁVER

Schválený Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, prípadne sa môžu niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Slúži ako rozvojový dokument pre obce Mikroregiónu Stredná Topľa, ich obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj čiastočne nedoriešené vlastnícke vzťahy v niektorých obciach. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obcí. Realizátorom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa nie je len každá jednotlivá obec, ale aj jej obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obcí sa pri jednotlivých opatreniach počíta s možnosťou viaczdrojového financovania.

Realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa riadi v každej obci manažment príslušnej obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch každej obce. Jedenkrát ročne reprezentanti obcí priebežne v každej obci vyhodnotia realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa a spravidla jedenkrát za dva roky každá obec rozhodne o svojom aktuálnom Akčnom pláne.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa ako strednodobý dokument je možné kedykoľvek aktualizovať.²⁸ Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v jednotlivých obciach a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na priebežné hodnotenie. Komplexná príprava nového Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa na ďalšie obdobie sa bude realizovať pred ukončením účinnosti aktuálneho Programu rozvoja obcí.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je uverejnený na webovom sídle každej obce a je tak prístupný obyvateľom, podnikateľom aj

²⁸ § 8 odsek 4 zákona č. č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA

širokej verejnosti. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa nerieši a ani nevplýva na územia NATURA 2000.

SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCÍ

DOKUMENT	<p>PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA NA ROKY 2022 - 2028</p> <p>ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU:</p> <p>ÚVOD: táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHRSR, stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia spracovania PHRSR;</p> <p>ANALYTICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia; je členená na ANALÝZU VNÚTORNEHO PROSTREDIA OBCÍ, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCÍ, hodnotenie realizácie existujúceho PHRSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT);</p> <p>STRATEGICKÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja;</p> <p>PROGRAMOVÁ ČASŤ: táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt;</p> <p>REALIZAČNÁ ČASŤ: je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obcí, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných programov;</p> <p>FINANČNÁ ČASŤ: obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obcí;</p> <p>ZÁVER: obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;</p>
SPRACOVANIE	<p>FORMA SPRACOVANIA:</p> <p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa na roky 2022 - 2028 je koncepcne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov jednotlivých obcí zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obcí je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obcí boli doplňované, pripomienkované starostami obcí, poslancami obecných zastupiteľstiev obcí a ďalšími autoritami obcí s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obcí. Zdrojom informácií boli starostovia obcí, zamestnanci obcí a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obcí a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa je v súlade s národnými a regionálnymi koncepcnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.</p> <p>OBDOBIE SPRACOVANIA:</p> <p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa bol spracovaný v období apríl – júl 2022</p> <p>RIADIACA SKUPINA:</p> <p>Pozostáva z 18-tich členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia riadiacej skupiny stretli 3x.</p> <p>PRACOVNÁ SKUPINA:</p> <p>Pozostáva z 33 členov a k príprave Programu rozvoja obce sa členovia pracovnej skupiny stretli 3x.</p> <p>NÁKLADY NA SPRACOVANIE:</p>

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCÍ MIKROREGIÓNU STREDNÁ TOPLA**

	<p>Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu Stredná Topľa bolo financované z vlastných zdrojov jednotlivých obcí Mikroregiónu Stredná Topľa v súlade s rozpočtom jednotlivých obcí Mikroregiónu Stredná Topľa aj v súlade s objednávkou Mikroregiónu Stredná Topľa na vypracovanie diela.</p>
SCHVÁLENIE	<p>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Mikroregiónu Stredná Topľa bol prerokovaný a schválený v každej obci obecným zastupiteľstvom prijatím uznesenia. Zápisnice o prerokovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí Mikroregiónu aj uznesenia o jeho schválení sú súčasťou registratúry každej obce a zároveň sú zverejnené v súlade s ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.</p>